

Revista ECONOMICA

CONSILIUL SUPREM AL DEZVOLTĂRII ECONOMICE ȘI SOCIALE — INSTITUTUL CENTRAL DE CERCETARI ECONOMICE

- *Priorități în pregătirea anului economic 1978:*
- *încheierea CONTRACTELOR*
- *La ce nivel se situează producția la 1000 lei FONDURI FIXE?*
- *Cercetarea științifică și ÎNNOIREA produselor*

o condiție a dezvoltării accelerate

GOSPODĂRIREA
«RAȚIONALĂ»
A ENERGIEI

EXPRESII ALE ANGAJĂRII FERME A ROMÂNIEI SOCIALISTE PENTRU PACE, PROGRES ȘI DEMOCRAȚIE

TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU i-a fost conferită cea mai înaltă distincție a Consiliului Mondial al Păcii – medalia de aur „Frédéric Joliot-Curie”

Conferirea „Medaliei de aur a păcii”, cea mai înaltă distincție a Consiliului Mondial al Păcii, tovarășului Nicolae Ceaușescu este un eveniment cu multiple și profunde semnificații politice, care confirmă stima și prețuirea de care președintele României socialiste, neobosit militant pentru pacea și libertatea popoarelor, pentru instaurarea unor relații noi, de egalitate, colaborare și prietenie între națiuni, se bucură în lumea întreagă. Oamenii muncii din țara noastră, fără deosebire de naționalitate, și-au exprimat prin nenumărate scrisori, telegrame și mesaje, mărturii ale sentimentelor de dragoste fierbinte față de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, adevărată deplină față de politica partidului și statului nostru pusă în slujba idealurilor de pace, colaborare și progres, a fărâșării unei lumi mai bune și mai drepte.

20 NOIEMBRIE 1977. Într-o atmosferă de puternic entuziasm, cetățenii patriei și-au ales reprezen-

rii de stat, dându-și în unanimitate votul candidaților Frontului Unității Socialiste – un vot pentru de-

tografia noastră înfățișează pe tovarășul Nicolae Ceaușescu și pe tovarășa Elena Ceaușescu în mij-

UN VOT PENTRU PROGRESUL ȘI BUNĂSTAREA NAȚIUNII NOASTRE SOCIALISTE

REZULTATELE ALEGERILOR pentru deputați în consiliile populare din 20 noiembrie au confirmat odată mai mult unitatea de nezdruccinat a tuturor oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate, a întregului popor român, în jurul partidului comunist, al secretarului său general și președinte al țării, tovarășul **Nicolae Ceaușescu**. Pentru că, așa cum se sublinia în Apelul Frontului Unității Socialiste, platforma politică a candidaților săi în alegeri constă în înfăptuirea neabătută a hotărârilor Congresului al XI-lea al partidului, a Programului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism.

Iată de ce votul dat candidaților Frontului Unității Socialiste de către cetățenii patriei are o profundă semnificație politică. El exprimă satisfacția, mândria patriotică a fiecărui om al muncii pentru mărețele realizări obținute sub conducerea partidului, încrederea neabătută în succesele și maimari pe care le vom dobîndi, prin munca unită a tuturor, în etapa care urmează. Semnificație accentuată de faptul că alegerile, acest prilej de manifestare a unanimității adeziunii poporului nostru față de politica internă și externă promovată de Partidul Comunist Român, s-au desfășurat în preajma unui eveniment de importanță cardinală, Conferința Națională a partidului, care va dezbate și va defini tocmai căile accelerării mersului nostru înainte, obiectivele perspectivei progresului economico-social multilateral al României socialiste.

Politica pentru care cetățenii țării au votat la 20 noiembrie este politica de dezvoltare în ritmuri înalte a economiei naționale, politica de continuare neabătută a industrializării țării, care, așa cum spunea secretarul general al partidului, este „**singura cale de lichidare a napoierii economice, de valorificare superioară a bogățiilor naturale, sporire rapidă a avuției naționale și ridicare a standardului de viață al maselor, de întărire a independenței naționale**”. Ca ordin de mărime, numai sporul producției industriale globale în primii doi ani ai cincinalului reprezintă peste 83 la sută din întreaga producție industrială a anului 1965.

Poporul nostru s-a convins pe deplin că țelul fundamental al politicii partidului, scopul suprem a tot ceea ce înfăptuim, este creșterea continuă a bunăstării națiunii noastre, că întreaga noastră muncă, toate eforturile pe care le facem sînt în folosul nostru și al copiilor noștri. Ne-am convins, odată mai mult, că ridicarea nivelului de trai material și spiritual, a veniturilor populației, este într-o indisolubilă legătură cu sporirea producției și a veniturilor naționale. Așa cum ne-au demonstrat acești primi ani ai cincinalului, unei accelerări a ritmului dezvoltării economice (în primele 22 de luni ale cincinalului s-au obținut producții suplimentare de peste 30 miliarde lei), i-a corespuns crearea unor posibilități suplimentare de sporire și, de altfel, și o creștere efectivă mai accentuată a retribuțiilor personalului muncitor, a veniturilor reale ale populației.

Dar, evident, dezvoltarea, creșterea potențialului economic și, în primul rînd, industrial nu înseamnă numai venituri sporite. Înseamnă și o nouă calitate a vieții. După cum a stabilit Congresul al XI-lea al partidului,

pină în anul 1980 toate județele vor ajunge la o producție industrială de cel puțin 10 miliarde lei anual. Aceasta înseamnă vitalizarea, stimularea vieții economice și sociale, ridicarea puternică a nivelului de civilizație a numeroase zone ale țării. Pentru că industria atrage după sine un puternic proces de urbanizare. Numai în ultimul deceniu au apărut pe harta țării 53 noi orașe, astăzi aproape jumătate din populația țării trăind în orașe. Iar odată cu aceasta se creează posibilități și se acționează pentru ca și condițiile de viață din localitățile rurale să se ridice la nivelul celor de la orașe. De altfel, amplul program de sistematizare a teritoriului și localităților, care a și început să fie pus în operă, vizează tocmai crearea unor condiții superioare de viață, de civilizație socialistă pentru toți locuitorii patriei.

Prin votul dat candidaților Frontului Unității Socialiste, întregul nostru popor și-a manifestat și adeziunea deplină față de politica externă a partidului nostru, caracterizată prin dezvoltarea continuă a relațiilor cu toate țările socialiste, cu țările în curs de dezvoltare, cu toate statele lumii, fără deosebire de orînduire socială, față de activitatea consecventă a partidului și statului nostru pentru întărirea unității și solidarității tuturor forțelor progresiste, antiimperialiste, a tuturor forțelor iubitoare de pace, pentru sprijinirea aspirațiilor tinerelor state independente de a fi pe deplin stăpîne pe destinele lor. Principiile noi de relații între state care stau la baza politicii externe a României socialiste — respectarea independenței și suveranității naționale, neamestecul în treburile interne, avantajul reciproc, respectarea dreptului sacru al fiecărui popor de a-și alege de sine stătător calea dezvoltării economico-sociale se bucură de o tot mai largă recunoaștere pe plan internațional. Acționînd cu perseverență pentru instaurarea unei noi ordini economice și politice internaționale, pentru eliminarea subdezvoltării și a marilor decalaje dintre state, pentru realizarea securității și cooperării, pentru înfăptuirea dezarmării și în primul rînd a celei nucleare, pentru excluderea forței și a amenințării cu forța în relațiile dintre state, România socialistă, președintele său, tovarășul **Nicolae Ceaușescu**, și-au cîștigat stima și încrederea popoarelor lumii. Prin votul lor cetățenii patriei noastre și-au afirmat deci odată mai mult hotărîrea de a înfăptui politica externă a partidului și statului nostru, au dat glas voinței ferme a poporului român de a trăi și munci într-un climat de pace, de a-și aduce întreaga contribuție la înfăptuirea unei lumi mai bune și mai drepte.

Votul de la 20 noiembrie a fost și o pregnantă manifestare a profundului democratism al orînduirii noastre. Spiritul democratic în care s-au desfășurat alegerile este ilustrat și de faptul că în circa 85% din circumscriptiile electorale au fost propuși cite doi candidați, atît membri cît și nemembri de partid, de toate vîrstele și profesiunile, fără deosebire de sex sau naționalitate, ceea ce

N. IONESCU

(Continuare în pag. 3)

HOTĂRÎRILE PARTIDULUI — PROGRAM DE ACTIVITATE AL ÎNTREGULUI POPOR ROMÂN

AU TRECUT TREI ANI de la Congresul al XI-lea al partidului, acel eveniment de excepțională importanță pentru progresul multilateral al României socialiste, pentru însăși destinele țării și ale poporului român. În perspectiva acestor trei ani, timpul scurs de la acele zile de sfârșit de noiembrie 1974 ne apare ca deosebit de bogat în împliniri, dintre cele mai remarcabile. Ca un timp care confirmă, încă o dată, cu strălucire, capacitatea comuniștilor români, în frunte cu secretarul general al partidului, tovarășul **Nicolae Ceaușescu**, de a conduce și însuflă țara, întreaga noastră națiune pe drumul prosperității, al civilizației comuniste.

Prin ce s-a înscris ca **memorabil** în viața economico-socială a României cel de-al XI-lea Congres al partidului? Să ne amintim. Să ne amintim că la Congresul de acum trei ani a fost adoptată Carta ideologică fundamentală a partidului — Programul său, document de cea mai înaltă ținută teoretică, avînd la bază concepția revoluționară despre lume și viață, document ce constituie o vie și pleneră expresie a marxism-leninismului creator în România. Programul realizează, într-un riguros spirit științific, o **retrospectivă de o mare forță asupra existenței de două milenii a poporului nostru**, existență nu întotdeauna lină, adeseori greu încercată de vicisitudinile istoriei, de abuzul de forță și dictat al marilor puteri. Dar o existență întotdeauna dreaptă și cinstită, glorioasă în momentele ei de încercare, de aprigă luptă a maselor populare împotriva dominației străine și pentru apărarea ființei noastre naționale, a libertății și neatinării poporului român, pentru apărarea civilizației în lume. O existență străbătută puternic de lupta grea a maselor populare pentru o viață mai bună, pentru progres social, luptă ce s-a împletit permanent cu marile eforturi ale poporului român spre a-și dobîndi, apăra și menține libertatea națională și neatinarea. Prin această amplă retrospectivă avem deci redată, în lumina spiritului novator imprimat întregii dezvoltări a țării îndeosebi după Congresul al IX-lea al partidului, sinteza evoluției istorice, în timp și în lume a țării și poporului nostru, prilej de prețioase învățăminte și de adinci reflecții pentru prezent și viitor.

Se cuvine a remarca încă odată faptul că aplicînd creator adevărurile marxist-leniniste universal valabile la condițiile concrete istorice, sociale și naționale ale României, generalizînd teoretic experiența partidului și poporului nostru în lupta pentru transformarea revoluționară a societății, pentru edificarea orînduirii noi, socialiste și ținîndu-se seama, totodată, de experiența celorlalte țări socialiste, a tuturor popoarelor, **Programul fundamentează științific, complex, procesul făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate — ca fază superioară a socialismului, procesele și fazele esențiale ale trecerii spre comunism**. Se înscriu în acest cadru conceptual, de o vastă și totodată adincă amplitudine și realism politic, **definirea largă a exigențelor realizării**

progresului țării aflată încă în stadiul de țară în curs de dezvoltare, vizînd lichidarea cît mai rapidă a decalajelor față de statele dezvoltate economic ale lumii. În această viziune este circumscrisă și aprofundată **concepția partidului de dezvoltare economico-socială a țării**, proces realizat pe baza planului național unic, printr-o creștere rapidă, echilibrată și multilaterală a forțelor de producție, în toate județele României. Dinamismul și exigențele calitative ale creșterii sint menite să asigure nu numai o valorificare superioară a potențialului material și uman de pe întreg teritoriul patriei, ci și o profundă și însemnată mutație în structura populației condiții superioare, echitabile de trai și civilizație pentru toți cei ce muncesc.

Să ne amintim, de asemenea, că pornindu-se de la o largă analiză întreprinsă asupra modului de manifestare a contradicției în economia noastră socialistă, economie caracterizată de o accentuată creștere și dezvoltare a forțelor de producție, la cel de-al XI-lea Congres al partidului au fost concepute **largi și numeroase acțiuni menite să asigure perfecționarea continuă a relațiilor de producție în societate**. Prin cele mai multe dintre elementele ei de realizare această perfecționare are în vedere lărgirea și adîncirea permanentă a democrației în viața economico-socială a țării — în scopul afirmării în tot mai mare măsură a tuturor oamenilor de muncă, în dubla lor calitate de proprietari și producători ai bunurilor materiale, în activitatea amplă și complexă de conducere și desfășurare a întregii noastre vieți economico-sociale; în scopul realizării, tot mai depline, în viață, a principiilor etice și echității socialiste, al creării astfel a unor condiții superioare pentru înflorirea personalității umane.

Adîncindu-se unitatea dialectică dintre sarcinile naționale și internaționale ale partidului nostru, legătura între dezvoltarea României și tendințele majore, generale, afirmate în evoluția economică și socială a întregii lumi, în Programul partidului, în Raportul prezentat Congresului de secretarul său general, s-a acordat un loc de primă importanță **analizei și aprecierii marilor schimbări și transformări care au avut loc în epoca noastră în viața social-politică a omenirii**. S-a demonstrat — pe baza analizei raportului de forțe de pe plan mondial — cu argumente de un profund realism, de o mare forță de convingere, perspectiva pieririi inevitabile în viitor a capitalismului și victoria socialismului în întreaga lume.

Vitale pentru asigurarea progresului pe mai departe al fiecărei țări, al umanității în general, au fost identificate procesele de **democratizare a relațiilor internaționale și instaurare a unei noi ordini economice și politice în întreaga lume**, bazată, esențialmente, pe relații de echitate și egalitate între state suverane și independente. Pentru înfăptuirea cît mai temeinică și grabnică a acestor imperative partidul și statul nostru militează ca factori activi. Întemeindu-și întreaga politică internă și externă pe principiile înscrise

Programul partidului, prin întreaga sa dezvoltare economică, socială, culturală, științifică și artistică, prin promovarea politicii sale de schimburi și colaborare, reciproc avantajoase, cu statele socialiste, cu țările în curs de dezvoltare, cu statele capitaliste dezvoltate, cu toate țările lumii, România dobândește un loc tot mai activ în diviziunea mondială a muncii, în schimbul de valori materiale și spirituale. Ea acționează astfel cu consecvență pentru **afirmarea tot mai largă a socialismului în întreaga lume**, în sensul general al progresului umanității.

În elaborarea Programului partidului, în elaborarea definirii tuturor acestor trăsături esențiale ale politicii partidului și statului român de edificare a societății socialiste multilaterale dezvoltate și de trecere la construcția comunismului pe pământul patriei, precum și a politicii externe a partidului și statului nostru, și în această dată, secretarul general al partidului, tovarășul **Nicolae Ceaușescu** și-a adus o contribuție deosebit de estimabilă la valoarea. Gândirea sa fertilizează și potențiază la parametrii dintre cei mai înalți eforturile și tendințele ale poporului pentru făurirea în mod liber și conștient a propriului său destin fericit.

...Au trecut trei ani de când hotărârile Congresului nostru au devenit orarul de lucru și axul de preocupări al întregului popor român. Acest timp a confirmat pe deplin valoarea prevederilor sale, puternica forță a hotărârilor Congresului de a mobiliza energiile oamenilor muncii, de a stimula puterea de creație a acestora. În urma unor preocupări judicioase, declanșate din inițiativa secretarului general al partidului, menite să asigure valorificarea cât mai înaltă a potențialului, s-au asigurat condiții pentru depășirea însemnată a preve-

derilor de dezvoltare pe întregul cincinal, existând astfel posibilitatea atât a constituirii de resurse pentru dezvoltarea mai rapidă a întregii economii, cât și pentru creșterea susținută, la parametrii mult mai înalți decât cei ai prevederilor inițiale, a nivelului de trai material și spiritual al poporului.

Pe plan extern, România socialistă, liberă și stăpînată pe soarta sa, ocupă un loc tot mai activ în desfășurarea vieții politice internaționale. Prin glasul reprezentantului său cel mai autorizat, al secretarului general al partidului și președintelui țării, România își afirmă ferm și răspicat poziția față de evenimentele internaționale, de cursul evoluției umanității, aducându-și cu consecvență o contribuție mult și larg apreciată la realizarea păcii și progresului în lume. Distincția decernată președintelui României săptămîna trecută de Consiliul Mondial al Păcii vine să confirme înalta cinstire a rolului marcant al tovarășului Nicolae Ceaușescu în viața internațională, a contribuției substanțiale a României la promovarea cauzei păcii, înțelegerei și colaborării între popoare.

Cu conștiința marilor realizări dar și a marilor îndatoriri ce ne revin în continuare pentru propășirea necontenită a României socialiste — îndatoriri care se înscriu tot mai mult drept convingeri de muncă și viață ale fiecăruia, ferm încrezători în capacitatea partidului de a conduce România pe drumul împlinirii unui destin fericit, oamenii muncii de pe întreg cuprinsul patriei făuresc țării un prezent luminos și un viitor de aur, întruchipînd cele mai nobile năzuințe și aspirații ale atîtor și atîtor generații de români.

Dan POPESCU

IN VOT PENTRU PROGRES ȘI BUNĂSTARE

(Urmare din pag. 1)

...permis alegătorilor să-și manifeste în mod real opțiunile. Participarea la vot este în fapt participarea efectivă a poporului muncitor la conducerea treburilor obștești, un act prin care fiecare cetățean al patriei și-a exercitat pe deplin conștiința, angajat, dreptul, libertatea și obligația sa civică de a-și spune cuvîntul asupra viitorului patriei sale. Pentru că deputații aleși de popor sînt o expresie directă a voinței sale, sînt purtătorii de cuvînt direcți ai aspirațiilor sale. Participarea a peste 6 milioane de cetățeni la întîlnirile cu candidații Frontului Unității Socialiste ce au premers alegerilor, dezbaterile concrete, analitice ce s-au desfășurat cu aceste prilejuri, asupra modului cum și-au îndeplinit atribuțiile consiliile populare în legislatura care s-a încheiat, nenumăratele propuneri pe care cetățenii le-au făcut pentru perfecționarea activității și care au fost înscrise pe agenda de lucru a consiliilor populare, au constituit de fapt, prin ele însele, o expresie a participării directe a maselor la conducerea societății noastre, a creșterii conștiinței lor cetățenești. Activizarea politică, ridicarea continuă a conștiinței socialiste a oamenilor muncii au fost demonstrate, cu putere de masivă participare la vot și de strălucitul succes repurtat în alegeri de Frontul Unității Socialiste.

Felicitînd din inimă, alături de întregul popor, pe cei aleși de el pentru a le fi reprezentanți, le urăm în același timp succese cât mai mari în îndeplinirea misiunii de onoare, de înaltă răspundere cu care au fost investiiți de societate. Sfătuiindu-se permanent cu cetățenii, tinînd seama de sugestiile, propunerile, criticile lor, deputatul trebuie să se afle în slujba obștii, să fie un exemplu

demn de urmat și să mobilizeze masele de oameni ai muncii la îndeplinirea obiectivelor stabilite împreună. Pentru că, așa cum sublinia secretarul general al partidului, tovarășul **Nicolae Ceaușescu** în Expunerea la Congresul consiliilor populare, acestea au sarcini deosebite în dezvoltarea vieții noastre sociale: „**Ele au îndatorirea să se preocupe îndeaproape — în raza lor de activitate — atât de problemele fundamentale, ale dezvoltării industriei și agriculturii, a celorlalte ramuri economice, de aspectele esențiale ale ridicării nivelului de trai al maselor, cit și de multitudinea problemelor curente ale bunei gospodării a localităților țării, de soluționarea cerințelor cotidiene ale maselor de cetățeni.**” Iar forța consiliilor populare, în sistemul democrației noastre socialiste, depinde tocmai de întărirea continuă a legăturilor cu masele populare, de consultarea largă a acestora, de capacitatea lor de a stimula elanul constructiv și inițiativa oamenilor muncii.

Votul dat la 20 noiembrie candidaților Frontului Unității Socialiste este, așadar, un vot pentru dezvoltarea și înflorirea economică a patriei, pentru ridicarea ei în rîndul statelor avansate ale lumii, pentru independența și suveranitatea ei, este un vot dat pentru democrație și libertate, pentru prosperitatea, viitorul fericit și demn al întregii noastre națiuni. El reprezintă, în același timp, angajamentul solemn al poporului de a îndeplini exemplar prevederile planului cincinal și ale programului suplimentar de dezvoltare economică ce va fi supus dezbaterii și aprobării Conferinței Naționale a partidului; este o expresie concretă a hotărîrii dirze a clasei noastre muncitoare, a țărănimii, a intelectualității, a tuturor oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate, de a împlini neabătut Programul partidului, hotărîrile celui de al XI-lea Congres, de a construi pe străbunul pămînt românesc cea mai dreaptă orînduire de pe lume — orînduirea comunistă.

Premisa a realizării la parametri ridicați a planului pe 1978

ÎNCHEIEREA LA TERMEN A CONTRACTELOR ECONOMICE

În două numere anterioare (43 și 44), „Revista economică” a analizat stadiul în care se află pregătirile pentru producția anului următor în domeniul investițiilor, respectiv în unele întreprinderi industriale din Capitală. Continuând preocupările pe această temă, în prezentul număr publicăm concluziile desprinse dintr-o anchetă efectuată, cu sprijinul Comitetului județean Dolj al P.C.R., în unele unități din județul respectiv.

Stadiul încheierii contractelor pentru desfacerea producției...

O REMARCĂ se cuvine a fi făcută de la început: reflectînd dinamismul economiei noastre socialiste, sarcinile de plan pe 1978 ale întreprinderilor investigate marchează creșteri însemnate, mobilizatoare față de anul în curs (vezi tabelul de mai jos).

Pentru a putea face față sporirii volumului și complexității pro-

telor economice cu beneficiarii produselor.

Din analiza efectuată se desprinde un fapt pozitiv: pînă la sfîrșitul lunii octombrie a.c. marea majoritate a întreprinderilor cuprinse în anchetă au reușit să-și nominalizeze integral producția pe anul viitor. Situația se prezintă cu totul altfel cînd este vorba de încheierea contractelor cu beneficiarii produselor. În acest domeniu se constată serioase rămîneri în urmă, deși unele întreprinderi se

Cum se explică decalajul existent între nominalizarea producției și încheierea contractelor ferme cu beneficiarii?

1. Unii beneficiari au depus cu întîrziere specificațiile și nu au făcut concretizări ferme la nivelul repartițiilor, așa cum este cazul cu întreprinderile constructoare de mașini investigate. Beneficiarii, neavînd definitive planurile de investiții pe anul viitor, nu sînt în măsură să specifice necesarul și nici să prezinte comenzi precise.

2. În industria bunurilor de consum, în speță la întreprinderea textilă și cea de confecții, se primesc comenzi ferme cu prilejul acțiunii lor de contractare cu comerțul — care la unele produse, au loc de două ori pe an.

Indiferent însă de cauze, operațiunea de încheiere a contractelor cu beneficiarii este întîrziată, fapt ce impune preocupări sporite în această direcție atît la nivelul întreprinderilor, cît și la cel al centrelor industriale. Aceasta cu atît mai mult cu cît se cer evitate cu desăvîrșire unele situații, ca cele petrecute în anii trecuți, cînd numeroase contracte între producătorii și beneficiarii de produse se încheiau și în trimestrele I și II ale anului de plan — cu toate consecințele negative ce decurg dintr-o atare situație: încărcarea insuficientă în unele perioade a capacităților de producție, indici scăzuți de utilizare a mașinilor și utilajelor, folosirea nejudicioasă a forței de muncă etc.

Avînd în vedere că în anii din urmă au fost făcute eforturi pentru înnoirea și modernizarea produselor, se cere din partea fiecărei unități să desfășoare o mai largă acțiune de promovare a acestora, să adopte o strategie proprie eficientă, de popularizare, cu scopul de a-i determina pe beneficiarii să le achiziționeze fără a mai recurge la importuri costisitoare.

Nivelul sarcinilor de plan la principalii indicatori în 1978 față de 1977

Indicatorul	Producția globală %	Producția marfă %	Productivitatea muncii %	Ponderele produselor noi în volumul total al anului 1978 %	Cheltuieli la 1 000 lei producție marfă (±) lei
Întreprinderea					
„Electroputere” Craiova	118,25	118,95	120,69	41,50	-73,30
Tractoare și mașini agricole Craiova	150,50	147,60	142,80	74,44	-33,40
Celule electrice Băilești	123,20	123,50	121,90	—	-24,30
Mecanică Băilești	104,00	114,00	110,00	20,00	-1,00
Transformatoare mici Filiași	117,40	118,40	119,80	35,00	-8,00
Confecții Craiova	110,90	110,60	114,50	87,00	-20,00
Textilă „Independența” Craiova	99,40	98,70	104,00	27,00	-1,70

blemelor, pentru a putea valorifica chiar din primele zile ale noului an de muncă toate mijloacele de care dispun (tehnice, materiale și umane), întreprinderile au nevoie să cunoască prevederile de plan nu numai global ci, îndeosebi, în unități fizice, pe fiecare sortiment, în așa fel încît producția ce o vor realiza să aibă desfacerea asigurată, să satisfacă necesarul economiei naționale și cerințele la export. De aici, o primă și importantă sarcină: nominalizarea producției și încheierea, pe această bază, a contrac-

află într-un stadiu avansat. De exemplu, la data menționată Întreprinderea de transformatoare mici din Filiași avea contractată producția anului viitor — la intern și la export — în proporție de 80%, întreprinderea „Electroputere” 79,5%, Întreprinderea de tractoare și mașini agricole 77,6%. În schimb, întreprinderea textilă „Independența” și Întreprinderea de confecții din Craiova nu aveau contractat nici jumătate din volumul producției planificate pentru anul ce urmează.

...și al aprovizionării tehnico-materiale

O DEOSEBITĂ importanță pentru pregătirea producției pe 1978 o au **primirea repartițiilor și încheierea contractelor economice cu furnizorii de materii prime și materiale**. Din analiză rezultă că în ambele domenii situația este susceptibilă de îmbunătățire.

În unele cazuri există **neconcordanțe între repartițiile primite și necesarul real de materii prime și materiale**. Așa stau lucrurile, de pildă, la Întreprinderea mecanică din Băilești, unde repartițiile de materiale acoperă abia 85% din nevoi. În unele cazuri ca, de pildă, la Întreprinderea de tractoare și mașini agricole din Craiova, la data anchetei noastre, repartițiile de materiale se situau la numai 6,2% din necesar. Ambele întreprinderi așteaptă să intervină centrala din care fac parte pentru a lămurii lucrurile. Timpul trece, iar pregătirile pentru 1978 întârzie. Se impune o analiză urgentă și temeinică pentru a se constata dacă unitățile în cauză nu și-au supra-dimensionat necesarul, dacă și-au fundamentat cererile de materiale pe baza unor norme de consum judicioasă stabilite; în același timp, este necesar ca, în cazurile justificate, să se reconsidere repartițiile inițiale și să se acorde unităților productive cantitățile necesare realizării prevederilor planului.

Problemele dificile se ridică și în ceea ce privește **încheierea contractelor de aprovizionare tehnico-materială**.

a) **Contractele cu furnizorii de materii prime**. Toate cele 7 întreprinderi analizate nu au încheiat în întregime contractele economice cu întreprinderile furnizoare de materii prime. Întreprinderea „Electroputere“, de pildă, a definitivat contracte numai pentru aproximativ două treimi din cantitatea de conductori de cupru. La celelalte materiale (metal, conductori de aluminiu, material lemnos, combustibil etc.), deși s-au emis comenzi la nivelul repartițiilor, contractele nu erau încheiate încă.

Este cunoscută importanța încheierii la timp a contractelor cu furnizorii, specificării datelor precise de livrare și, mai ales, respectării întocmai a clauzelor contractuale pentru realizarea sarcinilor de plan. Acest lucru este ilustrat chiar de situația întreprinde-

rii „Electroputere“. Faptul că, de pildă, Întreprinderea de cabluri și materiale electroizolante din București și Combinatul de oțeluri speciale din Tîrgoviște nu au livrat ritmic, în decursul acestui an, conductorii de cupru și aluminiu și, respectiv, tabla silicioasă (ambele unități avînd serioase restanțe) a determinat, în mare măsură, ca unitatea craioveană să rămînă în urmă față de planul pe acest an.

Multe impedimente, în ceea ce privește încheierea contractelor cu furnizorii de materii prime, ar putea fi înlăturate dacă întreprinderi cum sînt „Electroputere“, cea de tractoare și mașini agricole și altele ar încheia — așa cum a indicat de nenumărate ori conducerea de partid — **contracte pe termen lung cu furnizorii**.

b) **Contractele cu întreprinderile cooperatoare**. Se poate spune că această acțiune se află într-o fază avansată. Întreprinderea de transformatoare din Fîlăși, bunăoară, a încheiat contracte cu întreprinderile colaboratoare în proporție de 90% (restul urmînd să fie perfectate în funcție de necesarul planului), iar Întreprinderea de tractoare și mașini agricole în proporție chiar de 96%. În domeniul cooperării stăruie însă unele neajunsuri ce se cer eliminate.

După încheierea contractelor, problema principală care se ridică este aceea a **respectării tuturor clauzelor** pe care le conțin. Practica dovedește însă că prevederile contractelor sînt adeseori încălcate. În acest an, Întreprinderea de tractoare și mașini agricole, spre exemplu, a întâmpinat mari greutăți din partea unor unități colaboratoare — întreprinderile „Tractorul“ din Brașov și „Independența“ din Sibiu — care n-au livrat la timp și în mod eșalonat (așa cum prevedeau contractele) unele reperi sau subsansamble pentru tractoare (grupuri propulsoare, punți motoare, tuburi flexibile și, respectiv, distribuitoare cu 3 și 4 secțiuni), fapt ce a afectat realizarea sarcinilor la unii indicatori.

Iată de ce este necesar ca, odată cu grăbirea încheierii contractelor cu întreprinderile colaboratoare, să se **stipuleze și măsuri care să conducă la o cit mai riguroasă disciplină în livrarea pieselor, subsansamblelor și ansamblelor comandate**, știut fiind că întreprinderile beneficiare le așteaptă la datele fixate în contracte — orice abatere punîndu-le în situa-

ția de nu-și putea realiza ritmic planul, de a nu putea folosi, constant și eficient, întregul potențial tehnic și productiv de care dispun. Pe de altă parte, este de datoria întreprinderilor beneficiare să acorde unităților colaboratoare un ajutor practic — deosebi în domeniul asistenței tehnice — astfel încît pe parcursul derulării contractelor livrările efectuate să corespundă întrutotul parametrilor stabiliți și să nu mai apară dereglări legate de respectarea termenelor.

c) **Contractele cu bazele județene de aprovizionare**. În asigurarea aprovizionării tehnico-materiale a întreprinderilor, bazele județene au de jucat un rol important, în special în ce privește cantitățile nevagonabile. Ele trebuie să rezolve operativ solicitările întreprinderilor, să le ajute în lichidarea unor eventuale stocuri de materiale, să dinamizeze preocuparea pentru reducerea consumurilor de materii prime, în general, și a celor deficitare în special. În această privință au fost obținute rezultate bune, dar se manifestă și neajunsuri care se cer înlăturate cît mai grabnic. Bunăoară, Baza de aprovizionare tehnico-materială Dolj, care este principalul furnizor de materiale nevagonabile, a întârziat mult emiterea de contracte pe 1978, deși Întreprinderea de celule electrice și alte unități din zonă au înaintat din timp specificațiile privind necesarul unor materiale. Dat fiind timpul scurt ce a mai rămas pînă la începerea noului an de muncă, este imperios necesar să se recupereze rămînea în urmă, să se grăbească acțiunea de încheiere a contractelor.

Așadar, **acțiunea de contractare** nu trebuie privită ca o simplă formalitate, ci ca una din principalele măsuri menite să asigure, pe de o parte, condițiile tehnico-materiale ale bunei desfășurări a producției, iar pe de altă parte, desfacerea produselor. Tocmai pentru aceasta se impune ca forurile de resort din centrale și ministere să fie prezente, în aceste zile, în întreprinderi la perfectarea contractelor și să sprijine efectiv tratativele dintre unități pentru soluționarea operativă a tuturor divergențelor ce se ivesc, pentru a impulsiona finalizarea cît mai grabnică a acestei acțiuni.

Gh. DRĂGHICI
L. ȚINTEA

O condiție a dezvoltării accelerate

GOSPODĂRIREA RAȚIONALĂ A ENERGIEI

Măsurile stabilite de centralele și întreprinderile Ministerului Economiei Forestiere și Materialelor de Construcții vor asigura, în 1978, o reducere a consumurilor cu 9,4% la combustibil și 5,6% la energie electrică.

ÎN DECURSUL ultimelor două decenii, consumul de energie electrică în economia națională a crescut de 13,6 ori, ceea ce înseamnă de 2,3 ori mai mult decât sporul venitului național. O evoluție asemănătoare marchează, în comparație cu acest din urmă indicator, și consumul de combustibil. Este de remarcat însă, în ultimul cincinal și în 1976, tendința de a mări venitul național obținut la unitatea de resurse energetice consumate; necesitatea intensificării acestui proces, subliniată de Congresul al XI-lea al P.C.R., se accentuează în condițiile programului suplimentar de dezvoltare economică până în 1980. Într-adevăr, restricțiile ce decurg din situația rezervelor naționale de combustibili, din evoluția prețurilor acestora pe piața mondială și din durata relativ lungă a realizării de noi investiții pentru producția de energie electrică și de cărbune întăresc

imperativul ca accelerarea creșterii economice să se realizeze în condițiile unei cit mai raționale gospodării a resurselor energetice.

Printre principalii consumatori de energie din industrie se numără și Ministerul Economiei Forestiere și Materialelor de Construcții.

	Combustibil	Energie, apă
Total industrie	2,6	2,2
Materiale de construcții	5,8	5,4
Exploatarea și prelucrarea lemnului	1,3	2,1
Celuloză și hirtie (inclusiv exploatarea stufului)	3,8	3,0

Tabelul prezintă comparativ ponderea elementelor de cheltuieli primare în care

se regăsesc aceste consumuri, în % din totalul costului efectiv al producției-marfă, pe ansamblul industriei republicane și pe ramurile coordonate de către M.E.F.M.C. (date pe anul 1976).

Este semnificativ faptul că industria materialelor de construcții se află pe locul II între ramurile industriei (după cea a producției de energie electrică și termică) în ce privește ponderea în costul total al cheltuielilor pentru combustibil și pe locul IV în ce privește cheltuielile pentru energie electrică.

Iată de ce în rindurile oamenilor muncii din sistemul ministerului au avut o rezonanță deosebită sarcinile trasate de tovarășul Nicolae Ceaușescu în cuvântarea rostită la Conferința organizației de partid a Capitalei, din 12 noiembrie, privind măsurile energetice ce se impun pentru reducerea consumurilor de combustibil, de energie electrică și termică.

Acțiune operativă și responsabilă

PRINTR-O ACȚIUNE energetică și responsabilă, care a adăugat experiențelor și studiilor anterioare noi idei și inițiative, s-a reușit ca în numai 10 zile, să se fundamenteze aproape în totalitate încadrarea în nivelele stabilite pe anul 1978 privind aprovizionarea ramurii cu energie electrică și combustibil.

Biroul executiv al consiliului de conducere al ministerului a analizat într-o serie de ședințe succesive, împreună cu conducerea centralelor industriale, principalele direcții de reducere a consumurilor, de înlăturare a risipei sub variatele sale forme, de renunțare la concepția tehnologică și gospodărească învechită, care considera că asigurarea energiei nu pune probleme și că nivelul realizat al consumurilor este și cel mai rațional posibil. Ca bază de discuții a servit un bogat material — elaborat de direcția tehnică din minister, cu concursul specialiștilor din centrale, din cercetare și proiectare — privind modernizarea și îmbunătățirea tehnologiilor și producției în vederea economisirii combustibilului și energiei. Sarcinile de reducere a consumurilor au fost defalcate pe centrale, fiecare dintre acestea concretizând, în ședințe cu conducerea și specialiștii din întreprinderi, posibilitățile ce pot fi mobilizate imediat și în perspectivă.

Programul astfel definit cuprinde, la nivelul ministerului, un total de 366 de acțiuni și măsuri, avind ca efect estimat următoarele reduceri ale consumurilor energetice totale în 1978 (în mii tone combustibil convențional):

Nu după greutatea specifică în acest program, ci într-o gru-

Categoria de măsuri	Reducere
Tehnice și tehnologice	372,3
Utilizarea resurselor energetice secundare	70,6
Măsuri organizatorice și restrictive	353,1
Total	796,0

pare ce ține seama de încărcătura de nou, de idei, consemnând în cele ce urmează unele din resursele depistate, cu convingerea că ele pot inspira și în alte industrii intervenții eficiente.

O politică energetică a materiilor prime

SÎNT, ASTFEL, de remarcat inițiativele referitoare la înlăturarea gamei de materii prime și la utilizarea mai eficientă celor curente, după criteriul poziției lor în balanța consumului energetic. Este vorba atît de orientări noi, cit și de accelerare implementării unor studii anterioare și de generalizarea unor experiențe din ramură.

● **Înlocuirea unor materii prime a căror prelucrare necesită un consum ridicat de energie.** Vata minerală, material termic izolator cu largi utilizări în construcții, se obține clasic prin topirea în cubilou și tragerea în fire a bazaltului. Punctul de topire ridicat al acestei roci necesită un consum important de combustibil. La întreprinderea de materiale izolatoare Berceni-Ploiești, o nouă tehnologie — în care cubilourile se iau locurile vanele — va permite să se fabrice vata minerală din materii prime inferioare: argile, nisip, filer de calcar.

● **Înlocuirea unor materii prime care pot fi folosite drept combustibil.** Calitatea hidroizolantă a cartonului și pinzei asfaltate o dă impregnarea lor cu bitum. Dar bitumul face parte din categoria combustibililor naturali. Reușita unor experimentări a determinat decizia ca la întreprinderea de materiale izolatoare Șimleu-Silvaniei, consumul acestui material să fie diminuat, folosindu-se în schimb deșeurile de cauciuc granulat etilacetat ș.a. În sectorul silvic, combaterea dăunătorilor se face cu detox, în amestec cu 90% motorină, din care se consumă astfel cantități importante; trecerea la o substanță cu efecte similare, defotox, care nu mai necesită un asemenea adaos, va înlătura acest inconvenient.

● **Valorificarea unor deșeurii combustibile.** Întreprinderile de materiale izolatoare de la Berceni-Ploiești, Vaslui, Șimleu

lvaniei li s-a stabilit sarcina de a valorifica reziduurile combustibile de la oxidarea bitumurilor, prin colectarea motorinei instalațiile de purificare. Într-o serie de fabrici de cărămizi va generaliza un procedeu cunoscut de mulți ani și care a dat rezultate bune — înglobarea, în masa de argilă, a unor sticle din exploatarea de cărbune (șlam de filtru presă, steril de mălătorie), a unor deșeuri de la rafinării, a cărbunilor inferiori. În procesul de ardere a produselor, aceste materiale contribuie, prin autocombustie lentă, la reducerea necesarului de combustibil pentru alimentarea cuptoarelor. Aparent de mică importanță, folosirea la încălzirea barăcilor și altor amenajări în sectorul silvic a frunzelor uscate, brichetate cu mijloace simple, va economisi lemnul de foc.

Agent termic produs prin energie solară

REVISTA NOASTRĂ a semnalat (nr. 42/1977) rezultatele obținute la întreprinderea „Ceramica” din Jimbolia, prin folosirea energiei solare ca sursă suplimentară la uscarea produselor ceramice. Metoda va fi extinsă, în 1978, și la alte fabrici.

Ținând seama de indicațiile tovarășului Nicolae Ceaușescu privind necesitatea de a se trece la **utilizarea energiei solare și altor surse de energie**, au fost investigate și identificate noi domenii de aplicare, în formule simple, care nu necesită echipamente sofisticate.

Astfel, la Combinatul pentru prelucrarea lemnului Pitești a realizat o instalație experimentală pentru uscarea lemnului, care utilizează energia termică din radiațiile solare, pătrunzând prin geamurile vitrate ale fațadelor și acoperișurilor, încălzește panouri din tablă de aluminiu și, în spatele acestora, serpentine prin care circulă apă. Ca acumulator de căldură servește un rezervor în care se strânge apa încălzită în perioadele însorite; aceasta e folosită la ridicarea temperaturii aerului din camerele de uscarea, în perioadele de umbră sau noapte. În intervale mai lungi de timp înnoțit, se recurge la alt agent termic — apă supraîncălzită de la centrala termică. Soluția va fi extinsă la mai multe întreprinderi din sector, atât prin amenajarea de scări solare similare, cât și prin dotarea uscătorilor existente cu instalații de captare a energiei solare și de acumulare a căldurii, cu adaptarea corespunzătoare a camerelor de uscarea.

Această sursă suplimentară de energie va fi valorificată și în industria prefabricatelor din beton armat (atât la fabrici existente, cât și la 3 fabrici noi, a căror construcție va începe în 1978), pentru tratamentul termic al panourilor mari în unele, precum și în industria celulozei și hârtiei, la uscarea bucavalei și cartoanelor.

Multer procese de fabricație din sectoarele tutelate de I.E.F.M.C. le sînt specifice, după cum se vede, fazele de reducere a umidității semifabricatelor sau produselor finite (tratament termic, uscarea, arderea). De unde și nivelul relativ ridicat al consumurilor de combustibil. Atenția se concentrează în prezent și asupra rezolvării parțiale a problemei prin **utilizarea energiei secundare**: recircularea aburului uzat și recuperarea condensului la autoclave în fabricile de beton celular; folosirea, la uscarea cherestelei, a gazelor de ardere de la centralele termice ale întreprinderilor respective; recuperarea căldurii de la arderea piritei și sulfului, pentru producerea de abur tehnologic în industria celulozei, hârtiei și fibrelor artificiale.

Tehnologii cu consumuri reduse

REZULTATE substanțiale se scontează de pe urma introducerii și extinderii tehnologiilor avantajoase sub raportul consumurilor energetice. De pildă, producerea panourilor mari prefabricate în flux continuu, pe conveier, care și-a dovedit superioritatea la fabricile „Progresul”-București și Roman, necesită pentru tratamentul termic în tunele cu aer cald un consum de combustibil de 0,025 t c/mc — cu 30% mai mic decît media realizată pe ansamblul întreprinderilor cu acest profil; capacitățile prevăzute în planul de investiții pentru dezvoltarea a 7 fabrici și pentru unitățile noi sînt proiectate după această tehnologie. Mai mult: prin utilizarea energiei solare (după cum s-a menționat mai sus) și prin reducerea temperaturii agentului termic de la 65° la 50° C (folosindu-se la prepararea betonului ciment cu întărire rapidă RIM 200), consumul se va

putea diminua la circa 0,016 t c/mc, deci cu peste 35%, ceea ce, la o fabrică de 1 700—2 000 de apartamente pe an, echivalează cu o economie de pînă la 500 tone de combustibil convențional

Evoluția consumurilor specifice de combustibil și energie electrică la unele produse principale (în % față de nivelul realizat în 1976)

	Preliminări	Propuneri
	1977	1978
● Combustibil		
Clincher pentru ciment	97,6	95,3
Ceramică brută pentru construcții	99,0	90,6
Plăci din particule aglomerate (PAL)	95,9	92,8
Mobilă	95,6	85,3
Celuloză	99,2	93,1
Hîrtie, cartoane, mucava		94,3
● Energie electrică		
Ceramică brută pentru construcții	91,8	86,2
Plăci din particule aglomerate (PAL)	90,0	83,3
Mobilă	96,9	90,0
Celuloză	98,8	96,0
Hîrtie, cartoane, mucava	99,3	93,2

La secțiunile de tuburi precomprimate din 5 fabrici de prefabricate se va aplica procedeul introducerii de abur viu în fiecare tub în prima cameră de tratament termic, accelerîndu-se procesul de întărire.

În comparație cu procedeul umed — tehnologie clasică în fabricarea cimentului, procedeul uscat consumă, pe tona de produs, cu 75 kg combustibil convențional mai puțină energie primară. De unde orientarea firească, urmărită de mai mulți ani: la toate capacitățile noi se adoptă procedeul uscat, iar la capacitățile de acest fel existente se urmărește creșterea indicatorilor intensivi și extensivi la cuptoare și mori, astfel ca, prin mărirea producției, să scadă consumul mediu de energie la tona de ciment pe ansamblul fabricilor. Pe de altă parte, generalizarea utilizării substanțelor tensioactive la măcinarea cimentului va reduce cu pînă la 10% necesarul de energie electrică la această fază.

Perfecționarea sub același aspect a tehnologiilor în industria prelucrării lemnului vizează, printre altele: introducerea timpilor scurți de presare la melaminarea plăcilor, în locul ciclurilor consecutive cald-rece, cu răcire în presă; realizarea și folosirea largă a adezivilor cu priză la rece pentru cașerarea plăcilor; introducerea grundurilor colorate tip Cromosol (utilizate pînă acum pe liniile de finisare a mobilei) și la emailarea și texturarea plăcilor, precum și realizarea de materiale pelliculogene cu mare putere de acoperire pentru finisarea panourilor de mobilă, reducîndu-se necesarul de energie pentru uscarea.

CELE 366 DE MĂSURI, din care au fost prezentate aici doar o mică parte, vor putea asigura în 1978 — față de nivelul consumurilor specifice din acest an și ținînd seama de creșterea prevăzută a producției — o economie totală de resurse energetice cifrată la peste 675 mii tone combustibil și 318 mii MWh energie electrică, ceea ce echivalează cu o reducere a consumurilor de 9,4%, respectiv 5,6%.

Pentru realizarea și chiar depășirea acestor nivele se impune ca **înfăptuirea acțiunilor să se desfășoare cu aceeași seriozitate și responsabilitate ce a caracterizat conceperea lor**. Nu trebuie să se aștepte începerea noului an pentru a trece la aplicarea măsurilor prevăzute; mai ales cele de ordin gospodăresc, restrictive, se cer introduse neîntîrziat, ele neavînd nevoie de studii, experimentări, investiții. Este de datoria consiliilor oamenilor muncii din centralele și întreprinderile ministerului să urmărească îndeaproape materializarea programelor stabilite, să activeze comisiile care răspund de problema energiei, să participe — sub conducerea organelor și organizațiilor de partid — la crearea climatului necesar pentru ca, **așa cum a cerut secretarul general al partidului, economisirea combustibilului, energiei electrice și termice să devină o problemă a tuturor oamenilor muncii și să fie soluționată cu rezultate cît mai bune.**

Dorin CONSTANTINESCU

PRODUȚIA LA 1000 LEI FONDURI FIXE — INDICATOR AL EFICIENȚEI ECONOMICE ÎN INDUSTRIE

UN OBIECTIV central al activității economice a partidului nostru, în opțiunile privind repartizarea venitului național pentru dezvoltare și pentru consum, în dimensionarea nivelului și ritmului de creștere a forțelor de producție, de repartizare a acestora pe teritoriul țării, în proiectarea structurilor economiei naționale, îl constituie creșterea eficienței economice. Accentul care se pune în prezent pe utilizarea cu maximum de randament a potențialului, a tuturor mijloacelor materiale ale întreprinderilor este determinat, pe de o parte, de creșterea dimensiunilor producției sociale, a complexității acesteia, iar, pe de altă parte, de sporirea valorii fondurilor fixe, în corelare cu ridicarea nivelului tehnic al acestora, de costul materiilor prime, al combustibilului și energiei.

În ansamblul măsurilor menite să asigure dezvoltarea în ritm intens a economiei noastre naționale, obținerea unor rezultate maxime cu eforturi materiale cât mai mici ocupă un loc primordial, constituind o problemă care trebuie să stea în centrul preocupărilor tuturor unităților industriale, ale fiecărui om al muncii.

Ca urmare a investițiilor masive făcute pentru dezvoltarea industriei, fondurile fixe din această ramură au cunoscut o creștere continuă, concomitent cu îmbunătățirea calitativă a structurii acestora, prin dotarea întreprinderilor cu mașini, utilaje și instalații de înalt nivel tehnic, în pas cu cerințele progresului tehnic contemporan. Numai în ultimii 6 ani volumul fondurilor fixe din industrie s-a dublat, ajungând la circa 560 miliarde lei.

Utilizarea cât mai completă a fondurilor fixe se înscrie ca unul dintre factorii de creștere a producției, fără investiții suplimentare. Totodată, prin folosirea mai bună a capacităților de producție, prin valorificarea mai bună a capacităților de producție, prin valorificarea rezervelor existente în

acest domeniu se asigură creșterea productivității muncii fără a face eforturi suplimentare de investiții pentru ridicarea nivelului tehnic al producției. Aceasta deoarece mărirea productivității muncii depinde de înzestrarea tehnică a muncii — calculată ca raport între valoarea fondurilor fixe și numărul de personal — și de gradul în care sînt utilizate fondurile fixe.

Cerințe ale respectării unor corelații fundamentale

ÎN aprecierea rezultatelor calitative ale activității economice a întreprinderilor industriale, a centralelor, ministerelor, a industriei în ansamblu, este necesar să se aibă în vedere mai mult decît în trecut respectarea unor corelații fundamentale și anume :

— ritmul de creștere a producției industriale (Q) trebuie să-l dețină pe cel al fondurilor fixe (F f) și pe cel al numărului de personal (T), ca factori extensivi de sporire a producției ;

— productivitatea muncii (W) trebuie, în mod normal, să crească mai rapid decît înzestrarea tehnică $\frac{F f}{T}$ și randamentul fondurilor

fixe $\frac{Q}{F f}$;

— creșterea randamentului fondurilor fixe trebuie să fie mai mare decît cea a înzestrării tehnice, deoarece primul raport este influențat nu numai de volumul fondurilor fixe, ci și de calitatea acestora, în timp ce asupra înzestrării tehnice se reflectă valoric numai cantitatea fondurilor fixe.

În perioada 1965—1973, dinamica producției globale, a fondurilor fixe și numărului de personal, pe ansamblul industriei a avut valorile din tabel.

1976 în % față de :

	1970	1965
Producția globală	205	359
Fonduri fixe	207	385
Numărul de personal	141	174

Rezultă că, în 1976 comparativ cu anii 1970 și 1965, fondurile fixe au devansat, din punct de vedere al ritmului de creștere, producția globală. De remarcat însă că decalajul între dinamica celor doi indicatori s-a diminuat sensibil după anul 1970, ceea ce evidențiază rezultatele obținute în cincinalul 1971—1975 și în anul 1976 pe linia folosirii mai depline a capacităților de producție.

Creșterea producției la 1 000 lei fonduri fixe are ca efect economic reducerea amortizărilor pe unitatea de produs, ceea ce conduce la diminuarea ponderii cheltuielilor materiale în producția globală și la majorarea acumulărilor bănești.

Evoluția producției la 1 000 lei fonduri fixe, atît la nivel macroeconomic, cît și pe întreprinderi este influențată de un complex de factori și, de aceea, aprecierea rezultatelor trebuie făcută numai pe baza unei analize aprofundate, care să permită stabilirea direcțiilor spre care este necesar să se acționeze pentru mărirea randamentului capacităților de producție și realizarea unei producții eficiente, rentabile.

Ținînd seama de faptul că raportul valoric dintre producție și fondurile fixe este diferențiat de la o ramură industrială la alta, evoluția acestuia pe ansamblul industriei este influențată de modificările intervenite în structura pe ramuri a industriei. În acest context este de remarcat că, față de media pe ansamblul industriei, producția globală la 1 000 lei fonduri fixe este mai mare în industria construcțiilor de mașini și în industria alimentară cu circa două treimi, în timp ce în industria energiei electrice și termice, ea reprezintă numai 18,4% față de această medie, în industria materialelor de construcții — 54,3% în industria chimică — 87,5%.

Ridicarea eficienței fondurilor fixe în industrie trebuie avută în vedere încă din faza de proiectare

a noilor capacități, a dezvoltării și modernizării unităților existente, stabilindu-se raportul optim dintre rezultate — producție, acumulări, beneficii — și fondurile fixe care urmează a fi date în exploatare. În acest sens, se impune a asigura, prin proiecte, utilizarea deplină a suprafețelor de producție o pondere ridicată a mijloacelor fixe active, a mașinilor, utilajelor și instalațiilor în totalul fondurilor, dimensionarea și corelarea capacităților în cadrul unui flux rațional, crearea de platforme industriale care să permită asigurarea unor utilități comune pentru mai multe întreprinderi, construirea de instalații în aer liber acolo unde există astfel de condiții.

Îmbunătățirea structurii fondurilor fixe, ca factor de sporire a eficienței utilizării lor, înseamnă, totodată, și **găsirea de soluții (pentru capacitățile existente) de reducere a ponderii** acelor categorii care au numai rolul de a asigura condițiile materiale desfășurării normale a procesului de producție, cum ar fi, de exemplu, grupa „clădiri”, în favoarea celor care au rol nemijlocit în producție.

Fructificarea cu maximum de rezultate a potențialului productiv — componentă esențială a avuției naționale — presupune **asigurarea utilizării corespunzătoare, extensive și intensive**, a tuturor capacităților de producție, prin măsuri care să conducă la încărcarea integrală a acestora, atingerea în cel mai scurt timp a indicatorilor tehnico-economici din proiecte la capacitățile noi puse în funcțiune, exploatarea și întreținerea în condiții bune a mașinilor, utilajelor și instalațiilor. Potrivit calculelor, **sporirea cu numai un singur procent a indicelui de utilizare a mașinilor, utilajelor și instalațiilor din trei ramuri de bază ale industriei — construcțiile de mașini, chimia, metalurgia — ar echivala, la nivelul acestui an, cu un plus de producție de aproape 5 miliarde lei.**

Producția netă — un indicator concludent în măsurarea eficienței fondurilor fixe

ÎN legătură cu folosirea mai largă a acestui indicator în practica economică, se ridică și unele probleme de ordin metodologic, care se impun atenției economiștilor, planificatorilor și statisticienilor.

Astfel, în calculul său se pune problema alegerii celui mai potrivit indicator de măsurare a producției, care să exprime mai complet și mai fidel rezultatele ce se obțin.

Producția globală, care îndeplinește o multitudine de funcții în planificarea și urmărirea activității productive din industrie, prezintă unele neajunsuri reflectate în modul, uneori deformat, în care exprimă mărimea volumului producției industriale, și care sînt determinate de conținutul său metodologic. În afara producției fizice, acest indicator cuprinde și valoarea unor consumuri interne ale întreprinderii, precum și diferența de stocuri de producție neterminată, fiind influențat puternic de schimbările care intervin în cooperarea dintre întreprinderi. Utilizarea producției globale ca bază pentru calculul eficienței fondurilor fixe ridică probleme și în ceea ce privește compararea realizărilor dintre întreprinderi, nu numai din ramuri diferite ci și din cadrul aceleiași sector. Astfel, dacă comparăm, de exemplu, realizările a două întreprinderi producătoare de mobilă, din care una dispune de secții proprii de plăci fibrolemnoase, P.A.L. și de furnir, iar cealaltă își cumpără aceste semifabricate din afară, la același sortiment și la capacități identice de producere a mobilei cea de a doua întreprindere va avea realizări **superioare** la indicatorul producția globală la 1 000 lei fonduri fixe, deoarece valoarea produsului care se cuprinde în producție (mobilă) se raportează la un volum de fonduri fixe mai mic, respectiv fără cel aferent producerii semifabricatelor (de care dispune prima întreprindere). De aceea, apare necesară să fie analizată posibilitatea utilizării **producției nete** în măsurarea eficienței fondurilor fixe, indicator care în ultimii ani se planifică și se urmărește în mod curent în industrie, fiind apreciată capacitatea sa de a reflecta aportul întreprinderilor la crearea venitului național.

Determinarea corectă a eficienței utilizării fondurilor fixe **impune folosirea valorii medii de inventar** a acestora și nu a existentului la un moment dat, astfel încît să se asigure o corelare cît mai perfectă între valoarea producției și capacitățile de pe care a fost obținută.

În conformitate cu metodologia utilizată pentru raportarea acestui indicator prin bilanțul contabil, va-

loarea medie anuală a fondurilor fixe se determină pe baza următoarei formule :

$$V_{ma} = V + V_{ma.i} - V_{ma.e}$$

în care : V_{ma} = valoarea medie anuală a fondurilor fixe în anul de plan ; V = valoarea de inventar a fondurilor fixe existente la începutul anului ; $V_{ma.i}$ = valoarea medie anuală a fondurilor fixe intrate în cursul anului ; $V_{ma.e}$ = valoarea medie anuală a fondurilor fixe ieșite în cursul anului.

Valoarea medie anuală a fondurilor fixe intrate sau ieșite în cursul anului se stabilește pe baza următoarei formule :

$$V_{ma.i} \text{ sau } V_{ma.e} = \frac{V \times T}{12}$$

în care : V = valoarea de inventar a fondurilor fixe intrate sau ieșite ; T = numărul de luni întregi din luna următoare celei de intrare a fondurilor fixe pînă la sfîrșitul anului, respectiv numărul de luni întregi din luna următoare celei de ieșire a fondurilor fixe pînă la sfîrșitul anului.

În aprecierea eficienței activității unităților economice, a centrelor, ministerelor, a ramurilor industriale, trebuie să se folosească un sistem de indicatori. Chiar dacă luăm în considerare numai domeniul eficienței utilizării fondurilor fixe, analiza acestei laturi a activității productive trebuie să se facă folosind mai mulți indicatori care se completează unul pe altul, în cadrul cărora producția la 1 000 lei fonduri fixe urmează să ocupe un loc mai important decît în trecut. Printre aceștia, se pot enumera : acumulările, beneficiile și venitul net la 1 000 lei fonduri fixe, indicii de utilizare a fondului de timp maxim disponibil al mașinilor, utilajelor și instalațiilor și coeficientul de schimburi al acestora, gradul de folosire a capacităților de producție.

Gospodărirea cu randament maxim a întregului potențial de producție al fiecărei întreprinderi, al fiecărei secții sau atelier constituie o sarcină de o deosebită actualitate și importanță, care impune măsuri cu caracter complex de organizare științifică a producției, de exploatare și întreținere corespunzătoare a mașinilor și utilajelor, de pregătire a forței de muncă, astfel încît să se asigure utilizarea rațională și completă a tuturor capacităților și obținerea unei producții cît mai mari la mia de lei fonduri fixe.

Vasile DUMITRESCU

Direcția Centrală de Statistică

CERCETAREA ȘTIINȚIFICĂ ȘI INGINERIA TEHNOLOGICĂ ÎN SPRIJINUL PRODUCȚIEI (I)

ÎN CONDIȚIILE revoluției tehnico-științifice contemporane, dezvoltarea economiei depinde într-o măsură mereu mai mare de creșterea capacității de cercetare științifică și inginerie tehnologică, de operativitatea introducerii în producție a rezultatelor acestora. Ținând seama de aceasta, intensificarea eforturilor, în toate unitățile de producție, pentru asimilarea unui număr mare de produse, pentru modernizarea tehnologiilor de fabricație, promovarea largă și rapidă în producție a cuceririlor

științei și tehnicii avansate — arăta tovarășul **Nicolae Ceaușescu** — constituie sarcini însemnate în special pentru industria construcțiilor de mașini, ca unul dintre sectoarele promotoare ale progresului tehnic și tehnologic în întreaga economie națională.

În conformitate cu Directivele Congresului al XI-lea al P.C.R., industria construcțiilor de mașini se va dezvolta în cincinalul 1976—1980 într-un ritm mediu anual de 11,5—12,5%, care va fi depășit ca urmare

a angajamentelor asumate de colectivele de oameni ai muncii din acest sector. Ponderea industriei construcțiilor de mașini în totalul producției industriale va ajunge în 1980 la circa 34% (față de 32,5% în 1975), iar ponderea mașinilor și utilajelor în nomenclatorul de export la 34%. În această perioadă, contribuția ramurii la realizarea programului de investiții și dotare cu utilaje tehnologice pentru metalurgie, chimie, construcții, transport, maritim, rafinării etc. va crește pînă la 90%.

Dezvoltarea capacității de cercetare și inginerie tehnologică

LA REALIZAREA sarcinilor care stau în fața industriei constructoare de mașini în acest cincinal, cercetarea științifică și ingineria tehnologică sînt chemate să aducă o contribuție considerabilă. Aceasta cu atît mai mult cu cît în ultimii ani s-a realizat o creștere puternică a potențialului lor material și uman.

Printr-un intens efort financiar a fost dezvoltată baza materială a cercetării, în perioada 1976—1980 fondurile de investiții alocate crescînd odată și jumătate față de cincinalul anterior. La rîndul său, numărul oamenilor muncii din institute se va dubla în 1980 față de 1975, ca rezultat al înființării și dezvoltării unor noi institute de profil pentru domeniile cu o dezvoltare prioritară (Institutul de cercetări electronice, Institutul de componente electronice, Institutul de tehnică de calcul, Institutul de mecanică fină, Institutul național de motoare termice ș.a.), acțiuni care continuă în vederea creării echilibrului necesar între forțele de concepție și cerințele de dezvoltare ale ramurii.

Totodată, fondurile pentru finanțarea tehnicii noi au crescut sensibil față de sumele alocate în perioada 1971—1975. Esențial rămîne însă faptul că ele au fost orientate cu precădere către obiectivele prioritare, în paralel cu intensificarea acțiunilor desfășurate pentru accelerarea vitezei de rotație a sumelor cheltuite prin scurtarea duratei de asimilare a produselor și tehnologiilor cercetate. Dacă analizăm structura fondurilor cheltuite se observă faptul că sumele alocate pentru asimilare prin concepție proprie au înregistrat o dinamică cu mult mai accentuată față de cele pentru achiziționarea de licențe din import.

Fructificînd în grad înalt valorosul potențial tehnic și uman de care dispune, cercetarea științifică este profund angajată în rezolvarea unor cerințe majore actuale ale economiei naționale și, totodată, în pregătirea bazei tehnologice a viitorului cincinal și de perspectivă mai îndelungată. Pentru acest an, planul de cercetare științifică a fost îmbunătățit prin creșterea numărului de teme de cercetare, prin prevederea unei scurtări a ciclului mediu de cercetare-valorificare de la 3,8 la 2,8 ani, abordarea complexă a obiectivelor de studiu prin programe integrate de cercetare-proiectare produse, proiectare tehnologică de pregătire a fabricației, prin creșterea de ansamblu a eficienței întregii activități. Anul în curs a marcat o angajare mai accentuată a concepției proprii a unităților de cercetare-proiectare, institute și centre, din cadrul celor două institute centrale aparținînd Ministerului Industriei Construcțiilor de Mașini.

În continuare, cercetarea științifică va contribui direct la realizarea în condiții de calitate și eficiență sporită a prevederilor Programului suplimentar de dezvoltare a economiei naționale în cincinalul 1976—1980. Pe această linie, institutele specializate de cercetare și inginerie tehnologică pentru construcțiile de mașini pot și trebuie să contribuie mai mult la realizarea și dezvoltarea marilor obiective ale ramurii. În acest scop se impune perfecționarea colaborării dintre institute pentru abordarea unor proiecte integrate de cercetare-proiectare de produse-proiectare de tehnologie pentru mari obiective industriale. Vom acționa, de asemenea, pentru crearea condițiilor ca institutele specializate pe produse să aducă o contribuție mai directă la definirea temelor pentru noile întreprinderi, la pregătirea din vreme a produselor noi pentru noile capacități de producție, pentru o angajare sporită a concepției proprii în dezvoltarea noilor întreprinderi, în problemele complexe pentru care pînă acum s-a recurs la licențe.

Aplicarea în producție a rezultatelor, valorificarea cit mai rapidă a cercetărilor constituie o problemă de interes vital, național. O primă etapă de valorificare se realizează pe calea microproducției organizate în institute, care în anul 1977 înregistrează, conform prevederilor, o creștere cu 47% față de anul trecut. Realizările din primul trimestru al acestui an arată însă unele rămîineri în urmă: Institutul de cercetări și proiectări „Faur”, Institutul de cercetări și proiectări pentru mașini de ridicat și transportat uzinal și Centrul de cercetări și proiectări de cercetări și proiectări de utilaj minier Satu-Mare au dat o producție minimă față de potențialul sectorului de resort, iar Centrul de cercetări și proiectări de tehnologii de fabricație din București, Institutul de cercetări și proiectări de vagoane din Arad, Centrul de cercetări și proiectări de cuzițe și organe de asamblare Brașov nu au organizat încă sectoare de microproducție. În această situație apare necesar ca centralele industriale de profil să acorde un sprijin sporit institutelor de cercetări și proiectări care, la rîndul lor, să solicite — cu mai multă fermitate — o colaborare mai eficientă, pentru ca, în cel mai scurt timp, sectoarele lor de producție să se situeze la nivelul cerințelor economiei moderne.

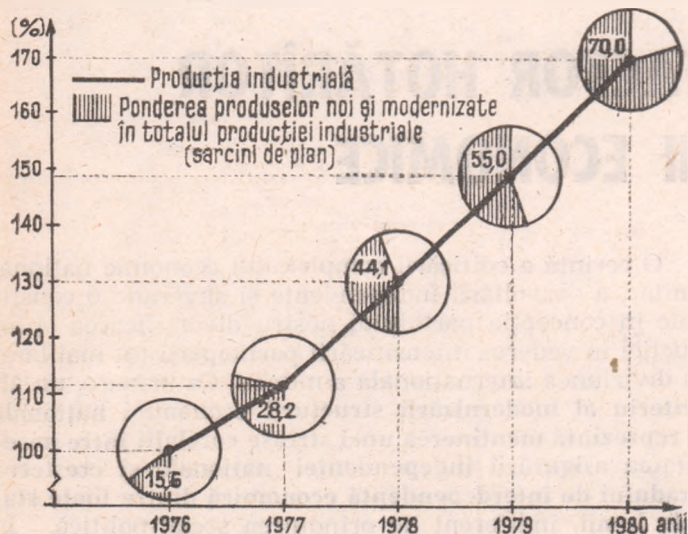
Innoirea produselor și a tehnologiilor prin efort propriu

ÎN CADRUL acțiunilor complexe prin care cercetarea științifică și ingineria tehnologică contribuie la dezvoltarea industriei constructoare de mașini și implicit a întregii economii naționale, un rol important îl are asimilarea produselor și a tehnologiilor noi. Dacă în anul 1976, ponderea produselor noi și reproiectate din producția marfă a ramurii a fost de 19% (față de 15,6% planificat), pentru 1977 s-a planificat o pondere de

28,2% (graficul); realizările pe primele nouă luni ale anului conduc însă la concluzia că și această cifră va fi depășită.

Planul de asimilare cuprinde produse care se situează prin

Dinamica innoirii și modernizării produselor în industria construcțiilor de mașini

performanțele lor la nivelul celor mai înalte exigențe de pe plan mondial: vor fi realizate noi tipuri de echipamente energetice, mașini și utilaje pentru industria minieră, metalurgică și chimică, a construcțiilor și a construcțiilor de drumuri, industria ușoară, transport ș.a. Sunt în curs de desfășurare programe cu caracter prioritar referitoare la familia de produse sau sisteme de mașini, cum ar fi: cazane pentru cărburi inferiori, platforme de foraj marin, sisteme de autovehicule industriale, sisteme de mașini agricole pentru terenuri în pantă, echipamente radiotelefonice de veghe și alarmă, echipamente de comandă pentru mașini-unelte etc. Se remarcă o nouă orientare către conceperea de utilaje de mare randament, la care aportul tehnicilor de vîrf este substanțial. Contribuția cercetării proprii este însemnată: 55% din valoarea producției globale în domeniul mașinilor-unelte, al mecanicii fine, al electrotehnicii și electronicii în cincinalul 1976—1980 față de 32% în cincinalul 1971—1975.

Realizarea la un nivel tehnologic corespunzător a tuturor acestor produse noi impune elaborarea și extinderea aplicării unor tehnologii specifice, de mare eficacitate, cum ar fi procedeele moderne de preparare continuă a amestecurilor de formare, formarea fără rame în flux continuu pe linii automatizate, turnarea sub presiune joasă a aliajelor neferoase, sudarea cu fascicul de electroni etc. Au fost luate măsuri pentru extinderea automatizării în uzinele constructoare de mașini, automatizarea controlului, supravegherii și funcționării utilajelor și a proceselor tehnologice — în special în confecționarea ansamblurilor sudate și în mecanizarea și automatizarea montajului; în electronică se pune accentul pe realizarea unor circuite integrate cu grad sporit de miniaturizare și timp de răspuns îmbunătățit pentru calculatoarele electronice ș.a.

Trebuie arătat, însă, că mai există unele domenii de activitate în care innoirea și modernizarea produselor se găsește la un nivel nesatisfăcător, cum ar fi introducerea în fabricație a cazanelor utilizând combustibili inferiori, unele utilaje pentru turnătorii și forje, unele tipodimensiuni de motoare termice, anumite echipamente hidropneumatice ș.a. Atragerea cu mai multă operativitate în circuitul cercetare-producție a însemnatelor rezerve de creativitate care există în institutele și întreprinderile de profil (Institutul de cercetare și proiectare echipamente termoelectrice, Institutul de cercetări și proiectări tehnologice pentru sectoare calde, Institutul național de motoare termice, Institutul de cercetări și proiectări tehnologice pentru construcția de mașini, întreprinderile „Vulcan” — București, „Independența” — Sibiu, fabricile de motoare ș.a.) ar conduce la efecte economice favorabile multiple. S-ar putea realiza în acest fel valorificarea combustibililor inferiori (la cazane), reducerea adaosurilor de prelucrare și deci reducerea cheltuielilor materiale în turnătorii cu circa 15%, creșterea randamentului energetic al motoarelor ș.a.

Pentru aceasta este necesar ca institutele de profil să elaboreze în detaliu programele de lucru cu precizarea tuturor acțiunilor, componentelor și a colaboratorilor, să introducă în

plan sarcinile ce decurg din programe, să urmărească sistematic programele de innoire a produselor, în așa fel încît sarcinile de valorificare să constituie sarcini de plan pentru colectivele de cercetători și proiectanți.

Este necesar ca institutele noastre să preia execuția unor prototipuri care pînă în prezent se realizau în întreprinderi, astfel ca în anii următori majoritatea cercetărilor să se finalizeze cu prototipuri sau tehnologii verificate prin stații pilot, cu excepția celor care necesită dotări de performanță. Vom prelua în cadrul institutelor proiectarea de tehnologii și pregătirea fabricației pentru o serie de produse ca aparatul hidropneumatic, mecanisme de acționare, mașini agricole, pompe speciale ș.a.

Participare activă la circuitul mondial de bunuri și valori

EFORTUL cercetătorilor și proiectanților din construcția de mașini contribuie la progresul continuu al societății, la afirmarea României în cadrul schimbului mondial de bunuri și valori. În prezent, putem pune la dispoziția țărilor interesate nu numai produse, ci și tehnologii, procedee tehnologice și echipamente în diferite domenii, cercetarea și proiectarea tehnologică din România contribuind eficient la promovarea mondială a progresului tehnic.

Lista produselor oferite la export de constructorii de mașini din România devine tot mai amplă; atenția se va concentra în special asupra creșterii participării la export a produselor avînd un grad înalt de prelucrare și o tehnicitate cit mai ridicată. De asemenea, trebuie relevat că, în comerțul exterior al României, furnitura de instalații complete ocupă un loc tot mai însemnat, incluzînd exportul de licențe și proiecte, dezvoltarea sectorului de consulting-engineering, de construcții-montaj și de prestări de servicii realizate în străinătate. Instalațiile complexe livrate încorporează, în tot mai mare măsură, tehnologii proprii. Oferim în prezent și servicii post-vînzare, asistență tehnică la montaj și în școlarizarea personalului, participăm la efectuarea de cercetări tehnico-științifice și cooperare în fabricație în domeniul construcțiilor de autovehicule, nave și utilaje navale, tractoare și mașini agricole, colaborăm cu diferite firme ca partener la societăți mixte de producție.

În acțiunea de reducere a importurilor — ce se desfășoară cu succes de la începutul acestui cincinal în întreaga țară — cercetarea științifică are un aport deosebit. Institutele de specialitate aduc o însemnată contribuție la reducerea importurilor de instalații și utilaje, a importurilor de completare sau a celor de materiale, prin abordarea de noi programe de asimilare a unor noi produse și tehnologii. Pot fi amintite în acest sens instalațiile de foraj pentru cariere, instalațiile de derocări subacvatice, grupul monopompă pentru presa de 12 000 t de care se preocupă Institutul de cercetări și proiectări pentru utilaje petroliere; pompe speciale (pompe de zgură, pompe de tăiat cocs și altele) din planul Centrului de cercetări și proiectări pompe, o serie de utilaje tehnologice specifice din preocupările Institutului de sudură și încercări de materiale, Institutului de cercetări și proiectări pentru sectoare calde și Institutului de cercetări și proiectări pentru construcția de mașini, precum și trecerea, în următorii ani, de la aparatura hidraulică importată la aparatura tipizată fabricată în țară. Toate acestea reprezintă peste un miliard de lei valută economisită.

Deși am obținut unele realizări apreciabile, consider că există încă serioase rezerve pentru reducerea importurilor, pentru creșterea substanțială a contribuției sectorului de cercetare științifică și inginerie tehnologică la acțiunea de reducere a efortului valutar. În principal, acest obiectiv major se poate realiza prin:

— o colaborare mai strînsă și mai bună între institutele de profil și întreprinderile producătoare pentru micșorarea importurilor de completare;

— reducerea importurilor de completare încă din faza de proiect a produselor, în sensul experimentării pe o scară tot mai largă a pieselor și materialelor de producție românească, capabile să le substituie pe cele importate;

— valorificarea peste hotare în măsură sporită a concepției ingineresti autohtone, ceea ce reprezintă înșăși contribuția românească la schimbul mondial de tehnologie.

Alexandru ROȘU

adjunct al ministrului
industriei construcțiilor de mașini

ÎN ÎNTÎMPINAREA CONFERINȚEI NAȚIONALE A PARTIDULUI

PROGRESUL TEHNIC, FACTOR HOTĂRÎTOR AL DEZVOLTĂRII ECONOMICE

APRECIIND, într-o viziune profund creatoare, rolul progresului tehnic în condițiile lumii contemporane, Congresul al XI-lea al partidului a definit actualul cincinal drept cincinalul afirmării revoluției tehnico-științifice. În această accepțiune etapa actuală este chemată să asigure pătrunderea cât mai largă a recentelor cuceriri ale revoluției tehnico-științifice în toate domeniile vieții noastre economico-sociale. A sporit, în acest sens, considerabil rolul cercetării științifice proprii, s-au făcut pași însemnați în integrarea strânsă a cercetării cu învățămîntul și producția, în armonizarea logică a cercetării fundamentale cu cea aplicativă, pentru ca știința, cercetarea științifică să se afirme din ce în ce mai puternic drept unul din principalii factori dinamizatori ai întregii noastre dezvoltări economice, ai modernizării structurilor noastre economico-sociale.

După cum sublinia tovarășul **Nicolae Ceaușescu**, secretarul general al Partidului Comunist Român, orientările și prevederile cuprinse în Programul Partidului Comunist Român privind edificarea unei economii moderne multilateral dezvoltate în România „**trebuie să aibă la bază tot ce a creat omenirea mai valoros și mai bun în domeniile cunoașterii, al științei și tehnicii**”¹⁾. Aceasta reprezintă o opțiune politică fundamentală în cadrul strategiei dezvoltării economico-sociale a țării noastre, reflectînd atît caracterul înaintat al concepției Partidului Comunist Român, referitoare la dezvoltarea țării, cît și conținutul dinamic, creator al activității practice a partidului. Ca urmare, modernizarea structurii economiei naționale se înfăptuiește pe baza unui model propriu, prin folosirea celor mai bune realizări dobîndite pe plan național și mondial în domeniile științei și tehnologiei, adaptate la condițiile și particularitățile României și punînd în valoare capacitățile creatoare ale poporului român.

În condițiile creșterii gradului de interdependență dintre economiile naționale ale tuturor țărilor, modernizarea structurilor economice naționale nu poate duce la contopirea lor într-o structură unică a unui așa-zis sistem mondial global, ci la formarea și dezvoltarea unor trăsături proprii și la afirmarea lor tot mai puternică în cadrul structurii economiei mondiale eterogene. Prin urmare, **primul criteriu fundamental al modernizării structurii economiei naționale în epoca noastră este formarea și dezvoltarea complexului național unitar**, capabil să valorifice resursele materiale și umane, să asigure funcționalitatea optimă a mecanismului economic național, o dezvoltare dinamică, care să permită satisfacerea multilaterală și rațională a necesităților materiale și spirituale ale populației țării, legături strînse cu toate țările lumii.

O cerință a edificării complexului economic național unitar, a dezvoltării independente și suverane o constituie în concepția partidului nostru diversificarea producției în vederea intensificării participării tot mai largi la diviziunea internațională a muncii. Ca urmare, **un alt criteriu al modernizării structurii economiei naționale îl reprezintă menținerea unei strînse corelații între necesitatea asigurării independenței naționale și creșterea gradului de interdependență economică dintre toate statele lumii**, indiferent de orînduirea social-politică. În Programul Partidului Comunist Român se arată că pentru dezvoltarea economico-socială rapidă și independentă trebuie să se pornească atît de la folosirea maximă a mijloacelor umane și materiale proprii, cît și de la extinderea colaborării economice, științifice și tehnologice internaționale. Activitatea internațională trebuie să țină seama de imperatiivele ridicării mai rapide a nivelului economic al țărilor în curs de dezvoltare și accelerarea apropierii lor de nivelul țărilor avansate. Lichidarea fenomenului de subdezvoltare, egalizarea nivelului de dezvoltare economică a statelor constituie o necesitate obiectivă a progresului general, inclusiv al țărilor avansate, un imperativ al colaborării pe baze noi, echitabile, între toate popoarele lumii.

În strategia dezvoltării un rol esențial îl are **îmbinarea armonioasă a nevoilor dezvoltării, determinate în mod științific, cu posibilitățile reale de care dispune economia națională în fiecare etapă a progresului social**. Pentru aceasta este necesară și partidul nostru a acționat cu toată consecvența mai ales în ultima perioadă în acest sens, realizarea unei înalte capacități organizatorice, tehnice și economico-sociale în vederea antrenării maxime a tuturor resurselor în circuitul economic și valorificarea lor eficientă, economisirea în proporții tot mai mari a muncii sociale, eliminarea factorilor care generează pierderi de orice fel în economie. Se urmărește totodată eliminarea sau limitarea influenței fluctuațiilor de pe piața mondială care se pot repercuta negativ asupra participării țării la schimburile economice mondiale.

Strategia dezvoltării urmărește făurirea unei **structuri optime a economiei naționale**, în care să se îmbine armonios industria, agricultura, construcțiile, transporturile, telecomunicațiile, sistemul de pregătire și perfecționare a cadrelor etc., asigurîndu-se dezvoltarea prioritară a ramurilor de vîrf care asigură mijloacele necesare pentru promovarea progresului tehnico-științific, în vederea obținerii unui ritm înalt al creșterii economice, pentru o lungă perioadă de timp, în condițiile unei înalte eficiențe economico-sociale. În strategia dezvoltării noastre **rolul principal îl are desigur opțiunea politică privind folosirea venitului național pentru dezvoltare și consum, asigurarea unei rate înalte a acumu-**

1) Nicolae Ceaușescu : Raport la al XI-lea Congres al Partidului Comunist Român, noiembrie, 1974, Ed. politică, 1974.

lării în vederea creării în ritm rapid a unei baze tehnice moderne, în continuă perfecționare, pentru toate activitățile din economia națională. Numai astfel se poate realiza lichidarea rămănerii în urmă față de țările dezvoltate, promovarea progresului tehnico-științific și — în final — asigurarea mijloacelor necesare creșterii continue a nivelului de trai al întregului popor.

Crearea unei înalte capacități de adaptare dinamică, rapidă și elastică a economiei naționale la schimbările determinate de revoluția tehnico-științifică în toate ramurile și domeniile economiei naționale impune dezvoltarea puternică a cercetării științifice proprii, orientarea activității științifice cu prioritate spre rezolvarea problemelor concrete ale planurilor dezvoltării economico-sociale a țării, adaptarea întregului aparat productiv la procesul de asimilare la termene tot mai scurte a cuceririlor științifice și tehnologice contemporane, creșterea permanentă a contribuției concepției proprii la înnoirea producției, cerințe care se regăsesc pe deplin în caracteristicile actualului cincinal, al revoluției tehnico-științifice.

Creșterea capacității de adaptare dinamică a economiei la cerințele progresului tehnico-științific depinde în mod hotărâtor de formarea și perfecționarea forței de muncă în cadrul sistemului de învățământ integrat cu cercetarea și producția, astfel încât toate cele trei activități ale triadei să se dezvolte și să se perfecționeze continuu, folosind tot ceea ce dă mai bun știința și tehnologia pe plan mondial.

Un alt criteriu important al strategiei dezvoltării este crearea și perfecționarea sistemului care să asigure cantitatea, sortimentul și calitatea bunurilor și serviciilor necesare progresului tehnic al tuturor ramurilor economice.

În condițiile desfășurării impetuoase a revoluției tehnico-științifice contemporane, relațiile economice dintre state joacă un rol tot mai important în asigurarea progresului social, economic și tehnico-științific al națiunilor. Pentru a fructifica avantajele pe care le oferă încadrarea în diviziunea mondială a muncii, statele se preocupă în prezent să creeze un cadru instituțional juridic favorabil participării cât mai eficiente a popoarelor la circuitul economic mondial, la schimbul internațional de valori materiale și spirituale. Problema fundamentală care se pune în alegerea formelor și metodelor de colaborare științifică și economică internațională constă în așezarea lor pe o bază principală care să corespundă cerințelor dezvoltării și înfloririi națiunilor independente și suverane în condițiile încadrării lor active și eficiente în colaborarea internațională. Dezvoltarea liberă și independentă a națiunilor și adâncirea colaborării internaționale nu numai că nu se neagă una pe alta, dar se condiționează și se favorizează reciproc. Cu cât un stat este mai dezvoltat, cu atât poate să se încadreze mai eficient în diviziunea internațională a muncii. Cu cât va fi mai mare aportul fiecărei națiuni cu atât mai mare va fi câștigul întregii omeniri și al fiecărei națiuni în parte din colaborarea internațională. **„Trebuie să avem permanent în vedere — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu — că economia mondială devine tot mai interdependentă”²⁾.**

Într-adevăr, actuala revoluție tehnico-științifică determină creșterea nivelului tehnic, a complexității și

diversificării producției în general, a mașinilor și utilajelor în special, face ca organizarea producției proprii a tuturor tipurilor de produse să devină practic imposibilă și economic ineficientă, chiar și pentru economia țărilor avansate. Apare astfel necesitatea unei specializări internaționale ca o trăsătură definitorie a economiilor moderne, participarea la schimburile economice internaționale transformându-se într-un important factor al dezvoltării, al sporirii eficienței muncii naționale și într-un mijloc de satisfacere a necesităților de producție și consum în continuă diversificare. **„Orice izolare nu poate duce decît la stagnarea, la rămînerea în urmă cu repercusiuni adînci asupra dezvoltării economico-sociale a țării respective”³⁾.**

Nivelul actual al dezvoltării forțelor de producție, influența revoluției tehnico-științifice contemporane asupra economiilor naționale imprimă astăzi o corelație nouă și durabilă exprimată în devansarea dinamicii producției naționale și mondiale de către dinamica exporturilor. În ultimul sfert de veac (1950—1975) dinamica exporturilor a depășit dinamica producției pentru majoritatea țărilor lumii, iar la nivelul mondial s-a situat la un volum de 1,4 ori mai mare. Dinamica impetuoasă a exporturilor obligă statele interesate să promoveze și mai perseverent politica progresului tehnic pentru a face față cu succes exigențelor pieței mondiale și în același timp le obligă să adopte măsuri comune, la scară internațională, pentru armonizarea intereselor reciproce și pentru crearea condițiilor favorabile desfășurării schimburilor economice reciproc avantajoase.

De aici rezultă concluzia că promovarea progresului tehnic, dezvoltarea industrială și modernizarea structurilor economico-sociale nu pot fi interpretate ca o tendință spre autarhie, ci constituie tocmai calea sigură a lărgirii schimburilor economice externe, participarea mai activă la diviziunea internațională a muncii. Aceasta confirmă pe deplin teza emisă de Karl Marx care sublinia că „raporturile dintre diferite națiuni depind de gradul în care fiecare dintre ele și-a dezvoltat forțele de producție, diviziunea muncii și relațiile interne”⁴⁾.

Relațiile economice dintre națiuni se dezvoltă în prezent într-o măsură crescîndă și în sfera producției, a cercetării tehnico-științifice, a progresului tehnic. Ca urmare a apărut și s-a dezvoltat tot mai mult colaborarea internațională tehnico-științifică, parte tot mai importantă a colaborării economice dintre state. Cooperarea tehnico-științifică internațională a apărut pe fondul revoluției tehnico-științifice contemporane, ca urmare a mutațiilor produse în diviziunea internațională a muncii. Influența progresului tehnic, a complexității producției moderne, a volumului tot mai mare a transferului internațional de tehnologii, împreună cu alți factori, au determinat mutarea centrului de greutate al relațiilor economice internaționale din sfera circulației produselor în sfera producției și a cercetării științifice și tehnologice.

Strategia dezvoltării ține seamă în egală măsură de mutațiile intervenite în însăși sfera științei și tehnicii. Desfășurarea revoluției tehnico-științifice a schimbat radical locul și rolul științei în înfăptuirea progresului tehnic. „Explozia tehnologică” a determinat creșterea gradului de mecanizare și automatizare a numeroase ramuri industriale, trecerea de la producții de tip „mașinist”, generate de revoluția industrială și mereu perfecționate pînă astăzi la producții de tip „cibernetic”

prof. dr. doc. ing. Iosif TRIPȘA
vicepreședinte al C.N.Ș.T.

(Continuare în pag. 23)

2) Nicolae Ceaușescu : Cuvîntare la Consfătuirea cu activul de partid și de stat din domeniul comerțului exterior și al cooperării economice internaționale, Ed. politică, 1974.

3) Nicolae Ceaușescu : România pe drumul desăvîșirii construcției socialiste, vol. III, Ed. politică, 1969 pag. 914.

4) K. Marx și F. Engels : Opere alese, vol I, ESPLP, 1955.

DINAMISMUL ECONOMIEI ROMÂNEȘTI ȘI CREȘTEREA PARTICIPĂRII EI LA CIRCUITUL ECONOMIC MONDIAL (11)

O CARACTERISTICĂ a politicii dinamice promovată de Partidul Comunist Român este și faptul că dezvoltarea economică rapidă a fost însoțită de o largă deschidere spre circuitul economic mondial. În perioada 1950—1976 volumul comerțului exterior a sporit de 22 de ori, cu un ritm mediu anual de 12,7%. Sfera relațiilor economice externe a României s-a extins la peste 140 de state ale lumii de pe toate continentele, față de numai 29 în 1950.

În anii socialismului evoluția comerțului exterior a devansat pe cea a produsului social și a venitului național, iar după 1966 și pe cea a producției industriale. Ca urmare a rolului pe care îl joacă astăzi industria în lume, locul principal în cadrul acestor corelații revine celei dintre ritmul mediu anual de creștere a comerțului exterior și a producției industriale. Analiza ei detaliată pe cincinale arată că abia după Congresul al IX-lea, odată cu revirimentul produs în atenția ce s-a acordat ramurilor de bază ale industriei care impulsionează și exportul, raportul comerț exterior—producție industrială s-a echilibrat, iar în anii '70 a devenit simțitor supraunitar, 1,39 pentru perioada 1971—1976.

Pentru dinamismul economiei românești, pentru angrenarea ei în schimburile mondiale, elocvent este și faptul că, în intervalul 1958—1975, exporturile românești le-au devansat pe cele mondiale de 1,42 ori. În ultimul sfert de secol, din acest punct de vedere, România a fost depășită de media mondială numai în anii 1970—1974 (tabel nr. 5) când, valoarea comerțului mondial a cunoscut un salt datorită creșterii accentuate a prețurilor unor produse, în primul rînd al țiteiului.

Tabelul nr. 5

Ritmul mediu anual de creștere a exporturilor (%)

	1950—1970	1970—1974	1974—1975
Mondial	7,4	27,7	3,8
Fări capitaliste dezvoltate	8,0	24,7	5,9
Fări nesocialiste în curs de dezvoltare	4,6	41,1	-6,6
România	11,4*	21,0	19,6

* 1951—1970.

Sursa: Handbook of international trade and development statistics. UN New-York 1976; Anuarul Statistic al R.S.R. 1977.

Ritmul mai rapid înregistrat de exporturile românești a făcut să crească ponderea țării noastre în exporturile mondiale de la 0,43% în 1958 la 0,61% în 1975. Această cifră este superioară celei pe care o deținem în populația globală, 0,54%, ceea ce semnifică o depășire a mediei mondiale în privința exportului pe locuitor. Dinamica mai accentuată a comerțului exterior în actualul cincinal, sporirea cu prioritate a exporturilor față de importuri, amplasarea acțiunilor de export prevăzută în planul suplimentar, vor contribui la afirmarea mai puternică a României în circuitul mondial, la reducerea decalajelor care ne despart de țările avansate economic. În aceeași direcție va acționa și înlăptuirea prețioaselor indicații, date de secretarul general al partidului la recenta Plenară a C.C. al P.C.R. cu privire la extinderea cooperării în producție pe plan

internațional, asigurându-se astfel „soluționarea mai avantajoasă a unor probleme, realizarea progresului mai rapid în diferite sectoare importante de activitate“. În prezent acțiunile de cooperare economică dețin peste 25%, iar în cazul raporturilor cu țările în curs de dezvoltare peste 50%, din totalul relațiilor economice externe românești.

Tabelul nr. 6

Indicatori de structură ai producției și exportului românesc în perioada 1950—1976

Ramura	Ponderea ramurilor în producție (P) și export (E)				Indicele de specializare structurală (E/P)	
	1950		1976		1950	1976
	P	E	P	E		
Construcțiile de mașini	13,3	4,2	33,3	25,7	0,32	0,77
Chimia	3,1	1,7	11,7	3,3	0,55	0,71

Sursa: Anuarul Statistic al R.S.R. 1977.

Mutațiile calitative produse în structura internă de ramură a economiei își găsesc reflectarea în componența comerțului exterior, în primul rînd a exporturilor românești, imprimându-le un caracter industrial. Țara noastră se înscrie și sub acest aspect în tendințele comerțului mondial și ale țărilor dezvoltate economic: față de creșterea în ansamblu a exporturilor, în intervalul 1950—1976, de 24 de ori, cel de mașini, utilaje și mijloace de transport s-a multiplicat de 148 de ori, iar cel de produse chimice de 120 de ori. Ca urmare, a crescut ponderea grupelor menționate în totalul export, de la 4,2% în 1950 la 25,7% în 1976 și respectiv de la 1,3% la 8,3%. Dacă adăugăm și mărfurile industriale de larg consum, constatăm că în 1976 produsele cu un grad ridicat de prelucrare furnizau peste jumătate din totalul exporturilor, față de 7,2% în 1950. Încă din 1972 România contribuie la exporturile mondiale cu 1,51% la mașini pentru diferite industrii și cu 2,63% la mașini agricole.⁴⁾

Compararea aportului construcțiilor de mașini și chimiei în producția industrială globală și în export arată că în anii socialismului a crescut simțitor indicele de specializare structurală a producției pentru export — de la 0,32 la 0,77 în cazul primei ramuri și de la 0,55 la 0,71, în cazul celei de a doua (tabelul nr. 5). Pentru accelerarea dinamismului economiei românești, ținând seama de faptul că acestea materializează în mai mare măsură cuceririle revoluției tehnico-științifice și se încadrează în cerințele schimburilor mondiale, se impune accentuarea prezenței lor în export și îmbunătățirea raportului export—producție. În actualul cincinal această cerință se și realizează, în parte, prin aceea că sporul exportului la produsele construcției de mașini va fi de 2,3 ori, iar la cele ale chimiei de 2,8 ori. Ca urmare, în 1980 cele două grupe de mărfuri vor furniza peste jumătate din totalul exportului românesc, iar

dr. Georgeta MACARIE

Iași

(Continuare în pag. 19)

CITITORII AU CUVÎNTUL

Cheltuielile de circulație

SISTEMUL aplicat în prezent, de a compensa amenzile și penalizările plătite cu cele încasate și de a reflecta în beneficiu partea rămasă sau în cheltuieli partea necompensată, nu este de natură să determine creșterea interesului bazelor județene de aprovizionare în eliminarea amenzilor și penalizărilor plătite, deoarece, de cele mai multe ori, penalizările încasate întrec de câteva ori pe cele plătite. În condițiile în care partea rezultată din compensare se reflectă în beneficiu (ca beneficii din alte acțiuni), unitatea nu mai este cointereseată în realizarea și depășirea beneficiului din activitatea de bază, aceasta realizându-se în bună măsură pe seama beneficiilor provenind din amenzii și penalizări. În condițiile în care sarcina de beneficiu transmisă pentru anul de plan de către organele superioare are la bază beneficiul realizat, indirect planul de beneficii prevede și asemenea surse. Pentru a mări rolul mobilizator al planului de beneficii din activitatea de bază și a spori răspunderea bazelor de aprovizionare față de amenzile și penalizările plătite, considerăm că ar trebui întreprinse măsuri în două direcții, și anume: în primul rând, amenzile și penalizările plătite să fie reflectate în întregime în cheltuielile de circulație și deci și în cheltuielile neeconomice, iar, în al doilea rând, amenzile și penalizările încasate să nu influențeze beneficiul realizat, ci în întregime să se verse la buget. Ar mai putea fi aplicată și soluția ca pe seama amenzilor și penalizărilor încasate să fie compensate o serie de cheltuieli suplimentare ale unităților de aprovizionare și care se datoresc numai neîndeplinirii obligațiilor contractuale de către furnizorii, căraușii sau cumpărătorii de la care se încasează penalizările. În acest sens, ar putea fi compensate: penalizările plătite de bază, dar care se datoresc unor cauze independente de activitatea bazei; dobinzile penalizatoare pentru creditele restante cauzate de neachitarea mărfurilor de către cumpărători în termenul maxim de decontare etc. Pentru a realiza asemenea compensări trebuie organizată o evidență riguroasă a cheltuielilor susceptibile de compensat.

Teodor ROȘCA
Cluj-Napoca

Oferta și cerere

ÎN ULTIMA VREME cauciucurile 155x13 pentru mașinile Dacia 1300 au devenit o raritate în magazine. Deoarece întreprinderea „Victoria” — Florești fabrică și alte cauciucuri mai puțin solicitate, propun mărirea producției de cauciucuri pentru Dacia 1300 și micșorarea celei pentru dimensiuni la care cererea este supra-acoperită.

Comerțul poate interveni eficient în această problemă printr-o analiză atentă a existentului din magazine și prin emiterea de comenzi care să satisfacă necesarul.

Dan ZAMFIRESCU
economist — București

Dupa mutare

LA DIMENSIUNILE actualului program al construcției de locuințe, în fiecare zi intră în casă nouă, numai la orașe, în

medie 600 de familii (din care peste 100 numai în Capitală). Emoții, preocupări cu mutatul — și mici necazuri.

De pildă, problema tablourilor, a dulapurilor suspendate pe perete și a altor obiecte care, pentru fixare, necesită dibluri. Să nu uităm că în mare parte, pereții la noile blocuri sînt din beton. Cum să găurești betonul? Cu spițul și ciocanul, distrugînd zugrăveala? Soluția ar fi simplă: cooperarea meșteșugărească sau întreprinderile de gospodărie locativă să-și organizeze formații de lucrători autorizați, dotați cu pistoale de împușcat bolțuri sau cu freze portative și care, la un simplu apel telefonic, să se deplaseze la domiciliul solicitanților și să execute operația la un tarif convenabil. Iar comerțul să fie aprovisionat cu dibluri din plastic.

Acestea au dispărut din magazine de o bucată de vreme, la fel ca și fasungurile, necesare în dependențe (cămări, debara) unde nu se instalează plafoniere sau aplici. E vorba de piese cum nu se poate mai simple și, fără îndoială, rentabile pentru producător. Atunci, de ce nu se fabrică în cantități suficiente?

Barbu MITROI
București

ECOURI

Forța de muncă

ÎN LEGĂTURĂ cu articolul „Mecanizarea și automatizarea — factori de utilizare rațională a forței de muncă și de creștere a productivității”, vă transmitem precizările Comitetului de Stat al Planificării:

1. Începînd cu anul 1977, prin planul de stat se aprobă, pentru fiecare titular de plan, în mod distinct, numărul de personal muncitor, pe structură de personal, aferent activității de cercetare, dezvoltare și inginerie tehnologică. Titularii de plan au sarcină să desfășoare acest număr de personal pe instituturile coordonate în cadrul organismelor și a programelor de cercetare, avînd în vedere asigurarea unei corelări corespunzătoare între sarcini și cerințe.

Menționăm că în cadrul numărului planificat, Consiliul Național pentru Știință și Tehnologie nominalizează numărul de personal de specialitate pe nivele de pregătire, pentru fiecare institut.

2. Asigurarea necesarului de specialitate cu studii superioare pentru activitatea de cercetare științifică se face de fiecare unitate de cercetare în parte în cadrul numărului de personal planificat, în rîndul cadrelor care au satisfăcut stagiul legal în muncă și care îndeplinesc și celelalte condiții prevăzute de lege pentru ocuparea acestor posturi.

Propunerea ca absolvenții institutelor de învățămînt superior să fie repartizați direct și pentru instituturile de cercetări este reglementată de art. 3 alineatul 4 din Decretul 54/1975: „Absolvenții care au obținut rezultate bune la învățătură și în activitatea obștească și au dovedit aptitudini pentru activitatea de cercetare pot primi recomandarea consiliilor profesionale ca, după efectuarea stagiului legal în producție, să poată lucra în unitățile de cercetare, proiectare și în instituțiile de învățămînt superior. Aceste recomandări vor fi consemnate în dispozițiile de repartizare”.

C. ȘANDRU
vicepreședinte al C.S.P.

Viteza de rotație

REFERINDU-NE la materialul „Accelerarea vitezei de rotație, mijloc de sporire a eficienței economice” (R. E. nr. 30 a.c.), în care se relatează unele aspecte din cadrul întreprinderii „Neptun”-Cimpina și întreprinderii de construcții de mașini din Reșița, privind accelerarea vitezei de rotație a mijloacelor circulante, precizăm următoarele:

În vederea sporirii eficienței economice a activității întreprinderilor din cadrul Ministerului Industriei Construcțiilor de Mașini, în cursul anului 1977 au fost stabilite noi măsuri menite să contribuie la accelerarea vitezei de rotație a mijloacelor circulante alocate întreprinderilor în subordine. În domeniul aprovizionării tehnico-materiale, de exemplu, în programele de măsuri elaborate s-au prevăzut sarcini cu privire la dimensionarea stocurilor pentru producție, introducerea și respectarea normelor de consum printr-o ordine severă în eliberarea materialelor din depozite în producție, evitarea aprovizionărilor cu materiale de la distanțe lungi, o mai bună organizare în gospodărirea depozitelor și îmbunătățirea evidenței materiilor și materialelor, asigurarea unui control sever al consumului, etc. Măsuri corespunzătoare de ridicare a vitezei de rotație a mijloacelor circulante au fost luate și pe linie de producție, precum și pentru activizarea desfacerii la timp a produselor executate.

Stacurile devenite disponibile la întreprinderi sînt cuprinse în grafice de lichidare pentru valorificare prin bazele de aprovizionare-desfacere sau alte unități. Pentru traducerea în viață a măsurilor preconizate de întreprinderi, sînt necesare măsuri corespunzătoare și în domeniul organizării și funcționării bazelor de aprovizionare și desfacere, cunoscînd că o bună parte a aprovizionărilor întreprinderilor se va face prin aceste unități.

C. PĂNESCU
director în Ministerul Industriei
Construcțiilor de Mașini

Fermoare

CONSIDERĂM justă critica din nota Fermoare (R.E. nr. 32) și de aceea ne vom intensifica eforturile pentru a satisface cît mai prompt și complet cerințele comerțului, mai precis ale consumatorilor, de care vom ține seama și la contractările pe anul 1978.

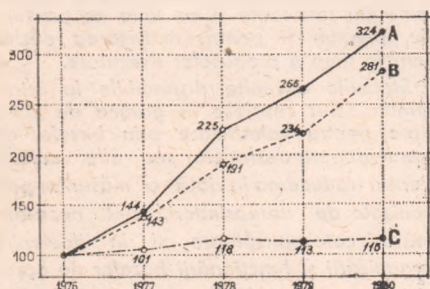
Pentru satisfacerea necesarului de fermoare, întreprinderea noastră a fost prevăzută a se dezvolta cu noi capacități de producție începînd cu semestrul II 1978. Dar, pentru a răspunde mai prompt beneficiarilor, mai ales pe linia respectării gamei caloristice a tuturor tipurilor de fermoare, cu sprijinul forului tutelar — M.I.U. — s-au luat măsuri ca pînă la finele anului să se asigure stocuri suplimentare de benzi textile.

ing. E. SORESCU
director general adjunct,
Centrala industriei articolelor
casnice

Realizările întreprinderilor model în sprijinul generalizării experienței înaintate

CUM SE POT OBTINE CREȘTERI SPECTACULOASE DE PRODUCTIVITATE

FĂRĂ ÎNDOIALĂ că pentru o unitate cu tehnică de vîrf a proceselor de fabricație și a produselor, cum este Întreprinderea de calculatoare electronice (I.C.E.) București, nivelul productivității muncii din anul 1976 — cu numai 33% superior mediei realizate pe ansamblul industriei republicane — vădea existența unor însemnate rezerve. Punerea lor deplină în valoare condiționînd creșterea accelerată a volumului producției (și parametrului de eficiență economică ai acesteia), corespunzător cerințelor programului de dotare a economiei naționale cu tehnică de calcul, pentru 1977 și următorii ani ai cincinalului au fost stabilite ritmuri deosebit de înalte de sporire a productivității (graficul nr. 1).

Graficul nr. 1: Dinamica prevăzută a producției globale și a productivității muncii, în actualul cincinal, la Întreprinderea de calculatoare electronice București (%). A — producție globală; B — productivitatea muncii pe lucrător; C — numărul mediu al personalului muncitor.

Seleționată pentru a deveni întreprindere model în cadrul Centralei industriale de electronică și tehnică de calcul, I.C.E. realizează în prezent o elocventă demonstrație a capacității creatoare a colectivului său de muncă. Sarcinile planificate de creștere a productivității muncii pe acest an, de 43%, i s-a adăugat prin angajament o suplimentare de încă 3,6 procente, nivelul acestui indicator ajungînd de circa 2,8 ori superior celui din 1972, data intrării în funcțiune a fabricii. Iar rezultatele obținute pînă acum confirmă pe multiple planuri concentrarea energiilor pentru o cit mai bună folosire a potențialului uman și tehnic:

● productivitatea muncii pe primele 10 luni a reprezentat 103,3% față de cea planificată

și 101% față de sarcina majorată;

● planul producției globale a fost depășit, în același interval, cu circa 14 milioane de lei. Se apreciază că la nivelul întregului an, sporul de producție față de 1976 va fi realizat în proporție de 104,5% pe seama creșterii productivității;

● producția globală la 1000 de lei fonduri fixe a reprezentat 3531 lei, cu 43% mai mult decît în perioada corespunzătoare a anului trecut.

Analiza factorială în perspectiva eficienței

CU TOATE CĂ programul de fabricație al I.C.E. constituie un unicat în industria noastră, ceea ce face ca multe din intervențiile concrete pe linia creșterii productivității să fie nereproductibile, direcțiile de acțiune pentru care s-a optat sînt cele clasice, vizînd îmbogățirea calitativă a celor trei termeni de bază ai ecuației producției: cadrele, tehnica, organizarea. Ponderele lor relativă, în ce privește aportul la sporul de productivitate pe 1977 (graficul nr. 2), se explică de asemenea prin profilul specific al întreprinderii; tehnicitatea înaltă a meseriilor, cultura profesională și generală peste medie a personalului stimulează ridicarea calificării, dar totodată îi limitează aria de im-

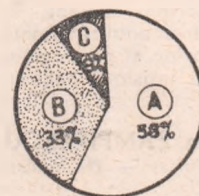
pact; pe cînd necesitatea unei evoluții rapide a produselor, în pas cu nivelul mondial, dictează inovația tehnologică, din care rezultă legic noi posibilități de îmbunătățire a concepției constructive, de modernizare și completare a gamei de calculatoare. De altfel, printre măsurile de perspectivă care fundamentează nivelul de productivitate la finele cincinalului se numără și introducerea în fabricație a calculatoarelor din generațiile 3,5—4.

Consiliul oamenilor muncii a dat acțiunii un caracter organizat, creînd în variate forme cadrul de dezvoltare a inițiativei. Au fost alcătuite 3 colective de specialitate, cu sarcina de a aborda următoarele domenii de activitate:

- proiectare, calitate, autoutilare;
- organizare, dezvoltarea capacității;
- forță de muncă și probleme sociale.

Programul adoptat de C.O.M. cuprinde 26 de obiective sau acțiuni complexe, cu un total de 98 de măsuri; responsabilitățile stabilite pentru realizarea lor antrenează toate compartimentele de concepție și funcționale, un mare număr de specialiști.

În fiecare secție a fost constituit, cu concursul sindicatului, cite un colectiv de inițiativă format din muncitori fruntași, maiștri, cadre

Graficul nr. 2: Ponderele diferitelor categorii de măsuri în fundamentarea sarcinii majorate de creștere a productivității muncii pe anul 1977: A — creșterea nivelului tehnic al producției și al tehnologiilor folosite; B — perfecționarea organizării producției, a muncii și a conducerii; C — calificarea și perfecționarea profesională a personalului.

tehnice, avînd misiunea de a analiza și propune măsuri pentru mai buna organizare a locurilor de muncă, întărirea ordinii și disciplinei, încărcarea mașinilor cît mai aproape de capacitate, gospodărirea superioară a metalului și a altor materiale.

Secția 320 asamblare-reglare a fost organizată ca **subunitate model**, în vederea acumulării unei experiențe care să fie generalizată și la celelalte secții. Prin aplicarea principiilor studiului muncii și ale ergonomiei, formațiilor de lucru de la implantarea plăcilor logice pentru calculatoare și de la cablajul înfășurat li s-au asigurat **locuri de muncă model**, mărindu-se considerabil randamentul la operațiile respective.

În ambele adunări generale din acest an, în adunările de partid și sindicale, în ședințele consiliului oamenilor muncii, o temă de prim rang a dezbaterilor și a hotărîrilor adoptate au constituit-o elementele de detaliu din care se construiește sporul de productivitate. S-a creat astfel climatul unei acțiuni realmente de masă, întemeiată pe înțelegerea relației — pe plan individual și social — între rodnicia muncii și bunăstare.

Resursele autoutilării

LA FINELE trimestrului III, valoarea fondurilor fixe ce reveneau pe un muncitor era cu o cincime mai mare decît cea din 1976. Creșterea dotării s-a realizat în mare parte pe baza efortului propriu de concepție și execuție; circa 60 din totalul de 83 de poziții ale planului de autoutilare pe acest an au și fost realizate, obținîndu-se de pe urma lor **economii de manoperă, de cheltuieli de fabricație, de investiții, de valută** și creîndu-se condiții pentru **aplicarea unor tehnologii moderne, de înalt randament**.

Deși conceput ca un sistem modular, procesul de fabricație poate cunoaște discrepante între componentele sale, determinate de schimbarea sortimentului producției, de modernizarea tehnologică a unor operații etc. În asemenea situații, pentru restabilirea echilibrului trebuie **studiate și eliminate locurile înguste**. Este ceea ce se realizează la I.C.E. și prin intermediul autoutilării — de pildă, construirea și punerea în funcțiune a unei mașini de periat

umed (prevăzută inițial a fi procurată din import), care a integrat operația respectivă în ritmul fluxului.

Autoutilarea a fost implicată și în preocupările pentru **continua îngustare a „cîmpului“ de rebut**.

Depistarea și remedierea pe fiecare fază tehnologică a viciilor ascunse de calitate, respectiv de funcționalitate — operații cu un rol determinant în creșterea producției și a productivității, în asigurarea fiabilității produselor — au fost înlesnite prin realizarea unor teste pentru verificarea plăcilor de circuite imprimate, pentru reglajul echipamentelor periferice (cititoare și perforatoare de bandă, mașini de scris), pentru controlul cablurilor; se află în curs de proiectare și testeare-analizatoare ale stării logice a plachetelor. Înainte de a intra la control-recepție, componentele electronice trec acum pe o linie de preîmbătrînire, cele care nu rezistă la șoc fiind scoase din flux.

S-a mecanizat lipirea terminalelor componentelor electronice implantate pe plăci: la găurirea plăcilor de circuite imprimate au fost introduse dispozitive cu regimuri intensive, cu comandă numerică.

Și ca o demonstrație a unuia din domeniile cele mai eficiente de utilizare a produselor sale, întreprinderea a abordat **aplicarea tehnicii de calcul la optimizarea proceselor tehnologice**; trasajul circuitelor se efectuează cu ajutorul calculatorului.

Studiile de **optimizare a fluxului tehnologic au fost corelate cu un plan special de mecanizare a transporturilor interne**. Un spor de producție de aproape o treime s-a înregistrat la secția de circuite imprimate, prin organizarea operațiilor în flux și adaptarea la schema acestuia a alimentării și transferului interoperațional, a controlului interfazic și final. S-a optimizat fluxul tehnologic de fabricație a calculatoarelor de birou potrivit cerințelor seriei mari, au fost reamplasate unele mașini și utilaje în secția de asamblare a mașinilor de facturat-contabilizat. În ansamblu, îndesirea utilajelor, reducerea la dimensiuni raționale a căilor de acces, diminuarea suprafețelor ocupate de subsansamble, materiale, semifabricate și echipamente periferice prin scurtarea duratei de așteptare în vederea montajului, reorganizarea depozitelor și amplasarea unora dintre ele în afara

spațiilor de fabricație au creat un disponibil de 4 000 mp. crescînd cu **11%** volumul producției pe metrul pătrat de suprafață construită și asigurîndu-se o economie de investiții de circa 20 milioane de lei la sporurile de capacitate prevăzute în cincinal.

Potențialul uman mai bine fructificat

1977 MARCHEAZĂ la I.C.E. o amplă înnoire a producției. Pe lângă perfecționarea constructivă a calculatoarelor aflate în fabricație, în vederea îmbunătățirii performanțelor (parametri tehnici de funcționare, comportare în timp), pe lângă ameliorări de detaliu (tipuri îmbunătățite de tastaturi operative), au apărut în seria zero noi modele de mașini de facturat și contabilizat, cu număr sporit de registre ale memoriei; s-a pregătit fabricația unui nou calculator de capacitate medie și a fost omologat prototipul minicalculatorului MC 8; în colaborare cu Institutul politehnic București și Institutul de tehnică de calcul se lucrează la realizarea unor minicalculatoare universale, de proces și de gestiune ce vor intra în fabricație de serie la finele cincinalului.

Dacă pe planul concepției apar probleme complexe, nu mai puțin importantă este **adaptarea potențialului uman de execuție**. De aceea, s-a dat o mare atenție pregătirii și desfășurării cursurilor de perfecționare, prin care personalul tehnico-ingineresc și muncitorii și-au însușit în amănunt operațiile de montaj și reglaj la noile tipuri de calculatoare; ca urmare, s-a reușit ca în timp scurt să se lucreze cu productivitatea proiectată. Au fost cuprinși în cursuri de calificare muncitorii auxiliari trecuți în activitățile productive (ponderea muncii indirect productive și de deservire generală s-a redus de la 25% la 18%).

În mod corespunzător s-a asigurat **elaborarea de normative de timp fundamentate tehnic**, acțiune urmărită îndeaproape de către consiliul oamenilor muncii. Ea a fost deja rezolvată pentru operații cum sînt implantarea componentelor electronice pe plăcile de circuite imprimate și cablajul înfășurat și este în curs de încheiere

Dan CONDREA

(Continuare în pag. 32)

Mic dicționar economic

PERFECTIONAREA CONDUCERII ȘI PLANIFICĂRII ECONOMIEI NAȚIONALE

PROGRESUL CALITATIV, accelerat al țării noastre în procesul edificării societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintării ei spre comunism necesită realizarea unor continue perfecționări și îmbunătățiri în toate domeniile de activitate. Între acestea domeniul larg al perfecționării conducerii și planificării economiei naționale este o componentă de mare însemnătate a politicii partidului de ridicare pe un plan superior a întregului nostru organism economico-social.

Ce înseamnă **activitatea de perfecționare a conducerii și planificării economiei naționale**? Acest proces este conceput ca activitatea largă și complexă de promovare a ceea ce este nou și eficient în sistemul formelor și metodelor de conducere și organizare a producției și a muncii, în sistemul stabilirii planificate a proporțiilor privind dezvoltarea ramurilor și subramurilor din economie, în sistemul de atragere a maselor de oameni ai muncii la adoptarea hotărîrilor, la elaborarea și îndeplinirea obiectivelor și sarcinilor de plan. Perfecționarea conducerii și planificării economiei naționale este, concepută ca activitatea largă și complexă de elaborare a unor căi și metode cât mai adecvate pentru asigurarea unei cât mai bune cunoașteri, urmăriri și control a realizării proceselor economice etc.

Activitatea de perfecționare a conducerii și planificării economiei constituie, deci, procesul de adaptare continuă a formelor și metodelor de conducere, organizare și planificare la cerințele mereu dinamice ale vieții, a asigurării concordanței cât mai depline a acestor metode și forme cu schimbările ce intervin în societate, în scopul dezvoltării rapide și armonioase a întregii țări. Perfecționarea activității de conducere și planificare a economiei se oglindește în cele din urmă în creșterea produsului social și a venitului național și, pe această bază, în ridicarea bunăstării materiale și spirituale a întregului nostru popor.

Care este **mecanismul** formelor și metodelor perfecționate de conducere și planificare a economiei? După cum se știe, la baza conducerii și planificării economiei, partidului așează **știința**; organizarea și desfășurarea în cele mai bune condiții a proceselor tehnologice, sincronizarea cooperării între întreprinderi, dezvoltarea proporțională, armonioasă a tuturor ramurilor, evitarea dezechilibrilor și apariției unor disproporții, gospodărirea rațională a resurselor, eliminarea oricăror forme de risipă și obținerea unei eficiențe maxime a întregii activități economice etc. Sînt opțiuni care fac necesară utilizarea a numeroase criterii, metode, tehnici și instrumente de lucru oferite de știință în continuu progres. Creația științifico-tehnică este chemată astfel să potentzeze rezultatele muncii și pe tărîmul conducerii activității economico-sociale.

Trebuie avut în vedere, de asemenea, că perfecționarea conducerii și planificării economiei naționale se înfăptuiește, în mod conștient, ca **proces condus de către partid**. Aceasta înseamnă că, în deplină concordantă cu cerințele dezvoltării actuale și de perspectivă, partidul adoptă anumite măsuri care, în mod organizat, duc, pe de o parte, la îndeplinirea formelor și metodelor depășite, iar pe de altă parte, asigură promo-

varea și afirmarea noului în formele și metodele de organizare și conducere care în etapa respectivă corespund celei mai bine funcționării și dezvoltării eficiente a economiei.

Partidul nostru asigură perfecționarea conducerii și planificării atît la scara întregii economii naționale, cît și la nivelul unităților economice. El are în vedere în permanență legătura ce există între sistemul economic național și părțile lui componente. Se ține seama de faptul că conducerea rațională a fiecărei unități influențează funcționarea sistemului economic național, că perfecționarea conducerii la nivel microeconomic se oglindește și în rezultatele dobîndite la nivel macroeconomic, ș.a.

Care sînt **direcțiile principale** în care are loc perfecționarea conducerii și planificării economiei în etapa actuală? Ce forme și metode ale acestei activități practice se cer îmbunătățite? În Programul P.C.R., adoptat de Congresul al XI-lea, în expuneri și cuvîntări ale secretarului general al partidului — tovarășul **Nicolae Ceaușescu** — se formulează atît sarcinile concrete ale factorilor de decizie în acest amplu proces cît și direcțiile de perfecționare a conducerii și planificării economice, formele și metodele necesare în acest scop. Care sînt acestea?

● Realizarea unei conduceri și planificări științifice necesită **cunoașterea aprofundată a cerințelor legităților sociale universale, a cerințelor legilor economice care acționează în socialism**. Aceasta permite cunoașterea pe termen lung a tendințelor fundamentale obiective de evoluție ale fenomenelor și proceselor economice și astfel orientarea corespunzătoare a activității oamenilor. Stăpînirea, de exemplu, a direcțiilor fundamentale în care evoluează progresul tehnico-științific în prezent și în perspectivă oferă posibilitatea cunoașterii efectelor previzibile ale acestuia asupra structurii necesităților și producției materiale în viitor, a structurii profesionale și nivelului de calificare a forței de muncă etc. Pe această bază se pot fundamenta deciziile menite să introducă, din timp, modificări în sensul modernizării și adaptării treptate a activității economice la cerințele de mîine ale societății, au loc adaptări și perfecționări în producție, în sistemul de învățămînt etc.

● Studiarea temeinică a realității social-economice permițînd cunoașterea în orice moment atît a necesităților existente, cît și a resurselor de care dispune economia națională, unitățile acesteia, constituie o altă direcție de acțiune pentru perfecționarea conducerii și planificării economiei. Ea oferă posibilități superioare ca actul de decizie economică să fie în concordantă cu cerințele vieții.

● Înnoirile ce se impun în domeniul conducerii și planificării sînt fundamentate de **aplicarea tot mai largă a principiului centralismului democratic**, principiu ce presupune imbinarea armonioasă a conducerii centrale și unitare a dezvoltării economico-sociale a țării cu autonomia și inițiativa organelor locale, a unităților economice și a celorlalte unități. În această direcție se înscrie

aborarea pe plan central, ca rod al emanației înțeleptunii și puterii creative a întregului popor, a obiectivelor majore ale dezvoltării noastre, ca o expresie a realității astfel a intereselor întregii națiuni; încadrarea plină în sistemul de conducere și planificare a dezvoltării economico-sociale a tuturor sectoarelor și componentelor economiei, ceea ce conferă unitate acesteia, înrind caracterul național și unic al activității de conducere și planificare.

Pe de altă parte în sensul creșterii în tot mai mare măsură a participării maselor de oameni ai muncii la conducerea societății se înscriu numeroase acțiuni preocupări cu conținut și semnificații profunde. Între acestea fundamentarea sarcinilor de plan concentrată tot mai mult la nivelul întreprinderilor și centralelor, al județelor și celorlalte unități administrativ-teritoriale; completarea organică a planificării în profil departamental cu planificarea pe ramuri și în profil teritorial; extinderea autonomiei unităților economico-sociale, a inițiativei de jos în sus, în toate sectoarele de activitate, procese ce stimulează gândirea și răspunderea colectivelor de oameni ai muncii în rezolvarea problemelor complexe ale dezvoltării noastre. ș.a.

● Asemenea acțiuni dau conținut unei trăsături generale, fundamentale a desfășurării întregii vieți economico-sociale a României socialiste de astăzi și anume **lărgirea democratismului societății noastre**. Este un proces care presupune participarea reală, în deplină cunoștință de cauză, a oamenilor muncii la adoptarea hotărârilor (ca și la îndeplinirea lor), mobilizarea acestora pentru lărgirea orizontului lor de cunoștințe, și ca atare, pentru ridicarea pregătirii lor profesionale și de cultură generală. Dezvoltarea democratismului societății noastre reprezintă o adevărată școală de educație politică, de creștere a oamenilor — toate acestea în interesul progresului general al societății noastre.

Dinamismul economiei românești

(Urmare din pag. 14)

...înă în 1990 numai construcțiile de mașini, 45%, România alăturându-se țărilor dezvoltate economic și sub acest aspect.⁵⁾

Dezvoltarea comerțului nostru exterior este în directă legătură cu realizarea sarcinilor cantitative și calitative în toate întreprinderile economice în conformitate cu planurile și programele suplimentare adoptate. Așa cum reiese din cele mai recente documente ale partidului nostru, un accent deosebit trebuie să se pună pe asemenea preocupări cum sînt: creșterea mai accentuată a productivității muncii, pe baza progresului tehnic și, în special, a extinderii automatizării și mecanizării, introducerea în fabricație a unor produse noi, superioare celor anterioare nu numai din punct de vedere calitativ și tehnic, ci și din punct de vedere al eficienței economice, al cheltuielilor materiale și de producție, astfel încît să se asigure reducerea consumurilor de materii prime și energie etc., folosindu-se, totodată, la un nivel superior capacitățile de producție, pentru ca, în general, să ajungem în 1980 la cel puțin 1 200 lei producție la 1 000 lei fonduri fixe, să se obțină o eficiență sporită și o rentabilitate superioară a întreprinderilor.

Se știe că, în conformitate cu programul suplimentar ce va fi supus aprobării Conferinței Naționale, sarcini sporite sînt prevăzute și în activitatea de comerț exterior. După cum a subliniat în acest sens la încheierea lucrărilor Plenarei C.C. al P.C.R. din 28 octombrie 1977, tovarășul Nicolae Ceaușescu, „în primul rînd trebuie să acordăm mai multă atenție cooperării în producție pe plan internațional, asigurînd pe această

În acest scop partidul a creat și perfecționează permanent cadrul organizatoric necesar acestei participări. A instituționalizat, de pildă, conducerea colectivă, o pondere însemnată în cadrul acestor organisme de conducere avînd-o oamenii muncii ce își desfășoară activitatea nemijlocit în producție. Au fost create și își desfășoară activitatea consiliile oamenilor muncii — organe colective de conducere din întreprinderi și centrale, din unități economice și sociale cu atribuții și răspunderi dintre cele mai însemnate în dezvoltarea producției, gospodărirea resurselor, creșterea eficienței, îmbunătățirea condițiilor de viață ale oamenilor muncii. Ca foruri supreme de conducere colectivă în întreprinderi funcționează adunările generale ale oamenilor muncii; există organe de conducere colectivă în ministere și alte instituții centrale, există consilii naționale ale oamenilor muncii ș.a. Așa cum arăta secretarul general al partidului tovarășul Nicolae Ceaușescu societatea noastră dispune, în prezent, la toate nivelurile de un larg sistem de conducere a activității de către oamenii muncii înșiși, de un larg cadru democratic de tip nou, superior oricărei forme de democrație burgheză. „Esențial este ca activitatea organismelor de conducere colectivă să capete un conținut tot mai profund, să devină tot mai eficientă, asigurînd exercitarea plină a dreptului oamenilor muncii de a participa la conducerea producției, la luarea hotărîrilor în toate sectoarele vieții economice și sociale.“

● **Acțiune incompatibilă** cu orice manifestare anarhică, cu lipsa de răspundere, lărgirea democratismului societății noastre are totodată în vedere **exercitarea unui control sistematic în toate sectoarele de activitate, în bună măsură de către oamenii muncii înșiși.**

prof. dr. Constantin ENACHE

cale soluționarea mai rapidă, optimă, a diferitelor probleme“. Se are în vedere în acest sens dezvoltarea mai largă a cooperării cu toate țările socialiste, cît și cu țările în curs de dezvoltare care își creează și ele o serie de ramuri industriale și activități, precum și cu companii din țările capitaliste dezvoltate. Pentru aceasta trebuie să realizăm, la timp, în cele mai bune condiții, producția de export, în conformitate cu cerințele beneficiarilor.

Mutațiile calitative petrecute pînă în prezent în structura comerțului nostru exterior au antrenat modificări esențiale în raportul de schimb. Dacă cu un deceniu și jumătate în urmă pentru o tonă de mărfuri importate exportam peste trei tone, astăzi exportăm numai 0,7 tone. Este semnificativ faptul că, în ultima perioadă, am echilibrat balanța comercială.

Dinamismul economiei românești se reflectă din plin, mai mult ca oricînd, în realizările obținute pe baza actualului plan cincinal; oamenii muncii au înfăptuit o producție suplimentară, în perioada de 22 de luni, de aproape 30 miliarde lei și se prelină că în acești primi doi ani vom realiza cu mult peste 30 de miliarde lei. Viața demonstrează astfel realismul obiectivelor dezvoltării noastre și capacitatea creatoare a oamenilor muncii săpîni pe destinele lor, conștienți de necesitatea sporirii producției și a eficienței ei, de importanța extinderii relațiilor economice cu toate statele toate acestea contribuind la realizarea politicii partidului de dezvoltare mai rapidă a patriei noastre, de apropiere a ei de nivelul statelor avansate ale lumii.

⁴⁾ Handbook of internațional trade and development statistics UN, New York 1976.

⁵⁾ Ponderea mașinilor și utilajelor, în total export, a fost în 1976 de 47,6% în R.F.G., 39% în Anglia, 34,3% în Italia, 33,4% în Franța, iar în R.D.G. și Cehoslovacia în 1975 de 50,7% și respectiv 48,0% (Buletin OECD, iunie 1977 și Statisticeskii Ežegodnik stran-cilenov SEV 1976).

ȘCOLI • CURENTE • ECONOMIȘTI

INTRE ORIENTĂRILE politice nemarkxiste actuale care au o influență și audiență mai largă se înscrie și **doctrina tehnocratică**. Pornind de la exagerarea, prin unilateralizare, a unor aspecte ale revoluției științifice și tehnice contemporane, încercând o evidentă dislocare a acestei revoluții de societate, privind-o ca un organism complex, aparte și apelind la teze, de sorginte mai veche, de tipul „tehnizării” societății, numeroși apologeti ai societății burghize din zilele noastre fac din ce în ce mai mult un **mit** din tehnocrație. Ei văd, cu tot mai multă insistență, în societatea tehnocrată o posibilitate de salvare universală a capitalismului contemporan, de identificare a sa cu socialismul fără ca esența capitalismului — natura relațiilor sale de producție — să se modifice cu ceva.

De la sensul primar pe care îl atribuie tehnocrației William Henry Smith — fondatorul termenului de „tehnocrație” — și anume acela al unei maniere mai generale de conducere a economiei și pînă la interpretarea acestei teorii ca o metodă generală de conducere a societății, ca un efect al unor transformări fundamentale ale societății, adepții tehnocrației au făcut, am spune, un pas de Ahile.

Nu dintr-odată, însă. S-a pornit mai întîi de la o anumită analogie care ar trebui să existe între principiile ce guvernează natura și cele pe baza cărora ar trebui condusă societatea. S-a afirmat că principiile care orînduiesc dezvoltarea naturii, făcînd apel la „științe exacte”, precum matematica, fizica, biologia etc., pot fi cuantificate, măsurate, controlate, putîndu-se astfel evita erorile, pe cînd cele elaborate, aplicate și controlate de către politicieni sînt supuse haosului, dezordinii, subiectivismului și nu pot evita eroarea. Ele trebuie înlocuite, deci.

Așa se explică de ce, în special după anii 50, gîndirea privind **înlocuirea puterii politice prin puterea tehnicii** devine un curent politic și ideologic din ce în ce mai relevant, evidențiat nu numai în lucrări de

„VIRTUALITĂȚILE”,
LABILITĂȚILE ȘI ESENȚA
DOCTRINEI TEHNOCRATICE

specialitate, în întîlniri științifice ci chiar în unele documente oficiale. În acest cadru una dintre lucrările de referință pentru teoreticienii de orientare tehnocrată este **The Managerial Revolution**) aparținînd americanului James Burnham. Acesta prezintă drept rațiuni ale iminentei afirmări a tehnocrației aprecierea conform căreia capitalismul ca orînduire socială trebuie să dispară iar socialismul ar fi incapabil să-i succedă. După părerea acestui autor, capitalismul și socialismul ar evolua în același fel, în sensul că în toate țările, oricare ar fi regimul lor politic, s-ar produce o „revoluție directorială”; iar în concluzie J. B. ignorînd total esența societății consideră că în ambele orînduiri puterea politică și mijloacele de producție ar aparține din ce în ce mai mult tehnicienilor care pasămite ar fi responsabili ai economiei și ca atare, ai vieții sociale și politice din societate.

Și în această lucrare, dar și în altele care au promovat și promovează „tehnocrația”, se încearcă prin urmare să se acrediteze teza după care în zilele noastre ar fi apărut o nouă pătură socială — intelectualitatea tehnică —, care prin statutul său economic, politic și juridic s-ar situa atît deasupra fostei clase burghize cît și deasupra clasei muncitoare. Ea nu ar mai fi o clasă proprietară și exploatatoare ci doar una organizatoare a procesului de producție, a industriei și, prin extensie, a societății, modificînd întreaga structură — și suprastructură a societății.

Cum realitate însăși ne-o dovedește,

în capitalism specialiștii și conducătorii tehnici aparțin de fapt unei **anumite clase sociale** și exprimă, chiar dacă nu întotdeauna direct, **interesele proprietea mijloacelor de producție**. Apariția și utilizarea largă a specialiștilor nu desființează nicicum esența relațiilor producție capitaliste — proprietatea privată asupra mijloacelor de producție iar în socialism, pornind de la principiile fundamentale de conducere și organizație a acestei societăți, nu modifică ci dimpotrivă întăresc caracterul social al proprietății mijloacelor de producție. Tehnocrații nu se pot situa în afara politicii, a interesului de clasă. Teza fundamentală a ideologiei „tehnocrate” privind transformarea sine die a societății își dezvăluie prin aceasta carențele ei funciare, și, implicit, substratul său de clasă.

Doctrina tehnocrată se vrea o formulă superioară și apolitică, de soluționare unor realități capitaliste. Ea invită fie la reîntoarcere la pozitivism, ca singură atitudine științifică posibil de conceput (societatea modernă²), fie la pragmatism ca reflex al unei societăți care nu mai are timp de a medita³). Înșiși unii doctrinari nemarkxiști iau poziție față de asemenea idei. În opinia unora dintre aceștia „În virful ierarhiei sociale se mai află încă omul politic profesionist, în timp ce noțiunea de elită științifică nu este decît un mit⁴). În termeni și mai categorici într-o lucrare relativ recentă s menționează că „Tehnocrația este în fapt o ideologie politică care perpetuează, în organizarea științei și a tehnologiei, opțiuni implicite. Într-o societate tehnocratică, puterea dată experților camuflează faptul că „știința” lor se sprijină întotdeauna pe temeieri politice „Raționalitatea” tehnocratului nu are se decît în aceste limite bine precizate⁵).

Teza că societatea capitalistă este capabilă să-și găsească forme de conducere deasupra claselor, forme extrapolitice nu este, desigur, nouă. Nou constă în „aura științifică”, pe care unii

FIȘE

Sesiuni științifice

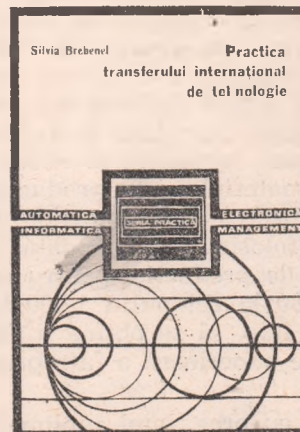
● *Intre 16 și 18 noiembrie s-au desfășurat în capitală lucrările colocviului internațional intitulat Conducerea întreprinderilor și strategia dezvoltării, organizat de Academia „Ștefan Gheorghiu”. La colocviu au participat cadre de conducere din întreprinderi, centrale industriale și ministere, cadre ale Academiei „Ștefan Gheorghiu”, din alte instituții de învățămînt și cercetare, specialiști din peste 20 de țări, precum și reprezentanți ai unor organisme și organizații de specialitate internaționale. Au fost dezbătute probleme referitoare la organizarea și conducerea unităților economice și administrative, planificare, prospectivă, prognoză, aspecte ale strategiei dezvoltării economico-sociale, sisteme și metode de formare*

și perfecționare a cadrelor la niveluri diferite de activitate și, în mod deosebit, a cadrelor de conducere.

● *Comitetul român de istoria și filozofia științei de pe lângă Academia Republicii Socialiste România a organizat, în zilele de 18-19 XI 1977, o sesiune de comunicări cu tema Procesele învățării, la care și-au adus contribuția academicieni, profesori universitari, cercetători științifici. Comunicările au analizat dintr-o perspectivă matematică, biologică, economică și filozofică mecanismele învățării. Au fost dezbătute probleme ca actul de comunicare umană, mediatizarea cunoștințelor prin conceptualizare, economia de timp, inevitabilitatea efortului pentru dobîndirea rezultatelor temeinice, satisfacția produsă de îmbogățirea cunoștințelor, învățarea — impuls al dezvoltării.*

● *Pentru zilele de 29-30 XI 1977 același Comitet al Academiei a*

anunțat o sesiune referitoare la conceptul de structură în științele naturii și în științele sociale.

● *Cartea dr. Silvia Brebenel Practica transferului international de tehnologie (Editura tehnică, 1977, 223 pag.) reprezintă prima lucrare românească de sinteză în acest domeniu, deosebit de actual în contextul în care transferul tehnologic între națiuni de-*

vine o condiție fundamentală instaurării noului ordinii economic internațional, un factor decisiv în reducerea decalajelor economice și pentru valorificarea mai eficientă, în interesul tuturor popoarelor, a resurselor naturale de pe planeta noastră și a tezaurului de cunoștințe acumulate pe plan mondial. Sunt prezentate problemele generale ale științei și tehnologiei și politicii R. S. România în acest domeniu. În carte se tratează problemele specifice care condiționează apariția și determină fluxul ampluarea transferului de tehnologie și modalitățile de efectuare a acestui transfer, respectiv prin investiții directe și cooperare industrială; transferul tehnologic pe baze comerciale, contractul de licență; brevele de invenție; noțiunea de know-how și de marcă de fabrică și de comerț și marcă de serviciu; elementele contractului de licență. Se prezintă probleme de preț și de eficiență bazate pe luarea deciziei de către o întreprindere pentru achiziționarea

ologi încearcă să o atașeze acestor
e. Dar realitatea capitalistă, erodată
mai mult de criza ei de sistem, vine
infirma cu certitudine și „girul
nțific” și trăinicia „tehnocratismului”.
alitatea concretă dovedește că, dincolo
mutațiile și transformările ce se petrec
structura globală de clasă a societății
pialiste, clasa muncitoare este
treată într-un continuu proces de
aturizare, cu efecte politice de o mare
ploare, iar păturile și grupurile sociale
nsiderate ori „marginale”, ori
ndependente” — între acestea și cele
nocratice — sint, de fapt, confruntate
multiple probleme politice și sociale
re le pun în situația de a-și conștientiza
de a valida opțiuni politice și sociale.
oluția” tehnocratică

este o formulă infailibilă, tehnocrații
și fiind, deci, confrunțați cu exigențele
zvoltării economico-politice și sociale
mplexe. Ei găsesc cu multă dificultate
cel mai adeseori nu găsesc răspuns la
probleme „cheie” ce apar în acest proces.
Idei și teze tehnocratice de nuanță
arte sint prezente și în lucrarea
litologului francez, Jacques Ellul,
gestiv intitulată *L'Illusion politique*⁶⁾. În
est volum autorul, chiar dacă nu este
cotit un ctitor al doctrinei în cauză,
pularizează în bună măsură orientarea
nintită. Astfel, el arată că, mai mult sau
ai puțin automat, **rolul factorului politic
conducerea societății scade** de vreme
eficiența devine criteriul actului de
nducere. Eficiența, fiind statuată drept
teriu fundamental al tehnocrației, nu
ate fi dobândită decît prin serviciul de
re sint capabili tehnocrații. „Chiar cu
a mai mare bunăvoință, nimeni nu ar
tea alege astăzi alt criteriu politic decît
esta... Va fi ales acela care poate să
lorifice un proiect, acela care are mai
alte înclinații spre reușită; un guvern
re eșuează într-o acțiune este în mod
cesar răsturnat; eșecul nu iartă
nodată”.

Depă convingerea doctrinarilor
nocratici, exigențele eficacității ar

conduce, între altele, la o mai riguroasă
și mai restrînsă gamă a alternativelor, a
variantelor, a sancțiunilor. Iar, în aceste
condiții ei pretind că alegerea nu poate
fi așteptată de la omul politic. „Omul
politic — subliniază J. Ellul — nu poate
alege între ceea ce ar fi mai eficace sau
mai puțin eficace; alegerea se face
independent de el... De aceea, el trebuie...
să treacă alegerea în mina tehnicienilor”.

Lată dar elemente care evidențiază și
ele că, în concepția adeptilor tehnocrației,
deși se pornește de la unele elemente
reale — complexitatea vieții economico-
sociale, imperativele eficacității etc. — se
ajunge la unele raționamente și judecăți
finale complet false. Așa se explică o
concluzie importantă de natură
tehnocratică, după care procesul
decizional ar fi împărțit rigid în două
segmente: cel al elaborării deciziei și cel
al aplicării acesteia. Primul proces
constituie apanajul exclusiv al
specialiștilor, pe cînd cel de-al doilea ar
putea fi realizat și de politicieni, priviți
însă exclusiv ca executanți.

Și potrivit altor gînditori, precum
cunoscutul sociolog francez Gaston
Bouthoul, structurile socio-politice, cum ar
fi guvernele, s-ar prezenta astăzi „mai
mult sau mai puțin sub un aspect
tehnocratic”. În epoca noastră, raționează
doctrinarul amintit, „era discuțiilor de
principiu a trecut” și am ajuns astfel la
era organizatorilor.

Nu este lipsit de importanță faptul că
însuși Bouthoul are însă unele observații
critice la adresa tehnocrației deoarece, cu
toate virtuțile ei, tehnica nu poate înlocui
politică. Astfel el ajunge să recunoască
faptul că „Orice s-ar spune, cel puțin
pînă în prezent, politica
niciodată nu a putut fi redusă la o
tehnică, oricît de avansată”⁷⁾.

Pe aceeași linie **Jean Meynaud**
consideră, că „tehnocrația apare din
capul locului opusă sau ostilă ideii
democratice”. Ea
promovează tendința de „a acționa în
secret și de a prefera discuția

confidențială dezbaterii în piața publică;
tehnocratul, convins de infailibilitatea sa...
ar fi adept al politicii secrete și închise”.
El observă că la tehnocrație ar fi vorba
de o „inclinăție spre autoritarism și
absolutism”, de „o brutalitate în anunțarea
măsurilor hotărîte, de un dispreț pentru
relațiile cu publicul sau cel puțin de o
anumită nepăsare față de el”, de „o
preferință pentru pozițiile doctrinare,
pentru schemele abstracte și ermetice, de
un dispreț față de de realitățile sociale”.
În acest sens nu de puține ori se
reproșează pretențiilor tehnocrate și
faptul că ele conduc la aristocratizarea
centrelor de decizie, la reapariția unor
elite tehnice, străine de interesele
cetățenilor.

Tehnocrația este, prin urmare, invinută
chiar din interiorul ideologiei nemarkiste
de o anumită unilateralitate, care permite
o singură direcție în procesul conducerii:
aceea de la centrele de decizie la
cetățean, dar nu și răspunsul cetățeanului,
reacția lui față de decizie. Sint argumente
care pun mai mult în relief viciul de fond
al soluției tehnocratice — evitarea
conținutului social, a elementului politic
în interpretarea sistemului capitalist, și
evidențiază pregnant funcția apologetică
mai mult sau mai puțin mascată a acestei
doctrine.

prof. dr. Marin VOICULESCU

¹⁾ The Managerial Revolution a fost pu-
blicată în S.U.A. în 1940 și tradusă în
Franța în 1947.

²⁾ vezi Pierre Birnbaum, *La fin du poli-
tique*, Paris, Editions du Seuil, 1975, p. 28.

³⁾ M. Horkheimer, *Eclipse de la raison*,
Paris, Payot, 1974, p. 52.

⁴⁾ Victor Ferkias, *Technological Man,
The Myth and The Reality*, New York,
The Free Press, 1973, p. 17.

⁵⁾ Gerard Fourez, *La science partisane*,
Editions Gembloux, 1974, p. 123.

⁶⁾ Jacques Ellul, *L'Illusion politique*,
Paris, Robert Laffont, 1965.

⁷⁾ Gaston Bouthoul, *Sociologie de la
Politique*, Paris, P.U.F., 1967, p. 107.

ei noi tehnologii, cu o amplă
emplificare a modului de
lcul a elementelor respective.

**Perfecționarea sistemului
economic în Polonia**

● În revista slovacă *EKONO-
CKY CASOPIS* nr. 4/1977,
antîšek Jezdinsky prezintă în
icolul Zdokonalování sous-
y řízení v Polsku (*Perfecțio-
area sistemului de conducere
Polonia*) trăsăturile caracte-
rice ale programului polo-
z de perfecționare a sistemului
economic. Obiectivele acestor
program sint, arată F.J., creș-
tea eficienței conducerii prin
întărirea rolului planificării
ntrole și b) crearea unor condi-
ții care să favorizeze inițiatii
și activitatea tuturor partici-
pîntilor la procesul productiv.
ul sistem economic și finan-
ar, elaborat de o comisie de
rtid și de stat care lucrează
această direcție de la înce-
utul anilor '70, are în vedere
ășterea dimensiunilor unității
economice, precum și a in-

dependenței și răspunderii eco-
nomice, trecerea la indicatori
care să facă posibilă utilizarea
inițiativei oamenilor muncii și
să aibă o influență maximă a-
supra eficienței procesului re-
producției, condiții care să fa-
vorizeze crearea și utilizarea
inovațiilor tehnice și tehnico-
economice de masă, și folosirea
largă a comerțului internațional
pentru creșterea eficienței eco-
nomice și accelerarea progresu-
lui tehnic. Un element al prin-
cipiilor noi este corelarea în
unitățile economice a creșterii
fondului de retribuție cu spori-
rea eficienței economice. Se in-
troduce un indicator nou — pro-
ducția adăugată — baza stabili-
rii fondului de retribuție — și
se întărește rolul beneficiului
în finanțarea dezvoltării întreprinderii.

○ „creștere”
dezamăgitoare

● Într-o anchetă realizată de
secția economică a cunoscutei
Mc Graw-Hill Publications Co.

— relatează Jack Egan în *IN-
TERNATIONAL HERALD TRI-
BUNE* (5-6 nov. a.c.) — se arată
că oamenii de afaceri din
S.U.A. preconizează să-și spo-
rească în 1978 cheltuielile pen-
tru investiții cu „dezamăgitoa-
rea” cifră de 3 la sută (după
eliminarea sporului inflaționist).
Această sporire ar însemna un
declin în raport cu creșterea de
7 la sută a capitalurilor, esti-
mată pentru anul în curs și este
considerată insuficientă pentru
a menține mersul ascendent al
economiei americane în 1978
într-un ritm real de 4 la sută,
conform prezivunii economiștilor.
Cu alît mai mult, sporul
menționat se află sub rata de
creștere a investițiilor de 8-10
la sută, preconizată de consilie-
rii economici oficiali ca fiind
necesară pentru a obține o scă-
dere semnificativă a șomajului
și o echilibrare a bugetului în
1981. Într-o declarație relativă
la această anchetă, Douglas
Greenwald, economistul șef de
la Mc Graw-Hill, a arătat că

FIȘE

este posibilă și o modificare a
tendinței semnalate, întrucît, pe
măsură ce răspunsurile la an-
chetă soseau mai tirziu, se spe-
cificau intenții de sporiri mai
substanțiale a investițiilor.

Nikolae N. Konstantinescu

PROTIVUREČNOSTI
U SOCIJALISTIČKOJ
PRIVREDI

● Recent, centrul editorial
„Komunist” din Belgrad a pu-
blicat traducerea în limba sirbo-
croată, a lucrării profesorului
român N.N. Constantinescu in-
titulată „Problema contradicției
în economia socialistă”.

ACVACULTURA, O CALE DE VALORIFICARE INTENSIVĂ A POTENȚIALULUI ECONOMIC AL APELOR (III)

3. Cultura crustaceelor. În ultimii 10 ani s-a intensificat în unele țări cultura crustaceelor — raci, crabi, creveți, languste etc. — care au calități gastronomice deosebite și consumă elemente planctonice animale și vegetale ce se dezvoltă cu ușurință în apă. Dintre aceste specii, în țara noastră trăiesc în apele naturale numai raci, deosebit de căutați la export, și creveți în Marea Neagră. Progrese însemnate în cultura intensivă a creveților și crabilor s-au înregistrat în S.U.A., U.R.S.S., Japonia, Franța, Anglia, Filipine, Indonezia și R. P. Chineză. Pentru cultura intensivă a creveților s-au elaborat metode de înmulțire artificială, creșterea larvelor și a puilor pînă la dimensiunea comercială, mai ales pentru speciile genului *Penaeus*. În anul 1975 cercetătorii sovietici și japonezi au definitivat tehnologia maturării creveților penacide, iar cei indonezieni au definitivat tehnologia de creștere în comun a acestor creveți cu unele specii de pești de apă sărată. Și în condițiile României ar putea fi experimentate asemenea culturi, scop în care sugerăm importarea unui lot experimental de larve de creveți penacide în vederea acclimatizării lor în bazine ce se pot amenaja pe litoralul românesc al Mării Negre din raza județelor Constanța și Tulcea.

În același timp, remarcăm că cultura creveților de apă dulce (specia *Macrobrachium rosenbergii*) a căpătat o mare extindere, începînd din 1970, în S.U.A.; tehnologia de incubare, predezvoltare și creștere este elaborată, produsul respectiv este foarte căutat pe piața externă, iar condițiile din țara noastră sînt apropiate de cele din zonele S.U.A. unde trăiește. Ar fi indicat să fie experimentați și într-o gospodărie din apele interioare ale țării noastre.

În U.R.S.S. câteva specii de crabi și îndeosebi cel de Antarctica sînt crescute industrial, fiind deosebit de căutați. Sînt adaptabili și în condițiile țării noastre. De asemenea, în U.R.S.S. sînt crescute artificial miside, dafnii etc., specii de crustacei ce se găsesc și la noi în apele naturale, ca hrană vie pentru creșterea puietului de pești migratori (sturioni, salmonide mari).

Avînd în vedere că la noi în țară nu s-au efectuat asemenea cercetări, deși cultura acestor creveți, crabi, miside este deosebit de avantajoasă economic, se impune începerea experimentărilor cu astfel de organisme în culturi speciale. De asemenea, se impune experimentarea culturii racului nostru din Delta Dunării.

4. Cultura algelor. Tehnologiile elaborate pînă în prezent pun problema creșterii algelor în sistem intensiv și superintensiv, în funcție de specie, soiul și linia de cultură cea mai productivă și eficientă scopului urmat (alimentar, uman sau furajer, farmaceutic sau chiar chimic).

În lume, cultura algelor s-a dezvoltat continuu, iar în țara noastră se fac deocamdată experiențe de către Institutul de biologie din București și Institutul român și cercetări marine-Constanța, pentru găsirea celor mai corespunzătoare sușe, dar rezultatele industriale se lasă așteptate de ani de zile. Ar putea fi luat în considerare importul acelei sușe corespunzînd scopului urmărit, s-o acclimatizăm în condițiile bazinelor noastre acvatice și, pe baza tehnologiilor elaborate în lume, să trecem la cultura industrială a acestor alge, cea mai eficientă dintre toate sursele de proteine vegetale.

În afară de tehnologiile și metodele noi, create pentru sporirea producției diversificate a acvaculturii, sînt unele căi și metode existente, cunoscute, care, aplicate în condițiile țării noastre, ar putea duce la obținerea unor rezultate mult superioare celor înregistrate pînă în prezent.

Este știut că productivitatea biologică naturală a bazinelor piscicole este rezultatul circuitului materiei în apă, care, în funcție de modul cum acționează factorii fizico-chimici și biologici, poate fi mai intens sau mai puțin intens. Rolul principal în acest complicat proces îl are cantitatea de săruri biogene aflate

în stare solubilă în apă și în solul bazinului piscicol, constituind baza pentru formarea materiei organice, transformată în organisme vegetale și animale. Aplicarea asolamentului și a măsurilor agrobiologice duce la ameliorarea solului bazinelor piscicole, respectiv la sporirea productivității naturale a acestora. Numai după stabilirea unui raport optim din solul bazinelor piscicole între azot (A) și fosfor (P) se poate stabili cantitatea de substanțe active de îngrășămint. Un singur exemplu la ferma piscicolă Homorog-Bihor, unde s-a determinat raportul dintre A/P de 15/1, aplicarea îngrășămintelor în proporția respectivă a dus la sporirea producției piscicole cu 250—300 kg/ha.

Așa cum pentru zootehnie condițiile de microclimat, hrănire și îngrijire au o mare importanță în procesul de producție, la fel în acvacultură au o mare importanță condițiile de mediu acvatic, formulele de populare, cantitatea și calitatea materialului de populare, sistemele de policultură (amestec de clase specii și vârste), hrana sub raport cantitativ și calitativ, rațiile și normele de hrănire. Toate acestea sînt dependente de condițiile naturale și zona în care se află bazinul acvatic respectiv, dar și de conducerea proceselor tehnologice de acvacultură specifice claselor sau amestecului de specii, pe care o fac specialității în materie.

O altă cale importantă de sporire a producției de produse biologice acvatice este amenajarea de noi suprafețe pentru piscicultură sau pentru culturi noi de moluște (scoici), crustacee (creveți, raci etc.). De exemplu, în țara noastră s-ar putea realiza peste 100 000 ha ca amenajări piscicole, din care s-ar recolta peste 100 000 tone pește de crescătorie, care să fie livrat pentru consumul populației în stare vie și proaspătă. În acest fel s-ar pune în valoare suprafețele întinse de terenuri agricole ne — și slab productive. De exemplu, în lunca Dunării sau pe văile unor bazine hidrografice din interiorul țării sînt zeci de mii de hectare terenuri sărăturate. Apariția terenurilor sărăturate a avut loc după îndiguirea lor. Se pune problema ce facem cu aceste terenuri? Răspunsul ar fi unul singur și anume să le compartimentăm prin diguri mici transversale în tarlale sau poldere de zeci de hectare, care să fie valorificate prin rotație între piscicol și apoi agricol. Apa din tarlalele piscicole va spăla sărurile, ducîndu-le în adînc, iar după cca. 8—10 ani, parcela piscicolă va deveni pretabilă pentru agricultură, după care rotația să continue. Este cea mai economică soluție tehnică agropiscicolă. Toate acestea reprezintă numai o parte din posibilitățile reale de valorificare în scopul acvaculturii, respectiv pisciculturii, a unor asemenea zone.

Acvacultura, contribuție eficientă la protejarea mediului inconjurător

UTILIZAREA reziduurilor menajere și a celor de la fermele de animale pentru cultura peștelui este o practică veche în Asia, în special în R.P. Chineză, Malaezia și Indonezia, dar numai în ultima vreme această practică a atras atenția ca metodă eficientă de reciclare a deșeurilor organice, pentru a proteja mediul inconjurător și, în același timp, pentru a contribui la mărirea producției acvaculturii.

Multe țări adoptă sistemul creșterii peștelui în asociere cu creșterea păsărilor, porcilor sau vitelor, utilizînd reziduurile pentru fertilizarea bazinelor piscicole. În India o suprafață de peste 12 000 ha amenajări piscicole, construite în ultimii cinci ani, este alimentată cu apă de rîu în amestec cu cea menajeră, de canalizare. Creșterea combinată a rațelor în sistem gospodăresc cu crescătorii de pești este larg răspîndită, în R. S. Cehoslovacă, R. P. Ungară, R. P. Polonă, etc., și ar putea fi

xtinsă și în țara noastră. În felul acesta producția de pește ar rește cu circa 20 la sută, adică de la 1 250 kg/ha la 1 500 g/pește/ha, concomitent cu obținerea în plus a circa 200 kg arne de rață/ha crescătorie. Mai mult, ar fi de remarcat și experiența românească, în sensul că resturile de la ferma vicolă Salonta s-au folosit ca îngrășăminte la crescătoria Cefaihor, unde producția de pește a atins 2 000 kg/ha în unele eleste, sau bălegarul de porc ca fertilizant și hrană la ferma iscolă de la C.A.P. Bivolari — Iași unde s-au obținut 2 000 g pește nefurajat/ha, respectiv cel mai mare beneficiu din ară la hectarul de suprafață (14 000 lei/ha), comparativ cu ate celelalte culturi agro-industriale.

Experiențele de la Woods-Hole—S.U.A. în cultura crustaceor hrănite cu alge crescute în apele reziduale menajere au us bazele unui nou sistem de producție multiplă. Sisteme mai mple, pentru comunitățile rurale, s-au extins în R. P. Chineă și Insulele din Pacificul de Sud, unde reziduurile animale și enajere, după ce sînt fermentate, se folosesc în acvacultură; ubrodusele, cum este de pildă, gazul metan, se utilizează drept ombustibil, iar algele se folosesc ca furaje pentru animale și ertilizant în agricultură și piscicultură.

În țara noastră apele uzate cu încărcătură organică, epurae mecano-chimic, pot fi folosite în amestec cu apă de riu la limentarea crescătoriilor de crap cu pești zooplanctonofagi. A-esta ar conduce la economii de apă de 20-30 la sută și la porirea producției acvaculturii cu circa 10 la sută.

Concluzii și perspective

DUPĂ CUM AM ARĂTAT, producția acvaculturii prezintă reșteri mari, neîntrerupte, ca urmare a elaborării de noi tehnologii și procese tehnice, contribuind totodată și la mențierea echilibrului ecologic.

Aria acvaculturii se extinde tot mai mult și îmbunătățirile ehnologice fac posibilă dezvoltarea în continuare a acestei amuri, cu obținerea unor rezultate și mai însemnate decît în recut. Faptul că producțiile acvaculturii actuale sînt în limite argi, de la cîteva sute de kg/ha la peste 20 tone/ha/an, arată nările posibilități pe care le prezintă. Noile sisteme de culură pot fi dezvoltate prin cercetări și experimentări și, în

consecință, vor contribui, de asemenea, la creșterea producției în viitor. Folosind numai tehnologiile existente, se consideră că numai în 10 ani este posibilă o dublare a producției mondiale a acvaculturii. Aria acvaculturii este estimată în prezent la 3—4 milioane hectare. O creștere de 10 ori a acestei arii este apreciată de F.A.O. ca posibilă dacă se acordă investițiile necesare, care sînt considerate de 5—6 ori mai eficiente, decît în cazul pescuitului oceanic, efectuat în prezent de țările care nu sînt riverane oceanelor. Îmbunătățirea tehnologiilor existente a arătat deja posibilitățile creșterii producției medii de cel puțin 2—3 ori pe unitatea de suprafață sau față de volumul de apă, într-o perioadă relativ scurtă.

Pornind de la posibilitățile și perspectivele acvaculturii, F.A.O. a întocmit 3 programe speciale pentru dezvoltarea ei în 3 importante zone ale lumii: Asia, Africa și America Latină, care cuprind 34 țări în curs de dezvoltare.

Față de rezultatele deosebit de valoroase înregistrate și în țara noastră se poate trage concluzia că aclimatizările de pești zoofitoplanctonofagi au permis elaborarea unor noi variante de policultură în piscicultură. Acestea pot fi îmbunătățite prin aclimatizarea de noi specii și subspecii de pești din familiile ciprinide, catostomide, ictaluride, sturioni, chefali și de asemea, moluște, crustacee și sușe de alge care să consume cît mai complet și superior resursele naturale de hrană existente în bazinele acvatice, pentru că peștii și celelalte organisme acvatice autotone le valorifică prea puțin.

Sintetizînd eficiența aplicării industriale în țara noastră a noilor tehnologii și îmbunătățirea celor existente în piscicultură, se poate conchide că producția de pește din amenajările piscicole existente poate spori cu peste 50 la sută, în condițiile scăderii prețului de cost la jumătate față de realizările înregistrate în 1976 în piscicultura românească. De asemenea, se pot crea noi culturi de produse biologice acvatice a căror eficiență economico-socială va fi superioară pescuitului actual din mediul natural. De altfel, pornind de la marele potențial al apelor noastre, s-a prevăzut ca în actualul cincinal producția de pește indigen să crească de 2 ori față de realizările anului 1975, prin asigurarea puietului necesar repopulării tuturor bazinelor acvatice, realizarea de noi amenajări piscicole și aplicarea policulturii, în esență prin metode de piscicultură intensivă.

dr. ing. Gheorghe I. MANEA

Progresul tehnic

(Urmare din pag. 13)

in care mașini automate preiau unele funcții logice efectuate pînă nu de mult în exclusivitate de oameni. Noile descoperiri din chimie, fizică și biologie au dus la apariția unor tehnologii noi întemeiate pe transformări biochimice și biofizice de mare randament. S-au obținut rezultate promițătoare în utilizarea microorganismelor și enzimelor produse de acestea la extragerea unor miereuri neferoase, la epurarea apelor reziduale, la mărirea randamentelor unor procese chimice. În agricultură se obțin efecte economice importante prin folosirea tehnologiilor biologice și se speră să se reducă influența negativă asupra mediului și vieții oamenilor a excesului de insecticide, fungicide și îngrășăminte chimice. Cercetarea energetică studiază cu perseverență în ultimul timp căile pentru transformarea directă a energiei soare cu ajutorul unor procese biofizice și biochimice. Se caută totodată în diferite ramuri tehnologii nepoluante care să asigure realizarea „ciclică” a producțiilor prin utilizarea completă a tuturor deșeurilor și reziduurilor. Asemenea modele există în natură unde circuitul apei, al azotului, al bioxidului de carbon este ciclic și nu duce la formare de deșeuri și poluare.

Strategia dezvoltării folosește și particularitatea caracterului cumulativ pe care-l are progresul cercetării științifice: pe baza descoperirilor obținute într-un domeniu al științei se realizează progrese și în alte domenii care — la rîndul lor — au influențe favorabile asupra multora din tehnologiile diverselor ramuri. Cele mai spectaculoase progrese se obțin de regulă în domeniile de „graniță”, la interferența disciplinelor științifi-

ce, ca și la aplicarea în noi ramuri și domenii a unor metodologii de cercetare sau tehnologii de producție specifice altor ramuri.

În sfîrșit strategia dezvoltării trebuie să asigure condiții pentru ca cercetarea științifică să devanseze permanent dezvoltarea producției, să ofere soluții dinainte pregătite problemelor ce decurg din orientările majore ale creșterii economico-sociale: valorificarea superioară a potențialului național de resurse naturale, punerea în valoare a noi surse de energie, modernizarea tehnologiilor și structurii organizatorice a producției, mecanizarea și automatizarea tuturor activităților, crearea de substanțe și materiale noi, superioare. La Conferința națională a cercetării științifice și proiectării din octombrie 1974, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al Partidului Comunist Român sublinia... „cercetarea trebuie să meargă cu un pas înainte, să soluționeze nu numai problemele legate de înfăptuirea concretă a planului cincinal și a planurilor anuale, ci să abordeze probleme noi, de perspectivă, pentru a putea orienta și oferi baza întocmirii viitoarelor planuri de dezvoltare economico-socială, pentru a situa întreaga dezvoltare a societății noastre pe temeiul științei și tehnicii celei mai avansate” 5).

Această teză de o mare valoare principală și practică pentru strategia dezvoltării noastre aduce în prim plan necesitatea creșterii contribuției activității științifice și tehnologice proprii la uriașa și complexa operă de edificare a unei economii socialiste puternice și dinamice, la ridicarea patriei noastre în rîndul statelor avansate ale lumii.

5) Nicolae Ceaușescu: Cuvîntare la Consfătuirea Națională a cercetării științifice și proiectării, Scînteia 25 oct. 1974.

Convorbiri economice cu Gerhart BRUCKMANN

Institutul internațional
pentru analiza
aplicată a sistemelor
(Laxenburg, Austria)

MODELELE MONDIALE NU REPREZINTĂ UN SIMPLU JOC INTELECTUAL

● Cum se explică interesul din
ultimii ani pentru modelele mon-
diale ?

– Apariția în 1972 a lucrării „Limitele creșterii” a suscitat un mare interes, dar a generat și un val de critici. În mod eronat lucrarea a fost considerată ca fiind un raport al Clubului de la Roma; Aurelio Peccei, întemeietorul și purtătorul de cuvânt al Clubului de la Roma arată însă că era vorba de raportul unei grupe de cercetare independente (de pe lângă profesorii Forrester și Meadows) către Clubul de la Roma, care solicita specialiștilor să-și susțină prin lucrări îmbunătățite criticile formulate. Prin aceasta se născuse modelarea globală, adică construirea de modele mondiale. Modelarea mondială poate fi definită ca încercarea de a reprezenta sub forma unor sisteme de relații matematice cele mai importante dezvoltări ecologice, tehnologice, economice, demografice și sociale ca și interacțiunea lor reciprocă. Acest fel de modele are față de modelele ideale următoarele avantaje: condițiile sînt explicite și transparente, iar fiecare concluzie poate fi în consecință verificată nemijlocit; dacă un critic consideră o restricție ca neîntemeiată atunci relația respectivă poate fi modificată în concordanță cu propunerile lui.

Bineînțeles că fiecare model rămîne totuși numai un model, adică o reprezentare incompletă a realității; dacă un nou tip de avion se comportă în aer în alt mod decît modelul testat în canalul de vînt, atunci cu atît mai mult acest lucru este valabil în cazul reprezentării modelate a dezvoltării omenirii, unde: a) relațiile pot fi formulate mult mai puțin precis, b) cunoștințele noastre despre multe relații sînt încă foarte incomplete (de exemplu dependența modificării climatei în funcție de eliberarea de energie, rezultatul negativ al livrărilor de ajutoare în alimente asupra agriculturii țării respective etc), c) omul însuși apare ca actor, adică nu este numai parte a sistemului, ci el influențează sistemul prin acțiunea lui.

Cam în același timp cu primele modele amintite a fost creat Institutul internațional pentru analiza aplicată a

sistemelor (I.I.A.S.A.), ai cărui membri erau academiile de științe inițial a 12, ulterior a 17 state industrializate din Est și din Vest.

I.I.A.S.A. s-a decis să nu abordeze ea însăși un model mondial, însă să încerce să sprijine prin organizarea unei serii de conferințe dezvoltarea de modele mondiale la care să fie invitate toate grupele de cercetare care lucrează în acest domeniu.

● Ce rol concret au avut aceste conferințe ?

– Prima asemenea conferință a avut loc în aprilie-mai 1974 și a vizat modelul mondial al lui Pestel-Mesarović, model care a fost prezentat publicului o jumătate de an mai tîrziu în cadrul ședinței din Berlinul de Vest a Clubului de la Roma. Varianta populară a acestui model a fost publicată sub titlul „Omenirea la răspîntie”; cele cinci volume tehnice au apărut însă ca rapoarte rezultative ale numitei conferințe I.I.A.S.A. În timp ce în modelul Forrester-Meadows lumea era considerată ca o unitate, modelul Pestel-Mesarović este din punct de vedere regional și industrial puternic dezagregat. Variante mai noi ale acestui model sînt folosite într-o măsură crescîndă de guverne pentru analiza unor alternative de plan.

A doua conferință I.I.A.S.A. (septembrie 1974) a fost dedicată unui model mondial prezentat de o grupă de cercetare sud-americană de pe lângă Fundația Bariloche. În timp ce modelele mondiale amintite mai înainte încercau să prezinte variante ale unor dezvoltări viitoare, modelul Bariloche își propune în mod expres o finalitate normativă, atingerea unui anumit țel normativ. În analiza problemei se pleacă de la întrebarea în ce interval de timp și pe ce căi s-ar putea reuși ajutorarea regiunilor mai sărace ale globului pentru a se ajunge la un standard de viață acceptabil. Corespunzător acestei funcții-scop a fost dată ca mărime exogenă viitoarea dezvoltare a țărilor industrializate. Despre acest model mult timp nu a existat decît un volum cu rezultatele conferinței I.I.A.S.A.; de curînd a apărut în limbile

franceză, engleză și germană o versiune într-o formă de știință popularizată. Cel mai important rezultat al modelului Bariloche a fost concluzia că chiar în accepțiuni optimiste vor trebui să treacă decenii înainte ca în regiunile sărace ale globului masele largi ale populației să fi atins un standard de viață acceptabil.

În cadrul celei de-a treia conferințe I.I.A.S.A. (septembrie 1974) a fost prezentat și discutat modelul MOIRA, elaborat de o echipă olandeză condusă de profesorul Hans Linnemann. Și în acest caz singura documentație a reprezentat-o volumul cu rezultatele conferinței I.I.A.S.A. Lucrarea M.O.I.R.A.: „Model of International Relations in Agriculture”, editată de North Holland Publishing Company, urmează să apară în viitorul apropiat. Acest model renunță în mod conștient la o abordare generală a problematicii pentru a se putea ocupa într-o măsură mai mare și în detaliu de probleme ale producției, livrării și consumului de bunuri alimentare pe întregul glob. Un rezultat principal al acestui studiu temeinic a fost că a demonstrat necesitatea unui mănunchi de măsuri hotărîtoare pentru diminuarea foametei pe glob.

A patra conferință (septembrie 1976) a fost destinată comparației unui model vest-european cu unul est-european și anume a modelului SARU elaborat de Departamentul Mediului Înconjurător din Anglia cu modelul MRI realizat de o grupă de cercetare poloneză. Cu toate că s-a pornit de la concepte ideologice fundamentale diferite, au apărut în mod surprinzător asemănări considerabile în formulări și construcție.

Conferința a cincea (septembrie 1977) a fost destinată temei „Metode input-output în modele mondiale”. A fost prezentat modelul Leontief elaborat de O.N.U. („The Future of the World Economy”), modelul FUGI al profesorilor japonezi Kaya, Onishi și Suzuki, ca și lucrările profesorului Bottomly din Marea Britanie referitoare la corelarea mondială a tabelelor input-output ale tuturor țărilor. Pentru prima dată la această conferință au participat și și-au expus părerile și cercetători sovietici, prezentînd lucrările lor în acest domeniu.

● Pentru toamna anului 1978 este planificată cea de-a șasea conferință I.I.A.S.A. Care va fi obiectul său ?

– Va fi o conferință finală destinată unei comparații concluzive referitoare la modelele mondiale elaborate pînă în prezent. Scopul conferinței va fi să stabilească ce metode urmează să fie folosite pentru a răspunde mai corect anumitor întrebări, înainte de toate însă să stabilească limitele și viabilitatea modelelor mondiale. Cum am amintit la început, fiecare model poate fi numai o reprezentare incompletă a realității. Cu toate acestea se poate și trebuie să se afirme cu cugetul împăcat că lucrările referitoare la modelele mondiale nu trebuie privite ca un simplu joc intelectual. Bineînțeles, că nici unul din aceste modele nu poate prezice viitorul, ele pot furniza însă informații importante asupra unor relații pe care organele de decizie nu le-ar putea intui sau cunoaște într-o măsură corespunzătoare din alte surse. În acest sens se și speră că modelele mondiale vor fi folosite în viitor într-o măsură tot mai mare pentru a circumscrie limitele în cadrul cărora se vor putea mișca planurile naționale.

D. D.

○ cerință a edificării unei noi ordini economice internaționale

PROMOVAREA UNOR RELAȚII ECONOMICE LARGI, NESTÎNJENITE ȘI STABILE

CRIZA ECONOMICĂ actuală din lumea capitalistă, apariția în contextul acestei crize a unor dificultăți crescînde în crearea disponibilităților pentru plățile externe, au determinat o recrudescență, într-un mare număr de țări, a politicii protecționiste sub forma celor mai variate restricții în materie de schimburi comerciale și de plăți. Deși în 1976 s-a înregistrat un anumit eviriment în comerțul mondial care a avut ca efect temperarea cererilor din partea patronatului din țările occidentale pentru obținerea unor măsuri restrictive motivate de dezechilibrul balanței de plăți, atât partea din comerțul mondial afectată de măsurile restrictive, cât și aria geografică a aplicării acestor măsuri s-au lărgit. La o asemenea concluzie îngrijorătoare a ajuns raportul anual cu privire la restricțiile de schimb, elaborat de experții Fondului Monetar Internațional.

La începutul anului 1977 a devenit limpede că tendința de educere a protecționismului care a caracterizat politica comercială a țărilor dezvoltate în întreaga perioadă de după cel de-al doilea război mondial a suferit o regretabilă întrerupere. Pentru înțelegerea acestui fenomen, a semnificațiilor și consecințelor lui față de economiile naționale și de economia mondială în ansamblu, trebuie arătat că practicile restrictive sînt de uz curent în economia capitalistă, însă că încă din 1944, țările membre ale Fondului Monetar Internațional s-au angajat să realizeze obiectivul statutar al „eliminării restricțiilor valutare care stînesc creșterea comerțului mondial”. În timp ce țările membre ale unui alt organism internațional, G.A.T.T., și-au propus eliminarea treptată a restricțiilor asupra importului și exportului. Rezultatul numeroaselor „runde” de negocieri purtate în cadrul acestui organism specializat a fost o anumită degrevare a restricțiilor comerciale. Practicile protecționiste au rămas tot mai mult un specific al țărilor mai puțin dezvoltate, reflectînd interesele acestora legate de stadiul lor de dezvoltare, în care unele ramuri și subramuri economice trebuie apărate de concurența distructivă a partenerilor de schimburi mai avantați.

Toate eforturile meritorii de reducere a restricțiilor atît pe planul schimburilor comerciale, cît și pe acela al plăților internaționale care s-au desfășurat de-a lungul a trei decenii, au fost prusc paralizate de criza actuală. Prăbușirea eșafodajului politicii anti-restrictive, construit în trecut cu atîtea dificultăți, a pornit tocmai de acolo de unde ne-am fi așteptat altă dată mai puțin: de la țările industriale din Occident. Ele s-au considerat îndreptățite să recurgă la protecționism pe considerentele somajului în creștere și obstacolelor tot mai mari în calea echilibrării balanței de plăți. După cum se arată în documentul citat, restricțiile la import au devenit curente nu numai în țările mai puțin dezvoltate și în cele producătoare de materii prime, dar și în cele industriale, nivelul restricțiilor situîndu-se în prezent substanțial mai sus decît înainte de 1974, adică înainte de declanșarea crizei economice și financiar-valutare.

O situație deosebit de precară au în această privință țările în curs de dezvoltare. Barierele la import ale țărilor dezvoltate vizează în primul rînd mărfurile exportate de țările în curs de dezvoltare și, deoarece exportul reprezintă principala sursă de venituri în valută a acestor țări, ele sînt puse în situația de a-și restrînge programele de dezvoltare din cauza insuficienței mijloacelor de plată pentru importurile de mașini și utilaje.

Frine în calea dezvoltării schimburilor

DOCUMENTUL menționat arată că țările industriale au folosit în ultima vreme într-o măsură crescîndă practici de limitare cantitativă selectivă a importurilor sub forma stabilirii de cote și licențe, aplicînd între altele și taxe asupra unor mărfuri considerate că fac obiectul unei politici de dumping. Aceste politici au fost motivate de probleme de competitivitate și de utilizarea a forței de muncă, mai curînd decît de dificultățile de echilibrare a balanței de plăți.

În schimb, dificultățile de balanță au prevalat în justificarea măsurilor de control necantitativ al importului. Țările industriale, de exemplu, au recurs îndeosebi la obligativitatea depu-

nerii în prealabil a unei părți din costul importului, la supra-taxele de import, la taxele în valută asupra plăților pentru import, în vederea echilibrării balanței comerciale prin reducerea importului și, pe această cale, a reducerii deficitului balanței de plăți.

În ce privește **restricțiile cantitative la import**, mai multe țări membre ale Pieței comune au menținut sistemul de cote și licențe față de țările terțe sau l-au modificat în sensul dezvoltării ori restrîngerii lui. Astfel, unele țări între care Franța, Republica Federală Germania și Marea Britanie au luat măsuri suplimentare de reducere a importului de textile din anumite țări. La acestea se adaugă înțelegerea încheiată de Piața comună cu unele țări în curs de dezvoltare privitoare la limitarea unor exporturi ale acestora de textile și încălțăminte. De asemenea, Piața comună a autorizat unele țări membre să nu aplice normele comunitare la unele produse importate din afara Pieței.

Se menționează în aceeași ordine de idei discuțiile care au avut loc spre sfîrșitul perioadei examinate între C.E.E. și Japonia în vederea reducerii excedentului comercial al acestei țări. R.F.G., dimpotrivă, a majorat cotele la importul unor produse din țările membre ale C.A.E.R. și din R.P. Chineză. Alte țări vest-europene decît cele din Piața comună, cum ar fi: Grecia, Portugalia, Suedia, Norvegia, Elveția, au recurs la noi prohibiții, licențe și cote. În S.U.A. s-a procedat de asemenea la adoptarea unor măsuri restrictive, cum ar fi cotele la importul majorității oțelurilor speciale, la importul de carne și alte alimente.

În schimb, unele țări în curs de dezvoltare (Argentina, Bangladesh, Chile, Columbia, India, Mexic, Pakistan) au procedat la o reducere a restricțiilor la import, în timp ce altele (Jamaica, Panama, Peru) au introdus sau au înăsprit sistemul restricțiilor la licențelor la import.

O parte din țările exportatoare de petrol (Irak, Iran) care în cursul anilor 1974—1975, profitînd de conjunctura lor specială, au fost singurele care au liberalizat regimurile de import, s-au văzut anul trecut constrînse să treacă din nou la prohibiții sau restricții cantitative, menite să reducă programele lor anuale de import.

O altă practică restrictivă este aceea **impunerii de taxe și suprataxe la import**. Această formă de protecționism a fost aplicată pe o scară mai largă decît în trecut. Brazilia, de exemplu, a extins pînă în decembrie 1979 majorările de taxe vamale care s-au aplicat începînd din 1975 asupra unui mare număr de articole și care s-au ridicat la 30—100% față de vechile taxe. Indonezia a introdus în 1976 suprataxe de 200—300% asupra importului de fier și oțel. Spania a recurs la o majorare de 20% față de taxele vamale existente asupra unor mărfuri reprezentînd circa 40% din totalul importurilor. S.U.A. și țările Pieței comune au lărgit utilizarea taxelor de import așa-zise anti-dumping. În schimb, sistemul generalizat de preferințe al țărilor din Piața comună și al altor țări dezvoltate a fost lărgit în favoarea majorității importurilor de produse agricole din țările cele mai puțin dezvoltate.

Crearea de **depozite valutare prelabile obligatorii** ca mijloc de restrîngere a importurilor a fost de asemenea o măsură aplicată tot mai mult într-o serie de state occidentale. Astfel, Italia a introdus în 1976 obligația depunerii anticipate pe timp de 90 zile fără drept de dobîndă a unei sume echivalente cu 50% din suma tranzacției de import la cumpărarea valutei necesare la importul de mărfuri, ca și la multe alte tranzacții care nu făceau înaintea obiectul obligației de depozit referitoare la transferul extern de capital. Argentina a obligat pe importatori să cumpere titluri (obligațiuni) pentru suma integrală reprezentînd prețul f.o.b. al importului, măsură aplicabilă asupra unei mari părți din import (această măsură a fost între timp suspendată). Brazilia a menținut obligația depunerii unei sume reprezentînd valoarea integrală a importului, introdusă în 1975, iar Columbia a introdus constituirea anticipată a unui depozit de 10% (acum 30%) odată cu primirea licenței de import.

Reglementarea plăților privind importurile constituie încă o

cale de restringere a importurilor în numeroase țări occidentale, care se adaugă la cerința de constituire a depozitelor prealabile. Astfel, în martie 1976, Italia a cerut importatorilor ca plata anticipată a valorii mărfurilor importate care depășesc 2 milioane de lire italiene să fie efectuată cu valuta străină împrumutată de la băncile autorizate. Republica Dominicană a anunțat în septembrie 1976 că pentru importul mai multor mărfuri, statul nu va mai acorda valută, Portugalia a impus limite la finanțarea internă de către băncile comerciale a unor importuri. Alte țări au introdus și ele reglementări restrictive în domeniul plăților la import, cum ar fi: Etiopia, Indonezia, Peru, Sierra Leone, Turcia.

Eforturi pentru majorarea exporturilor

UNA DIN ANOMALIILE actualei perioade care fac atât de dificilă ieșirea din impas o constituie existența paralelă, concomitentă, a reglementărilor restrictive în materie de import în numeroase țări ale lumii, pe de o parte, și a eforturilor pe care de asemenea numeroase țări, atât dezvoltate cât și în curs de dezvoltare, le depun în vederea creșterii exportului, pe de altă parte, ca și când această creștere n-ar implica *sine qua non* înțenia partenerilor de schimb de a majora corespunzător importul.

Incurajarea exportului s-a efectuat în ultima vreme prin practicarea întregii game de măsuri clasice: acordarea de stimulente la export sub formă de scutiri sau reduceri de impozite, uneori chiar acordarea de subvenții, facilități preferențiale la finanțare. Puține au fost țările care, pentru îmbunătățirea aprovizionării interne sau pentru exercitarea unei presiuni asupra prețurilor de pe piață, au adoptat limitări cantitative la export și aceasta numai pentru anumite articole. Astfel, în octombrie 1976, în S.U.A. au fost prelungite reglementările de control al exporturilor, introduse în 1969, care expirau la 30 septembrie 1976. Țări ca Brazilia, Guatemala, India, Mexic, Nigeria, au procedat la accentuarea politicii restricțiilor cantitative la export sau au introdus licențe pentru anumite exporturi.

În ceea ce privește stimulentele la export, Argentina a micșorat taxele vamale și într-un număr de cazuri le-a eliminat, însă spre sfârșitul anului trecut le-a reintrodus parțial. Taxele vamale de export au fost de asemenea reduse pentru anumite mărfuri în India, Indonezia, Malaezia, Niger. Costa Rica a adoptat un sistem de bonificare în numerar pentru export care s-a adăugat la sistemul existent de reduceri tarifare. Israel a procedat la reduceri ale impozitelor indirecte asupra exporturilor de bunuri și prestări de anumite servicii. Noua Zeelandă a prelungit până în 1980 stimulentele acordate exportatorilor.

O serie de țări au căutat să îmbunătățească situația exportatorilor prin aplicarea de măsuri destinate să creeze condiții favorabile în domeniul finanțării, asigurării și garantării tranzacțiilor de export.

În ce privește finanțarea exportului, au fost create mecanisme noi sau suplimentare de finanțare, au fost dezvoltate facilitățile existente de credit pentru exportatori, au fost ușurate condițiile de acordare a creditelor de export. În Austria, Belgia, R.F.G., Olanda, Marea Britanie, au fost procurate noi fonduri pentru creditarea exportului; în Brazilia au fost acordate noi facilități pentru finanțarea capitalului circulant necesar întreprinderilor producătoare pentru export sau întreprinderilor comerciale de export. Columbia a lărgit accesul la fondul special creat pentru sprijinirea exportului în țările Pactului Andin și a sprijinit printr-o nouă linie de credit finanțarea cerințelor de capital circulant ale întreprinderilor de producție, depozitare și comercializare a principalelor articole de export ale țării. Spania a înființat un nou fond de creditare a cumpărătorilor, destinat sprijinirii acțiunilor de finanțare a achizițiilor străine de mărfuri spaniole.

În iunie 1976, mai multe țări industrializate au convenit asupra unei coordonări a reglementărilor naționale referitoare la finanțarea exportului ca mijloc de armonizare a condițiilor și de cooperare între țările exportatoare. Pe baza acestei înțelegeri și pentru o perioadă inițială de un an, Canada, Franța, Italia, Japonia, Marea Britanie, R.F.G. și S.U.A. au făcut declarații separate stabilind: (a) plata obligatorie din mijloace proprii a cel puțin 15% din valoarea contractuală în cazul creditelor de export; (b) termene maxime ale creditelor și anume: 10 ani pentru țările sărace, 8 ani și jumătate pentru țările mijlocii și 5 ani pentru țările bogate; (c) dobânda minimă de la 7,25 la 8%, în funcție de termenul contractual și de clasificarea țării importatoare într-una din categoriile de mai sus.

În domeniul garanțiilor acordate de guverne și al asigurării creditelor de export, plafoanele garanțiilor care pot fi acordate au fost majorate substanțial în Austria, Norvegia și Suedia. Malaezia a instituit un sistem de garantare a încasărilor din export în ianuarie 1977. Suedia a instituit de asemenea un sis-

tem de garantare a cursului valutar, în scopul acoperirii eventualelor pierderi la exporturile efectuate în valută străină.

În domeniul plăților pentru **invizibilele curente**, numeroase țări au impus noi restricții sau au înăspriț pe cele vechi. În Italia, de exemplu, plățile pentru invizibile au fost puternic afectate de aplicarea dispoziției privind crearea de depozite nepurtătoare de dobândă în cazul cumpărării de valută străină menționată înainte, precum și de o taxă aplicată la cumpărările de valută. În Brazilia a fost introdusă obligația constituirii unui depozit nepurtător de dobândă odată cu cererea de eliberare a pașapoartelor și a vizei de ieșire din țară. Israel și Jamaica au întărit restricțiile asupra eliberării de valută pentru călătorii în străinătate. Filipinele au introdus măsuri de limitare a transferului de profituri și dividende.

Un alt aspect al politicii restrictive este acela față de **mişcările de capitaluri**, îndeosebi față de cele pe termen scurt. Țările industriale au adoptat în ultima vreme o serie de măsuri de control și supraveghere bancară și nebancaară asupra fluxurilor de capital pe termen scurt, în scopul prevenirii influențelor negative pe care adeseori aceste fluxuri le-au exercitat asupra evoluției cursurilor valutare. Aceste măsuri au avut un caracter mai drastic în Marea Britanie și Italia, evident în legătură cu gravitatea problemelor de plăți externe cu care aceste țări au fost confruntate. În Elveția, dimpotrivă, măsurile luate au avut drept scop restringerea intrărilor de capital pentru contenirea presiunilor ascendente asupra francului elvețian. Pe de altă parte, un număr de țări neindustriale au luat măsuri de încurajare a investițiilor directe din străinătate. În Argentina, de exemplu, o nouă lege privitoare la investițiile străine a lărgit sfera de acțiune a investițiilor de capital extern, a redus impozitele pe profit și pe transferul de dividende, a adoptat o atitudine mai liberală în ce privește repatrierile de capital. În noiembrie 1976, Finlanda a ridicat limita de participare străină la capitalul holding-urilor finlandeze de la 20 la 40%. În Spania au fost autorizate investițiile străine de peste 100 milioane pesetas cu condiția să furnizeze noi locuri de muncă și să nu pretindă plăți în valută pentru achiziții de tehnologie străină. Totuși, alte țări, cum ar fi Abu Dhabi, Indonezia și Nigeria au redus plafonul de participare a capitalului străin la întreprinderile autohtone, iar investițiile străine din exploatarea resurselor naturale cheie au fost naționalizate, în Venezuela, Abu Dhabi și Qatar.

Un capitol distinct în această privință îl constituie interdicțiile sau controalele asupra fondurilor împrumutate în străinătate de către rezidenți. Astfel, în Australia a fost extins embargo-ul asupra acordării de credite externe.

Aprecieri finale

ÎN FAȚA acestei inextricabile țesături de practici restrictive, discriminatorii, nu poate fi ocolită constatarea că în ultima vreme, țările occidentale sub presiunea fenomenelor de criză s-au angajat pe povârnișul politicii protecționiste, în speranța că, aruncând asupra altora consecințele crizei, se vor salva ele însele.

Întreaga experiență a umanității arată că soluția nu rezidă în baricadarea țărilor în spatele barierelor de tot felul și că o asemenea tendință nu poate decât să aducă mari prejudicii și să amine rezolvarea reală a problemelor cu care este în prezent confruntată economia mondială. Raportul anual al Fondului Monetar Internațional care a fost prezentat sesiunii F.M.I. și Băncii Mondiale — ale cărei lucrări s-au desfășurat la sfârșitul lunii septembrie la Washington — a sesizat primejdiile acestei tendințe. „Persistența unor asemenea presiuni (în sensul luării de măsuri protecționiste) — arată raportul — care rezultă în mod evident din sentimentele protecționiste ale unor industrii din câteva țări industriale continuă să fie cauza unor serioase preocupări. Dacă nu se va rezista presiunilor protecționiste, recurgerea la restricții asupra comerțului va dăuna sistemului comercial deschis; el nu va aduce nici o soluție reală pentru problemele economice care confruntă economiile industriale și ar putea avea efecte distructive asupra prosperității economiei mondiale”.

Această primejdie face ca tot mai multe state să se pronunțe pentru renunțarea la practicile protecționiste unilaterale, la bariere, discriminări și restricții, pentru elaborarea unor norme convenite care să asigure stabilitatea, certitudinea și eficiența schimburilor economice internaționale.

Limitările impuse sistemului de plăți, comerțului internațional în cadrul noului acces de protecționism constituie una din cauzele pentru care România acordă o însemnată atitudine mare instaurării unei noi ordini economice mondiale care, așa cum arată tovarășul Nicolae Ceaușescu, „să permită făurirea unei economii bazate pe colaborare reciproc avantajoasă, pe stabilitate, să asigure bunăstarea tuturor națiunilor”.

dr. Costin KIRIȚESCU

TENDINȚE CONIUNCTURI

Dinamica prețurilor internationale ale produselor de bază în luna octombrie 1977

POTRIVIT indicelui agregat I.E.M. (1970—1972 = 100), prețurile internaționale ale produselor de bază cuprinse în nomenclatorul de export-import al R. S. România au scăzut în octombrie a.c. cu 1,1%.

Pe piața materiilor prime și a semifabricatelor industriale, s-a înregistrat o scădere pe ansamblu, a prețurilor cu 2,6%. Prețurile au scăzut la metale (-3,5%), fibre animale și vegetale (-0,8%) și pici brute (-0,9%). Creșterile de prețuri înregistrate la unele categorii de produse cum sunt: minereuri (+1,6%), cauciuc (+1,6%), lemn și produse din lemn (+1,5%), s-au datorat în exclusivitate deprecierei cursului dolarului față de valutele în care sunt exprimate prețurile respective.

În cadrul grupei de combustibili, prețurile au crescut la produse petroliere (+1,1%); de asemenea la cărbune și cocs (+2%), ca urmare a deprecierei dolarului față de moneda vest-germană, în care sunt exprimate aceste prețuri.

Prețurile la produsele agroalimentare de bază nu înregistrat tendințe diferențiate.

Sectorul marketing și conjunctură economică internațională — I.E.M.

INDICELE SINTEPIC I.E.M. ÎN ANII 1975-1976 ȘI ÎN SEPTEMBRIE-OCTOMBRIE 1977

Categoria de produse	Anul	Indici anuali	Sept.	Oct.
INDICE GENERAL				
	1975	219,2	213,0	212,5
	1976	226,2 ^a)	231,5	230,0
	1977		226,9 ^a)	224,4 ^a)
1. Produse alimentare				
	1975	203,7	200,0	194,1
	1976	180,8	179,6	176,4
	1977		170,6 ^a)	170,4 ^a)
cereale				
	1975	216,7	239,5	228,8
	1976	198,3	195,3	181,6
	1977		142,9	150,2
sem. oleag., prod. deriv., gras. anim. și veg.				
	1975	195,0	184,6	181,1
	1976	163,7	176,1	177,0
	1977		171,5	166,0
animale, carne și prod. animal.				
	1975	159,3	165,0	166,7
	1976	152,8	152,2	152,4
	1977		161,8 ^a)	164,4 ^a)
zahăr și produse tropicale				
	1975	314,0	245,7	224,4
	1976	243,5	230,7	231,2
	1977		244,7	231,4
2. Combustibili				
	1975	343,0	344,9	355,4
	1976	366,7	373,4	373,2
	1977		393,5	397,8 ^a)
cărbuni și cocs				
	1975	260,0	243,2	247,9
	1976	266,5	263,6	276,7 ^a)
	1977		287,9	293,7 ^a)
țitei				
	1975	461,2	450,9	492,0
	1976	496,7	500,8	500,8
	1977		551,8	551,8
produse petroliere				
	1975	373,9	396,3	401,2
	1976	408,4	419,9	412,4
	1977		429,9	434,6
3. Materii prime industriale				
	1975	189,1	179,6	177,9
	1976	201,9 ^a)	209,0	208,8
	1977		198,8 ^a)	193,6 ^a)
minereuri				
	1975	178,4	174,1	174,1
	1976	164,9 ^a)	162,3	164,6
	1977		144,3 ^a)	146,6 ^a)
metale				
	1975	185,1	174,0	169,0
	1976	194,8	202,2	196,5
	1977		199,9	188,9 ^a)
cauciuc				
	1975	159,8	157,8	153,5
	1976	219,5	217,6	234,3
	1977		242,2	246,1
lemn și produse din lemn				
	1975	229,0	211,1	215,7
	1976	222,1	226,1	231,0
	1977		226,2 ^a)	229,5 ^a)
fibre animale și vegetale				
	1975	162,4	166,8	167,5
	1976	228,4	246,2	254,4
	1977		180,8	179,4
pici				
	1975	114,8	125,8	135,2
	1976	169,8	186,9	160,7
	1977		171,8	170,2

a) Date provizorii pentru porci vii, vite, carne de vită, huii, cocs de furnal, minereu de fier, feromangan, ferossiliciu, oțel comercial, tabla groasă, tablă subțire laminată la rece, sîră neagră reocaptă, laminată de cupru, cherestea de rășinoase, celuloză, hirtie Kraftliner.

Orientări în dezvoltarea economică

Albania: perspective deschise de actualul cincinal

INDUSTRIA ALBANEZĂ va înregistra în cincinalul actual (1976—1980) ritmuri rapide de creștere. O mare atenție se acordă industriei mijloacelor de producție. Un accent deosebit se pune pe valorificarea superioară a minereurilor de feronichel și cupru, pe dezvoltarea exploatărilor carbonifere. Mina de cărbune de la Valias, mina de feronichel de la Prengas, fabrica de îmbogățire a cuprului de la Fushi-Arres, fabrica de hirtie de la Leghe vor intra în curînd în funcțiune. În anul 1980, comparativ cu 1975, se vor înregistra majorări importante ale producției în industria feronichelului (circa 500%), în sectorul energetic (circa 150%), în industria chimică (circa 145%), a coesului (circa 73%), a cărbunului (circa 70%) și a materialelor de construcții (aproximativ 50%) etc. În perioada cincinalului, ritmul de creștere al producției de energie electrică va depăși ritmul de creștere, de ansamblu, al producției industriale. La aceasta vor contribui și cele două hidrocentrale ce vor fi construite la Fierza și la Kom.

Industria constructoare de mașini are printre sarcinile principale întreținerea parcului de autovehicule și de echipamente, dezvoltarea producției pieselor de schimb (astfel încît să se acopere 95% din necesarul de piese de schimb al țării), a subsansamblelor, agregatelor și a unor mașini-unelte destinate procesului de mecanizare a producției.

Pentru dezvoltarea industriei siderurgice — Combinatul siderurgic de la Elbasan aflîndu-se în cea de a doua etapă a construcției — vor fi destinate fonduri importante de investiții, asigurîndu-se astfel baza pentru creșterea producției de mașini și utilaje.

În agricultură, se prevede ca în anul 1980 să se obțină o cantitate de cereale panificabile cu peste 50% superioară celei realizate în 1975. Sînt în curs de sporire recoltele de sfeclă de zahăr, floarea soarelui, bumbac, cartofi, legume, struguri, citrice, precum și producțiile de carne și ouă. Toate aceste obiective din agricultură sînt posibile ca urmare a majorării parcului de tractoare, a producției de îngrășăminte chimice și a extinderii irigațiilor.

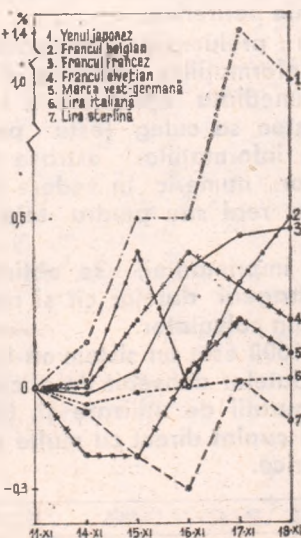
În cincinalul 1976—1980 va fi perfecționată structura economiei naționale a Republicii Populare Socialiste Albania, iar venitul său național va crește în aceeași etapă cu circa 7% în medie pe an, ceea ce va favoriza majorarea veniturilor reale ale populației.

EVOLUȚII MONETARE

TENDINȚA de depreciere a dolarului S.U.A. față de valoritatea valutei occidentale s-a manifestat și în intervalul 14—18 XI 1977. Ca factor nou, cu influențe negative asupra cursului dolarului pe piețele valutare, a intervenit în acest interval și schimbarea trendului dobinilor pe piața internă, în sensul scăderii lor, ca urmare a creșterii masei monetare la un nivel apreciat ca prea înalt (numai în acest interval ea a crescut cu 2,4 miliarde dolari).

Valută „vedetă” a perioadei analizate a fost din nou yenul japonez. Puternic influențat de anunțarea creșterii creditului comercial japonez pe luna octombrie a.c. la 5 miliarde dolari, față de 1,6 miliarde dolari în septembrie a.c., în ciuda presiunilor exercitate de principalii parteneri comerciali asupra Japoniei de reducere a creditului său comercial, yenul a atins noi nivele record față de dolar, respectiv 242,95 yeni/dolar pe data de 17 XI 1977. Intervențiile masive ale Băncii Japoniei, care cumpărat zilnic între 50 și 200 milioane dolari, s-au vădit a fi fără efect și ca atare aceasta a fost nevoită să introducă noi restricții monetare: începînd cu 22 XI 1977 disponibilitățile în yeni ale nerezidenților de la băncile japoneze vor fi supuse obligației de constituire de depozite la Banca Japoniei, în proporție de 50%, nepurtătoare de dobinzi. Efectul acestei măsuri a fost de scurtă durată, yenul terminînd intervalul la un nivel de 243,80 yeni/dolar, cu 10% peste nivelul de la sfîrșitul perioadei ecuate. Observatorii apreciază că în curînd yenul ar putea atinge în jur de 230 yeni pentru 1 dolar.

Francul elvețian, cu un curs de 2,2009 franci/dolar la 15 XI 1977, a înregistrat și el noi recorduri de depreciere, față de dolarul S.U.A., cit și față de alte valute. Valuta elvețiană s-a reprecizat de la 15 X al 15 XI a.c. cu

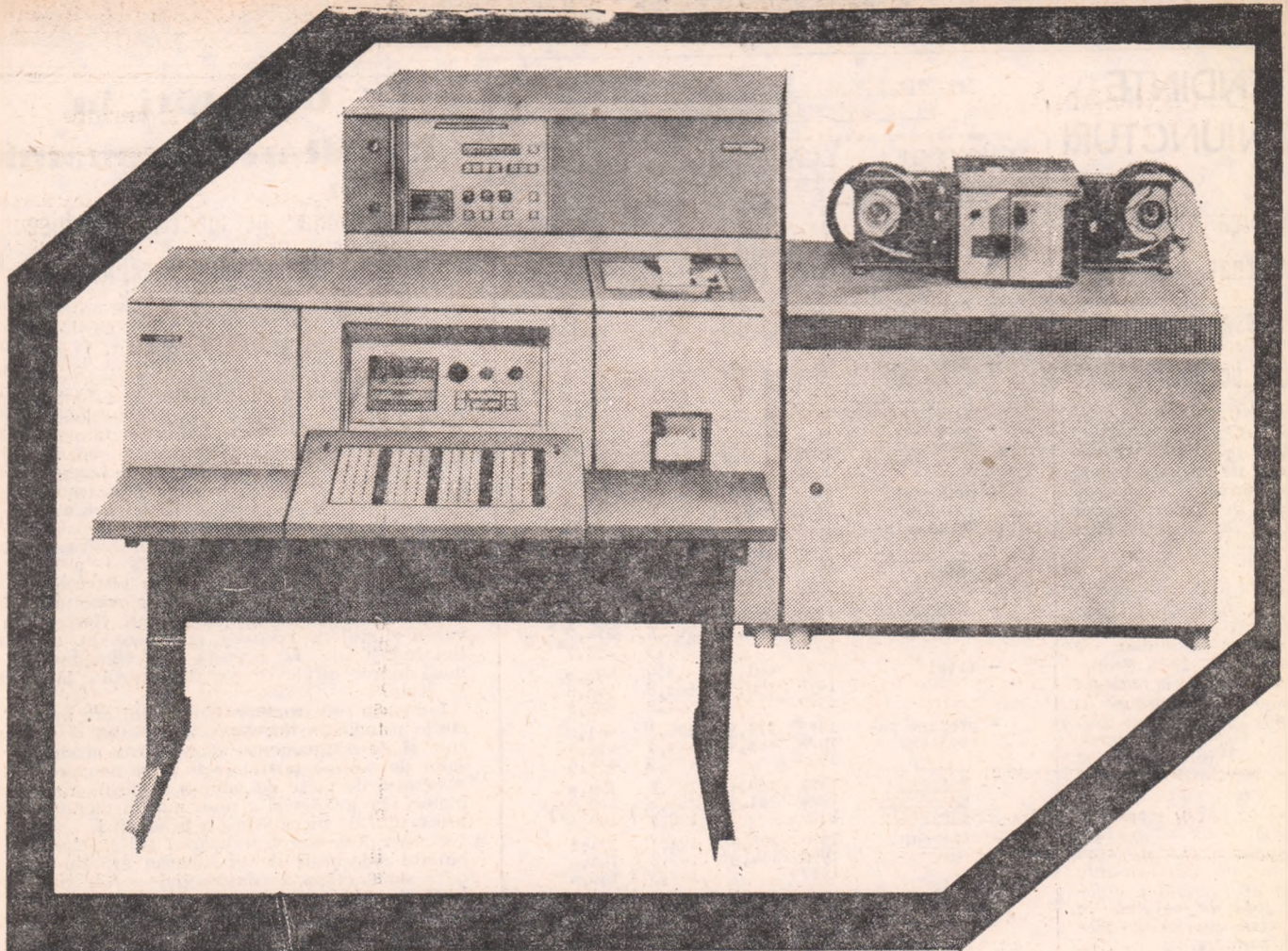

3,1%, iar de la începutul anului cu 10,4% față de valutele principalelor 15 parteneri ai Elveției. Francul francez a înregistrat o curbă permanent ascendentă față de dolar, terminînd intervalul la 4,8525 franci/dolar, comparativ cu 4,8760 franci cu o săptămîină în urmă (depreciere cu 0,5%), în timp ce lira italiană a fost relativ constantă în jurul a 878 lire/dolar. În cadrul „șarpelui” valutar vest-european, francul belgian a recîștigat din terenul pierdut față de moneda vest-germană, reprecizîndu-se față de dolar cu 0,5% (35,24 franci/dolar pe 18 XI, față de 35,40 franci pe 11 XI 1977), în timp ce moneda vest-germană s-a reprecizat doar cu 0,1%, la 2,2445 mărci/dolar. Lira sterlină a marcat o ușoară depreciere față de dolar, nivelul de 1,8190 dolari/liră de la sfîrșitul intervalului fiind cu 0,1% inferior celui de la închiderea săptămîinii trecute.

Prețul aurului la Londra a înregistrat o scădere de peste 7 dolari/uncie în acest interval, al doilea fixing de pe 18 XI fiind de 160,85 dolari/uncie. La această mișcare au contribuit atît unii factori tehnici, cit și presiunile puternice create prin vînzările mari (46 tone) efectuate de Portugalia pentru achitarea unor datorii contractate din S.U.A. pe termen scurt în sumă de 300 milioane dolari.

Paul DUMITRASCU
Gheorghe MUNTEAN

Evoluția principalelor valute occidentale în raport cu dolarul S.U.A. în săptămîna 14—18 noiembrie, luîndu-se ca bază cursurile din 11 noiembrie 1977

robotron 1600

Büromaschinen - Export
GmbH Berlin R.D.G. —
108 Berlin, Friedrich-
strasse 61
Republica Democrată
Germană

În cazurile în care este necesară prelucrarea de date cu o mare eficiență de utilizare, **ROBOTRON 1600** înseamnă un sistem semiautomatizat de prelucrare a datelor cu posibilități multiple.

Componente: unități descentralizate de extragere și comandă, memorii, imprimante, echipamente periferice.

Mod de lucru: prelucrarea manuală sau automată a informațiilor numerice și alfanumerice în imediata apropiere a locului în care acestea se culeg (este posibilă transmiterea informațiilor extrase direct unui calculator numeric în vederea prelucrării în timp real sau pentru teleprelucrare).

Cu ajutorul imprimantei, se obține atât protocolul extragerii datelor cit și rezultatul la ieșirea din calculator.

ROBOTRON 1600 este un sistem on-line de prelucrare a datelor deosebit de eficient în diferite configurații de utilizare și, bineînțeles, poate fi cuplat direct cu multe calculatoare numerice.

Informați-vă!
Documentația noastră
vă stă la dispoziție

R. D. GERMANĂ

RIDICAREA EFICIENȚEI ÎN DOMENIUL CONSTRUCȚIILOR EDILITARE

ELEMENTUL CENTRAL al politicii sociale în R.D. Germană îl constituie programul de construcții de locuințe, prin îndeplinirea căruia problema locuințelor, ca problemă socială, va fi rezolvată pînă în 1990. Importanța mare acordată de conducerea partidului și statului acestui program rezultă din hotărârile Congresului al IX-lea al P.S.U.G. și din planul cincinal pe anii 1976—1980. Numai pentru construcții noi și pentru modernizarea locuințelor existente, precum și pentru instalațiile aferente și auxiliare, inclusiv lucrările necesare pentru punerea în funcțiune și întreținere, sînt prevăzute cheltuieli de circa 55 miliarde mărci. Dar dezvoltarea însemnată a construcției de locuințe înseamnă mai mult decît realizarea de apartamente; este vorba și de organizarea complexă a cartierelor de locuit, în scopul asigurării condițiilor optime pentru desfășurarea comerțului, a serviciilor, a învățămîntului, a activităților culturale, a petrecerii timpului liber și a odihnei. În acest scop se prevăd mijloace importante din fonduri publice, cu sarcina de a fi utilizate în mod cit mai eficient.

În următorii cinci ani vor fi create 45 500 de locuri în creșe, astfel încît mii de mame din cîmpul muncii vor putea lucra avînd asigurată supravegherea copiilor lor. Pentru asigurarea unei înalte calități a educației comuniste, în această perioadă vor fi predate 16 200 săli de clasă. Pînă în 1980 se va lărgi în mod planificat baza tehnico-materială a comerțului cu amănuntul, potrivit unor condiții de raționalizare elaborate de fiecare district. În acest scop vor fi construite peste 100 de mari magazine comerciale.

Mărturia analizelor

ANALIZELE efectuate în 42 de raioane au evidențiat că, dacă costurile optime și metodele experimentate în sectorul construcțiilor în ceea ce privește conducerea, planificarea și stimularea activității ar fi generalizate și aplicate mai energic, atunci cheltuielile de investiții prevăzute în planul cincinal pentru construirea și refacerea de școli, grădinițe, creșe și spații comerciale ar putea fi reduse cu mai multe sute de milioane de mărci.

În acest scop este necesară utilizarea și mai ales perfecționarea proiectelor tip pentru spații comerciale și a proiectelor reutilizabile pentru școli, grădinițe și creșe. Dacă în anii 1974—1975 peste 80 la sută din investițiile de acest gen au fost realizate pe baza proiectelor tip sau reutilizabile, în 1976 ponderea acestora a crescut la 90 la sută — nivel care se va menține și în anii următori.

Pe baza propunerilor și recomandărilor comune ale unor ministere, ca cel al construcțiilor, al învățămîntului, al sănătății, al comerțului și al aprovizionării tehnico-materiale, remise consilierilor districtuale în cursul anilor precedenți, a folosirii proiectelor reutilizabile și a proiectelor tip, în toate districtele au putut fi obținute economii legate de proiectarea obiectivelor și pregătirea realizării lor. Totodată, însă, analiza arată că consiliile locale nu se pot mulțumi cu rezultatele atinse, deoarece costul obiectelor de investiții rămîne încă foarte diferențiat.

Cauza principală a acestor diferențe rezidă în deosebirile existente în nivelul tehnologiei de construcție și al consumului de materiale, ele putînd fi lichidate prin perfecționarea continuă a proiectelor tip și reutilizabile, cu aplicarea experienței celei mai înaintate. Astfel, prin îmbunătățirea proiectului tip al unei grădinițe și creșe combinate, pe baza unor noi tehnici de construcție și a unor soluții mai ieftine, în

districtul Neubrandenburg s-a elaborat, în 1973, un proiect reutilizabil care prevede cheltuieli de investiții cu peste 250 000 mărci mai reduse decît cifrele de control centrale.

Este clar că, pentru a spori eficiența lor, proiectele trebuie periodic revizuite. La Combinatul de construcții de locuințe din Rostock a fost revizuit în 1975 proiectul reutilizabil pentru liceul politehnic cu clase paralele. Cu aplicarea unor inovații deja experimentate în practică s-a putut realiza o economie de peste 300 000 mărci, care a și fost introdusă în plan.

În ceea ce privește obiectivele ale căror costuri aprobate depășesc normele stabilite este evident că consiliile locale dispun de puține posibilități pentru a verifica în ce măsură au fost justificate abaterile de la proiecte și au fost fundamentate cheltuielile suplimentare. Ca atare, controlul trebuie să fie exercitat de organele de specialitate și financiare încă în faza de pregătire. Controlul prealabil al ofertelor pentru proiecte tip și reutilizabile, inclusiv al sumelor necesare pentru lucrările la căile de acces și cele de amenajare pe plan local, a fost cel mai eficient în acele districte, în care s-a efectuat de comisii de experți, avînd competența de a aprecia dacă s-a ținut seama de costurile optime și de metodele deja experimentate.

Aceste comisii pot lua, de asemenea, măsuri și pot aproba modificări de proiecte, care să ducă la creșterea valorilor de întrebuintare, în interesul copiilor și al celorlalți cetățeni. De exemplu, în districtul Karl-Marx-Stadt valoarea de deviz orientativă a proiectului tip pentru un liceu politehnic cu clase paralele a fost depășită cu 55 000 de mărci, fiind adoptate noi soluții optime privind mobilierul școlar și noi norme de înregistrare pentru asigurarea învățămîntului de specialitate. Dar tocmai aceste modificări, care sporesc valoarea de întrebuintare, impun tuturor factorilor de răspundere obligația de a verifica în modul cel mai minuțios fiecare poziție.

Realizări și cerințe

UN PRIM CONTROL pe scară republicană, care a cuprins 40 de șantiere de școli, grădinițe, creșe sau magazine comerciale și s-a încheiat în decembrie anul trecut, a arătat că secțiile de specialitate ale consiliilor locale au reușit să reducă cu 2,7 milioane de mărci cheltuielile prevăzute la 15 obiective de investiții. Controlul a stabilit posibilitatea economisirii a încă 2,6 milioane de mărci la 17 obiective, economie care a și fost trasată ca sarcină de plan. Rezultatele arată că consiliile locale pot avea un rol eficient în asigurarea economicității, ordinii și legalității în cursul pregătirii și realizării investițiilor.

Cu toate progresele făcute, pînă acum încă nu toate consiliile locale au reușit să determine cea mai eficientă folosire a fondurilor materiale și financiare pentru construcțiile sociale, neaplicînd într-o măsură suficientă experiența înaintată. Uneori, pentru a se asigura realizarea în termen a construcției, se iau decizii de principiu fără îndeplinirea condițiilor necesare pentru asigurarea eficienței economice și se acceptă cheltuieli financiare suplimentare și chiar rabaturi la calitate.

Pentru a se obține o eficiență sporită în domeniul construcțiilor sociale, este timpul ca forurile interesate să ia măsuri de reglementare a perfecționării în continuare a conducerii și planificării investițiilor. S-ar putea lua în considerare, de exemplu, introducerea unui catalog al costurilor optime pentru domeniul construcțiilor sociale la acele combinate, care au fost desemnate în cadrul ministerului ca proiectanți speciali în acest sector al construcțiilor. În acest caz, nivelurile orientative ale cheltuielilor de investiții ar putea fi considerate ca normative obligatorii.

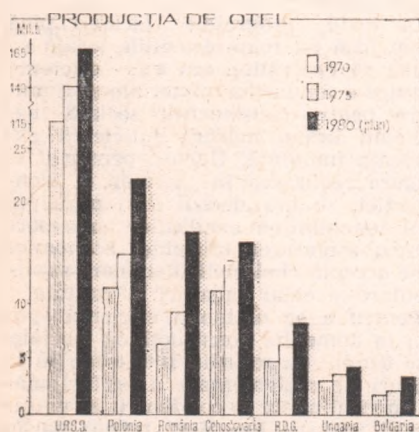
Apare de asemenea necesar să se elaboreze proiecte reutilizabile obligatorii pentru lucrările de amenajare locală și la căile de acces, pe baza costurilor rezultînd din experiența de pînă acum. Un asemenea proiect ar contribui în mod esențial la simplificarea în continuare a pregătirii investițiilor, ar oferi etaloane economice utile pentru antreprenor și beneficiar și ar stimula progresul în munca legată de elaborarea devizului. Cheltuielile care depășesc normativele medii în virtutea unor condiții speciale ar trebui fundamentate înainte de adoptarea deciziei de principiu.

Beneficiarii proiectelor tip și ai proiectelor reutilizabile trebuie, la rîndul lor, stimulați să aplice procedeele tehnologice cele mai avansate și inovațiile experimentate în practică, cu reducerea aferentă a cheltuielilor. Experiența cea mai avansată poate fi transmisă mai repede tuturor districtelor care lucrează cu tehnologii comparabile, mobilizîndu-se importante rezerve pe planul economiei naționale încă în faza planificării și elaborării balanțelor. Aceasta ar reprezenta o contribuție importantă la realizarea sarcinilor de reducere a costurilor în domeniul construcțiilor sociale, prevăzute în legea pentru planul cincinal pe perioada 1976—1980.

Siegfried HORNICH
Die Wirtschaft

Tările socialiste: dinamismul producției de oțel

DEZVOLTAREA industriei siderurgice în țările socialiste — parte integrantă a politicii de industrializare socialistă a țărilor respective — a determinat creșterea continuă a ponderii lor în producția mondială de oțel; astfel producția de oțel a țărilor socialiste din Europa a reprezentat 26,4% din cea mondială (fără R. P. Chineză) în 1960, peste 27% în 1970 și 28,7% în anul trecut.

După cum se poate vedea din graficul de mai sus, cincinalul actual marchează o nouă și sensibilă creștere a producției de oțel în țările menționate, îndeosebi în România și Polonia.

Pe urmele unui mit

UNUL DINTRE MITURILE cel mai persistent susținute în Statele Unite este cel al avantajelor „liberei întreprinderi”, având drept premisă și — totodată — drept corolar stabilitatea și perenitatea întreprinderilor mici și mijlocii, care-și găsesc „un loc sub soare”, alături de marile monopoluri.

O anchetă desfășurată de revista franceză „L'Usine Nouvelle” (vezi suplimentul din septembrie a.c.) ilustrează că întreprinderile mici și mijlocii (cu un personal de până la 1 500 de salariați) dețin o pondere în cifra de afaceri globală de 42,6%, iar în forța de muncă ocupată în economie — de 55%. Concomitent, cifrele arată că rata anuală de constituire de noi întreprinderi mici și mijlocii este de 9,5% (față de 3,5% în Franța, de exemplu), iar 57% din acestea dispar în decursul primilor cinci ani de la înființare.

Această mobilitate ridicată se datorează legilor implacabile ale concurenței capitaliste, întreprinderile mici și mijlocii neputând face față (în primul rând, din punct de vedere financiar) oscilațiilor conjuncturale de pe piață, cerinței permanente de inovare. Fapt care — arată revista — le determină să

manifeste o anumită bunăvoință în fața perspectivei de a fi înghițite de o firmă mare. Frecvența unor asemenea cazuri face ca perspectiva de a fi absorbită sau cumpărată să fie considerată, în mod filozofic, ca un sfârșit normal pentru o întreprindere de proporții reduse.

Transnaționalele și publicitatea

CHELTUIELILE pentru publicitate din țările nesocialiste sînt estimate, pe anul 1973, la 50,7 miliarde dolari pentru țările industrializate și la 4 mlrd. dolari pentru țările în curs de dezvoltare. Activitatea pe această uriașă piață se caracterizează printr-o puternică concentrare și totodată internaționalizare, prin dominația netă a unui număr redus de societăți transnaționale (în marea lor majoritate, americane).

Un studiu U.N.C.T.A.D. pe această temă relevă că participarea străină în industria publicitară este foarte importantă, îndeosebi în țările în curs de dezvoltare, în care aproape 70% din cifra totală de afaceri a acestui sector de activitate se realizează de către agențiile străine sau de către întreprinderi făcînd parte din agenții străine.

Ponderi în cifra de afaceri a agențiilor (în 1975, în %)

Țara sau grupul de țări	Agenții		
	naționale	mixte	străine
Pe ansamblul țărilor			
nesocialiste	76,3	3,3	20,4
Țări industriale	78,3	3,1	18,6
— S.U.A.	99,4	—	0,6
— Anglia	25,4	4,8	69,8
— R.F.G.	23,5	11,7	64,8
— Japonia	94,8	1,0	4,2
Țări în curs de dezvoltare	31,1	6,7	62,2
— Mexic	32,2	5,8	62,0
— Argentina	31,1	29,2	39,7
— Brazilia	38,2	—	61,8
— India	28,4	39,1	32,5

Sursa: U.N.C.T.A.D., Doc. TD/B/C. 6/AC 3/3, 1977.

Vinul... pe glob

LA RECENTA reuniune anuală (în Elveția) a Biroului internațional al vinului s-a menționat — între altele — că în deceniul 1966—1976 producția mondială de vin din struguri a depășit cu un sfert volumul consumului, încît s-au acumulat stocuri de vin însumînd cel puțin 30 milioane hl.

Se apreciază că anul trecut consumul mondial de vin a depășit 290 mil. hl, din care peste 80% revine continentului european, Europa se situează de asemenea pe primul loc în producția de vinuri (cu 67% din total), fiind urmată de S.U.A., Asia și Africa. În 1976 pro-

ducția mondială de struguri a fost repartizată în proporție de 83% pentru vinificație, de 12% pentru consum direct și de 5% pentru producerea stafidelor.

Se consideră că, în deceniul menționat, producția mondială de vin a sporit mai puțin datorită extinderii suprafețelor cultivate cu viță de vie (cu 2,5%), decît datorită creșterii recoltei medii la hectar (cu 12,8%). Din cele 10 milioane ha, cît reprezintă suprafața mondială a culturilor de viță de vie, Spania dispune de 1,73 mil. ha, Italia — de 1,41 mil. ha, Franța — 1,31 mil. ha etc.

Hydroenergetica in Argentina

DEȘI dispune de rezerve de țitei și gaze, pe care experții le consideră ca rivalizînd cu cele din Marea Nordului, Argentina își bazează programul de dezvoltare a energeticii în perioada 1976—1985, pe folosirea cu precădere a forței apelor. Fonduri totalizînd 16,5 miliarde de dolari vor fi alocate pentru construcția a 16 hidrocentrale, care vor mări producția anuală de energie hidroelectrică de la 5 800 GWh în prezent la 23 700 GWh în 1985.

Ținînd seama și de proiectele pentru a doua jumătate a deceniului viitor (printre care complexul Corpus, cu o putere instalată — potrivit variantelor de studii tehnico-economice — de 3 700—6 700 MW), actuala structură a resurselor folosite pentru obținerea energiei electrice — 70% combustibili fosili, 10% nucleari, 20% energie hidroelectrică — se va schimba radical în favoarea acestora din urmă.

Vehicule economicoase

CONSUMUL DE CARBURANȚI al unui autovehicul depinde atît de modul în care este condus acesta, cît și de parametrii săi tehnici și de construcție. După ce, mai ales în cazul transporturilor autorutier de mărfuri, șoferii au fost instruiți asupra metodelor de conducere economicoasă (din punctul de vedere al consumului de carburanți), atenția specialiștilor din țările occidentale se concentrează în prezent asupra îmbunătățirii vehiculului însuși.

Astfel, de pildă, studii experimentale efectuate timp de trei ani în Italia, de firma „Fiat”, au permis să se determine posibilități de reducere sensibilă a consumului de carburanți, prin perfecționarea însușirilor aerodinamice ale autovehiculului, micșorarea greutateii sale, îmbunătățirea sistemului de ardere și a celui de transmisie etc. Cercetări pentru sporirea economicității autovehiculelor, inclusiv prin experimentarea unor noi tipuri de carburanți, mai ieftini, se efectuează și în alte țări constructoare de automobile, paralel cu studiarea posibilităților de reducere a poluării atmosferei datorate autovehiculelor.

GLOSAR

Paritatea puterilor de cumpărare

IN URMA TRECERII generalizate a țărilor occidentale la flotarea cursurilor valutare și a marilor variații de curs caracteristice actualei perioade de criză, teoriile care încearcă să explice modul cum se produc aceste variații se bucură în ultima vreme de un interes sporit. Una din ele este teoria parității puterilor de cumpărare, formulată de profesorul Gustav Cassel de la Universitatea din Stockholm.

Potrivit propriei prezentări a autorului, această teorie consideră că „acceptând să plătim pentru o monedă străină un anumit preț, privim această monedă din punctul de vedere al puterii de cumpărare pe care o posedă în ce privește mărfurile și serviciile țării străine. Pe de altă parte, atunci când oferim o anumită sumă în moneda noastră proprie, oferim o putere actuală de cumpărare asupra propriilor noastre mărfuri și servicii. În consecință, evaluarea unei monede străine, exprimată în moneda noastră, depinde îndeosebi de puterea de cumpărare relativă a celor două monede în țările de origine respective”.

În consecință, cursul valutar rămâne practic neschimbat atit timp cit nivelul prețurilor și tarifelor din cele două țări nu se modifică, sau se modifică în același sens și în aceeași proporție. Atunci însă cind într-o țară se va produce o modificare a nivelului general al prețurilor și tarifelor, cursul valutar se va modifica și el, pentru a reflecta noul raport al puterilor de cumpărare.

Nivelul general al prețurilor dintr-o țară se determină prin metoda statistică a indicilor de prețuri — cu amănuntul, cu ridicata, costul vieții — calculați pe baza unui eșantion de produse. Dificultățile încep de la stabilirea acestui eșantion și ponderea produselor incluse. Dacă se aleg produsele cele mai reprezentative pentru economia unei țări, ele nu corespund cu produsele reprezentative ale celorlalte țări. Dacă se aleg produsele de consum curent, acestea sînt determinate de anumite tradiții și obiceiuri specifice, astfel încit nici indicii prețurilor acestor produse nu sînt comparabili. O altă posibilitate ar fi oferită de indicii prețurilor la produsele de export. Dificultatea rămîne însă aceeași, deoarece gama și ponderea acestor produse diferă de la țară la țară.

O complicație în plus, indiferent de conținutul eșantionului, o crează calitatea produselor și serviciilor luate în calcul. Rareori vor fi găsite în ambele țări produse de calitate identică și cu aceeași performanțe tehnice. Rezultatul calculului este deci viciat și din acest punct de vedere.

Dificultăți suplimentare sînt determinate de prețuri. În țările cu economie de piață, prețurile diferă de la capitală la provincie, între orașe, între așezările urbane și cele rurale. În fiecare țară există ponderi diferite ale populației urbane și rurale. Și din acest punct de vedere, dificultățile calculării unor indici de prețuri comparabili sînt foarte mari.

O altă problemă pe care o pune teoria parității puterilor de cumpărare este aceea a raportului de cauzalitate: prețurile interne sînt cele care determină cursul valutar sau, invers, cursul valutar este cel care determină prețurile interne?

În concluzie, teoria în sine nu pare contestabilă, ci metodologia care să o facă aplicabilă, deoarece există mari dificultăți de evaluare a puterilor de cumpărare comparative. Nu este mai puțin adevărat că însăși teoria a fost criticată, îndeosebi pentru considerentul că în timp ce viața dovedește existența unor influențe multiple asupra cursurilor valutare, această teorie le reduce la una singură.

C. K.

Comerțul mondial

Mircea Dumbravă, Brașov — 1) Potrivit datelor furnizate de G.A.T.T., va-

loarea comerțului mondial se ridică anul trecut la circa 1000 miliarde dolari, fiind cu 13% mai mare decit în 1975. În aprecierea cifrelor respective trebuie însă ținut seama atit de rata înaltă a inflației pe plan inter-

național, cit și de flotarea cursurilor principalelor valute occidentale. 1) Prețuri fixe, volumul exportului mondial își încetinește creșterea în 1974 și chiar scăzuse în 1975, pentru a crește din nou în 1976, cu 11%. Între 1975 și 1976, exportul mondial a sporit în medie cu 4% pe an, față de 8,5% în perioada de zece ani anterioară.

Un recent raport al G.A.T.T. remarcă drept un aspect nou faptul că în 1975, în faza descendență a ciclului economiei capitaliste, volumul schimburilor mondiale a cunoscut o scădere de două ori mai mare decit cea a producției mondiale (4% față de 2%), pentru ca în perioada de inviorare care a urmat comerțul să se dezvolte într-un ritm de două ori mai rapid decit al producției. Această evoluție contrastează cu cea din 1957—1959, similară ca evoluție a ciclului, în care comerțul și producția mondială au urmat o traiectorie mai mult sau mai puțin paralelă. 2) Mandatul actualului director executiv al F.M.I., Johannes Witteveen, început la 1 septembrie 1973, expiră la 31 august 1978 și la cererea sa nu va fi reînnoit. J. Witteveen, acum în vîrstă de 56 ani, era viceprim-ministru și ministru de finanțe al Olandei cind a fost ales în funcția de director executiv al F.M.I.

Cluburi de reflecție

Neculai Zăbavă, Iași — 1) „Conferințele Bilderberg” reunește anual personalități din țările vest-europene și S.U.A. care dezbate neoficial, cu ușile închise și fără nici o publicitate, o gamă largă de probleme economice, sociale și politice de actualitate. Numele de Bilderberg vine de la hotelul olandez în care s-a desfășurat, în mai 1954, prima reuniune de acest fel. Ultima conferință a avut loc la 22—24 aprilie a.c. într-o localitate din sudul Angliei, reunind 110 personalități din 20 țări occidentale, dintre care trei prim-miniștri și 13 miniștri sau secretari de stat. Lista invitaților este alcătuită în fiecare an de un comitet de direcție reunind cite doi sau trei membri din fiecare țară participantă; nu există cu alte cuvinte participanți permanenți. Costul conferințelor este suportat de țara gazdă. 2) Comisia

Trilaterală a fost creată în 1973, inițial pe trei ani pentru a include și Japonia, care nu participa la conferințele Bilderberg. Președinția Comisiei este asigurată de un american, un japonez și un vest-european. Membrii activi ai grupului sînt în număr de 200—240, între ei aflîndu-se în decursul timpului și actualul președinte al S.U.A., Jimmy Carter, ministrul de finanțe american Michael Blumenthal, primul-ministru al Franței Raymond Barre, dar și ziaristi ca Arrigo Levi, redactorul șef al ziarului torinez „La Stampa”. Reunirile anuale ale Comisiei durează două zile și jumătate, axîndu-se în jurul a două sau trei teme. Una din temele dezbătute în acest an a fost noua ordine economică internațională. Bugetul Comisiei Trilaterale este de circa 600.000 dolari pe an, suportat 50% de S.U.A., 30% de țările vest-europene și 20% de Japonia. Niciunul din cele două cluburi de reflecție menționate nu elaborează rezoluții, regulile de bază a dezbaterilor fiind discreția.

Conferință

Paula Dumitru, Ploiești — 1) Revista noastră a relatat în mai multe rînduri despre activitatea Federației Mondiale pentru Studiarea Viitorului, al cărei sediu nu se află la București, cum credeți dv., ci la Paris. La București își are sediul un Centru internațional de metodologie a studierii viitorului și dezvoltării. 2) Tema viitoarei conferințe mondiale a Federației, cea de a șasea, va fi „Comunicare și identitate culturală într-o lume interdependentă”. O atenție deosebită urmează să fie acordată modului în care comunicațiile influențează procesul dezvoltării, în special în țările în curs de dezvoltare. Conferința urmează să aibă loc la Cairo, între 16 și 19 septembrie 1978; ultima conferință a avut loc la Jablonna, în Polonia, în primăvara acestui an.

Dezvoltare

David Kernbach, Timișoara — Potrivit datelor Băncii Mondiale, citate de revista Finance and Development, cele mai scăzute ritmuri medii anuale de creștere a produsului

național brut pe locuitor între țările în curs de dezvoltare cu o populație de peste un milion de locuitori au fost înregistrate în 1950—1975 de Ruanda (—1,6%), Burundi (—1,0%), Volta Superioară (—0,5%), Madagascar (—0,3%), Africa Centrală (0,2%), Bolivia, Chile, Ghana, Honduras (0,7%).

Dividend

Petre C. Petre, București — Prin dividend se înțelege profitul unei societăți pe acțiuni care este distribuit acționarilor. În relațiile economice internaționale informațiile privind mărimea și evoluția dividendelor prezintă importanță deoarece multe firme care participă la schimburile externe sînt societăți pe acțiuni. Dividendul este exprimat fie sub formă procentuală, ca pondere în valoarea nominală a acțiunii (de exemplu 10% din valoarea nominală a acțiunii), fie în termeni absoluți, ca sumă pentru fiecare acțiune (de exemplu 20 cenți pentru fiecare acțiune cu valoarea nominală de 2 dolari). Societățile pe acțiuni onorează la început dividendele fixe, adică dividendele corespunzătoare așa-numitelor acțiuni preferențiale; dividendele fixe au o mărime determinată odată cu emisiunea acțiunilor respective și nu sînt modificate de evoluția profitului societății. Din suma rămasă se onorează dividendele variabile, care corespund acțiunilor obișnuite; dividendele variabile sînt dependente de mărimea profitului net al societății. Dividendele pot fi plătite periodic (trimestrial) în timpul anului, în care caz se numesc dividende interimare (provizorii); la sfîrșitul anului financiar, cind este cunoscută situația exactă a bilanțului societății, se plătește acționarilor și restul de profit, rezultînd dividendul definitiv. Dividendele sînt plătite din profiturile anuale nete (după impozitare) ale societății. Suma dividendelor încasate este mai mică, de regulă, decit profitul net al societății, deoarece o parte din profit este acumulată pentru formarea rezervelor sau pentru reinvestire. Societățile ale căror acțiuni fac obiectul tranzacțiilor la bursele de valori, publică periodic mărimea dividendelor, aceasta influențînd în mare măsură cursul acțiunilor respective.

MIRCEA VALENTIN, București — Absolventul învățământului mediu de cultură generală poate fi încadrat ca merceolog, dacă are o vechime de cel puțin doi ani, indiferent de sectorul de activitate și de funcțiile ocupate.

INTREPRINDEREA DE MATERIALE DE CONSTRUCȚII, Iași — La promovarea din funcția de inginer mecanic în aceea de șef atelier, angajatul are dreptul la creșterea retribuției cu o clasă, astfel cum se prevede la art. 33 (alin. 3) din Legea nr. 57/1974. Codul Muncii prevede că termenul de sesizare pentru orice litigii bănești în legătură cu executarea contractului de muncă este de trei ani. În cazul modificării retroactive a retribuției tarifare de încadrare, în vederea respectării prevederilor art. 33 al. 3 din legea sus-menționată, se impune reconsiderarea modului de acordare a alocației de stat pentru copii, luându-se ca bază retribuția tarifară rectificată.

TRAIAN PĂTRU, Pitești — Definiția retribuției tarifare de încadrare este cuprinsă în art. 93 alin. 1 din Legea nr. 57/1974. Această retribuție se ia ca bază de calcul la stabilirea anumitor drepturi, de pildă, a indemnizațiilor acordate de asigurările sociale, a pensilor etc. Retribuția tarifară de încadrare poate fi diferită de retribuția tarifară a aceluiși angajat, atunci când acesta, de pildă, n-a jucat întreaga lună, sau când s-a diminuat

retribuția, pentru neindeplinirea anumitor sarcini, decurgând din planul unității. În art. 70 din legea sus-menționată se precizează, în mod expres, că indemnizația plătită șefului de echipă sau de brigadă, care conduce o formație de lucru, este o indemnizație tarifară, astfel că se include în retribuția tarifară de încadrare, așa cum se prevede în partea finală a art. 93 alin. 1 din lege. La stabilirea sporului pentru vechime neîntreruptă în aceeași unitate, precum și a alocației de stat pentru copii, se ia în considerare în consecință și indemnizația tarifară prevăzută de art. 70 din Legea nr. 57/1974.

NICOLAE DIACONU, Galați — Potrivit art. 10 din Legea nr. 11970, persoana care s-a încadrat într-o unitate de stat în termen de 90 de zile de la data ieșirii (cu acordul conducerii) dintr-o cooperativă de producție meșteșugărească, unde a lucrat ca membru cooperatur, are vechime neîntreruptă în muncă. Nu are însă vechime neîntreruptă în aceeași unitate, pe baza căreia se acordă sporul la retribuție.

REMUS CIPAIAN, Cluj-Napoca — Dacă pentru admiterea în școlile tehnice pentru personal tehnic sau de muncitori calificați, care au funcționat în baza Decretului nr. 14/1955 era prevăzută cerința absolvirii învățământului mediu, aceste școli se consideră postliceale.

Creșteri spectaculoase de productivitate

(Urmare din pag. 17)

pentru reglajul echipamentelor periferice. Se apreciază că prin însușirea de către personalul de execuție a proceselor tehnologice și căpătarea deprinderilor necesare, ca și prin efectul cumulat în timp al măsurilor tehnico-organizatorice, **indeplinirea programului de reexaminare și îmbunătățire a normativelor și normelor de muncă asigură reducerea consumului de manoperă cu 6,2%** față de anul trecut.

1976: 58%. 1977 (10 luni): 65%. Această **extindere a acordului global în rindurile muncitorilor** — semnificativă în condițiile când o serie de operații specifice tehnicii de calcul nu pot fi cuprinse în acord — a fost înlesnită prin organizarea formațiilor de lucru pe principiul specializării tehnologice, prin fundamentarea tehnică a normelor. În acordul global a fost introdus și **personalul tehnico-ingineresc** care execută operații tehnologice la reglarea calculatoarelor și integrarea în sistem. După o experimentare de 6 luni s-a definitivat forma de retribuție în acord global pentru **activitatea de inginerie tehnologică și proiectare de autoutilare și S.D.V.-uri**; aplicarea ei a avut ca efect **creșterea cu**

40% a productivității muncii personalului de proiectare și cu **11%** a retribuției sale medii.

Sporul de productivitate a dat posibilitatea **extinderii lucrului în 3 schimburi, cu același personal**. Datorită acestui fapt, ca și prin introducerea polideservirii, **indicele de folosire a mașinilor-unelte a crescut de la 62,2% în trimestrul I, la 85,7% în trimestrul III**.

Rezervele identificate până în prezent acoperă în proporție de 74—89% sarcinile de creștere a productivității muncii pe următorii ani ai cincinalului; există posibilitatea completării lor. Totodată însă, **întreprinderea semnalează pe bună dreptate că o resursă echivalentă cu 5—15% se află la latitudinea de decizie a eșaloanelor superioare** — centrala industrială, Ministerul Industriei Construcțiilor de Mașini. Este vorba de **condiții indispensabile pentru realizarea ritmică a planului de producție**: stabilitatea structurii sortimentale a planului, aprovizionarea la nivelul acestuia, asigurarea colaborărilor din afară, rezolvarea în timp util a defacerii etc. Producătorii de tehnică de calcul au pe deplin dreptate să ceară ca asemenea probleme să fie rezolvate corespunzător posibilităților pe care aceasta le oferă.

Revista ECONOMICA

editată de Consiliul Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale, Institutul Central de Cercetări Economice

Sumarul nr. 47 din 25 noiembrie 1977

- Un vot pentru progresul și bunăstarea națiunii noastre socialiste (N. Ionescu) 1
- 3 ani de la cel de-al XI-lea Congres al partidului. Hotărârile partidului — program de activitate al întregului popor român (Dan Popescu) 2

ECONOMIE NAȚIONALĂ

- Anchetă „R.E.”. Premisa a realizării la parametri ridicați a planului pe 1978. Încheierea la termen a contractelor economice (Gh. Drăghici, L. Țintea) 4
- O condiție a dezvoltării accelerate: gospodărirea rațională a energiei (Dorin Constantinescu) 6
- Producția la 1 000 lei fonduri fixe — indicator al eficienței economice în industrie (Vasile Dumitrescu) 8
- Cercetarea științifică și ingineria tehnologică în sprijinul producției (I) (Alexandru Roșu) 10
- În întimpinarea Conferinței Naționale a partidului
  - Progresul tehnic, factor hotărâtor al dezvoltării economice (prof. dr. doc. ing. Iosif Tripșa) 12
  - Dinamismul economiei românești și creșterea participării ei la circuitul economic mondial (II) (dr. Georgeta Macarie) 14
- Cititorii au cuvântul 15

CONDUCERE • ORGANIZARE

- Cum se pot obține creșteri spectaculoase de productivitate (Dan Condrea) 16
- DOCUMENTAR IN AJUTORUL CELOR CE STUDIAZĂ IN ÎNVĂȚĂMINTUL POLITICO-IDEOLOGIC**
  - Mic dicționar economic. Perfecționarea conducerii și planificării economiei naționale (prof. dr. Constantin Enache) 18

TEORII • IDEI

- Școli ● curente ● economiști — „Virtualitățile”, labilitățile și esența doctrinei tehnocratice (prof. dr. Marin Voiculescu) 20
- Om-tehnică-mediă. Acvacultura, o cale de valorificare intensivă a potențialului economic al apelor (II) (dr. ing. Gheorghe I. Manea) 22
- Convorbiri economice cu Gerhart Bruckmann. Modelele mondiale nu reprezintă un simplu joc intelectual 24

ECONOMIE MONDIALĂ

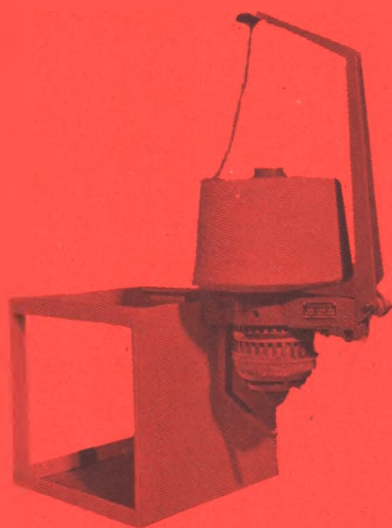
- Promovarea unor relații economice largi, nestinjenite și stabile (dr. Costin Kiriteșcu) 25
- R.D. Germană. Ridicarea eficienței în domeniul construcțiilor edilitare (Siegfried Hornich) 29

Redacția și administrația: Calea Dorobanților nr. 11—25, 71181 București, telefon 12 13 69.

Cont. I.S.I.A.P. nr. 64.51.301.52 B.N.R.S.R. — filiala sect. 1 București
Tiparul: Combinatul Poligrafic „Casa Științei”.

ELECTROMOTOR – la puterea 76

O primă dominantă a binecunoscutei întreprinderi „Electromotor” din Timișoara, prin care se recomandă singură numeroșilor ei beneficiari din țară și străinătate, o constituie diversitatea și calitatea produselor realizate. Ar fi dificilă, pe spațiul rezervat, o retrospectivă a activității acestei întreprinderi de la începuturile ei – acum 76 de ani – și pînă în prezent. De aceea, ne rezumăm la precizarea că, de-a lungul anilor, întreprinderea și-a consolidat și înnoit baza tehnică, astfel încît, în prezent, producția poartă insemnele unei înalte calități. Astăzi, emblema întreprinderii timișorene este unanim apreciată atît în țară, cît și în multe alte țări, printre care : R.F.G., Anglia, Italia, Franța, Austria, Iran, U.R.S.S., Olanda, Belgia, Cehoslovacia, R.D.G., Polonia, Brazilia, Mexic, Iugoslavia etc.

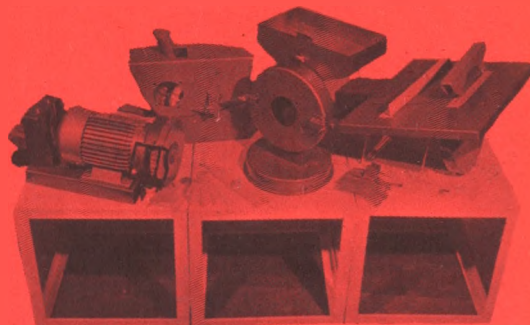
Această emblemă se găsește astăzi pe o largă gamă de tipodimensiuni de motoare electrice de uz general, cu puteri între 0,37 și 55 kW ; pe motoarele auxiliare, destinate locomotivelor electrice sau ale celor destinate mașinilor de spălat cu program ; pe motoarele utilizate la fabricarea roboților pentru uz gospodăresc ori a electropompelor pentru apă etc.

Din agenda succesorilor înregistrate în prima parte a acestui an de colectivul întreprinderii „Electromotor”, am selectat pentru informarea dv. câteva : extinderea gamei de fabricație a motoarelor de uz general, prin asimilarea în gabarit a celor de 250–55 kW/500 turații pe minut și de 30 kW cu 750 turații pe minut (produse la care s-au

înregistrat importante economii valutare prin reducerea consumurilor de bandă silicioasă și laminare metalice) ; fabricația gamei de motoare conform normelor NEMA, destinate extinderii exportului ; a motoarelor destinate mașinilor cu program pentru spălat rufe ; a motoarelor asincrone cu reductoare pentru strunguri etc.

Iată cîteva din preocupările prezente ale întreprinderii : asimilarea și intrarea în producție a noi tipuri de mașini de echilibrat dinamic și de echipamente pentru compresorul ramei electrice suburbane ; modernizarea formei constructive a motoarelor de uz general ; asimilarea motorului electric de curent continuu pentru graduatorul locomotivei electrice de 5 100 kW ; asimilarea motoa-

relor monofazate cu condensator, realizate la solicitarea unei firme din R.F.G. ; motoare asincrone destinate industriei petoliere etc.

C. Emil

Foto : Octavian Stăcescu

Cooperativa „DINAMO“ din Timișoara

Calea Dorobanților nr. 63,
tel. 3 32 08, 3 03 86,

execută următoarele reparații la autoturisme:

- Revizii și reparații în termen de garanție
- Revizii și reparații curente cu garanție
- Reparații capitale cu garanție
- Verificări și testări
- Întrețineri
- Verificări tehnice anuale
- Reparații caroserie
- Vopsit și uscat în tunel „Martini“
- Antifonări

Lucrările pentru autoturisme sunt executate de către muncitori cu înalt grad de calificare, cu utilaje și aparate de măsură și control la nivelul tehnicii actuale.